

**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice Jána Štiavnického**

organizátori súťaže

ISBN 978-80-89161-52-2

Slová na úvod

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti, konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku alebo plastová krajina, to boli témy už XXIII. ročníka Literárnych Košíc Jána Štiavnického 2018. Myšlienky, ktoré otvárali dvere fantázii, kreativite, hrám so slovami a rýmami. V tomto ročníku sa zapojilo do súťaže až 288 malých poetov a prozaikov. Vysoká účasť prekvapila a potešila porotu v zložení Andričíková Markéta, Mgr., PhD. z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach, Marián Andričík, doc., PhDr., PhD. z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach, Gavura Ján, doc., Mgr. et Mgr., PhD. z Inštitútu slovakistických a mediálnych štúdií, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove a Karpinský Peter, PhDr., PhD. z Inštitútu slovakistických a mediálnych štúdií, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.

Knižnicu pre mládež mesta Košice ako hlavného organizátora tejto literárnej súťaže teší nielen vysoká účasť, ale aj kvalita textov, ktoré k nám súťažiaci poslali. Ako pracovníci knižnice, inštitúcie, ktorá má poskytovať nielen knižnično - informačné služby, ale aj kultivovať a vzdelávať pri práci so slovom a vnímaním slova, si plne uvedomujeme silu slova. Slovo, ktoré slúži nielen na dorozumievanie, ale aj na pomoc pri hlbšom a citlivejšom chápaní a prežívaní sveta a ľudí okolo nás. Preto pri čítaní mnohých prác v nás rastie nádej, že z mnohých našich súťažiacich vyrastajú osobnosti, ktoré vidia a cítia viacej a vďaka nim bude tento svet krajší.

Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

riaditeľka

Knižnice pre mládež mesta Košice

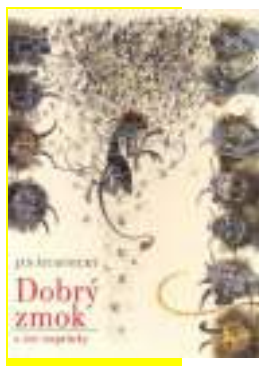
Ján Štiavnický

* 11. júl 1937, Spišské Vlachy

† 9. august 1993, Košice

Prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, dramatik. Narodil sa v r. 1937 v Spišských Vlachoch. Po maturite na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktoré pre chorobu nedokončil. Pracoval ako vedúci laboratória v kúpeľoch vo Vyšných Ružbachoch, neskôr pôsobil v Slovenskej televízii v Košiciach ako vedúci literárno-dramatického vysielania, redaktor Lastovičky a Magazínu pre deti. Literárnej tvorbe sa začal venovať od r. 1961 a debutoval knihou sociálne ladených poviedok a rozprávok Šaty malej Dominiky. Tematicky s obľubou čerpal zo svojho rodného kraja.

Radíme ho medzi najproduktívnejších slovenských spisovateľov pre deti a mládež (vydal okolo 30 knižných titulov). Za svoju literárnu činnosť získal Cenu Slovenského literárneho fondu 1985 za Povesti z dávnych vekov, II. Cenu literárnej súťaže v zobrazení skutočnosti v r. 1985, Cenu mesta Košice za literárnu činnosť 1986, Cenu Mladých liet za knihu Šaty malej Dominiky 1971. Zomrel v r. 1993. Pochovaný je v Spišských Vlachoch.

Posudok básnických prác od Jána Gavuru

Témy: *Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku; Plastová krajina*

Milé šikovničky, milí šikovníci, drahé poetické duše...

Som veľmi rád, že ste na chvíľu odložili mobily a počítače a napísali ste mi nové básničky. Veď témy, ktoré vám porotkyňa Markétka zadala - *Konečne som si našiel priateľa* a *Plastová krajina* - sú presne o tom, ako nezabudnúť byť človekom. Ja viem, že mi poviete, že viacej priateľov máte na facebooku a že aj básničky sa lepšie píšu na počítači než rukou. Ale sami ste už prišli na to, že nie je priateľ ako priateľ a že v krajine, kde je viac plastov ako stromov, vtákov či iných ľudí, sa nedá poriadne žiť.

Patrí vám moja úcta, že ste si dali námahu a básne ste dotiahli - ako sa hovorí - do konca. Niektorí dokonca aj do víťazného konca. To boli predovšetkým tie básne, kde sa objavil originálny nápad, kde rytmus mal tú správnu hudobnú stupnicu a kde ste sa vyhli prvému riešeniu, ktoré sa vám ponúkalo. Veru, básne sa dajú písať rýchlo, veď majú krátke riadky a málo slov. Lenže v takom prípade každé slovo strašne vidieť a potom na ňom rovnako strašne záleží. Vyberať treba - opatrne. Ako čitateľ by som vám teda chcel poradiť: nehľadajte tú najľahšiu a prvú dostupnú cestu, ale skúste nájsť čosi, čo nikto pred vami nenašiel a aj keď sa to niekedy nepodarí, zakaždým sa pritom dá čosi naučiť. Hľadajte teda, skúšajte, experimentujte a nebojte sa čítať už napísané knihy. Pozrite si, ako to pred vami urobili iní. Nie preto, aby ste to od nich odpisovali, ale aby ste sa popri nich dozvedeli, čo všetko sa ešte pri písaní dá urobiť.

Do budúcnosti sa tiež skúste zamyslieť, čo nové a neošúchané by ste mohli k téme povedať. Buďte aj naďalej osobní a aj keď báseň dopíšete, pamätajte si, že vaša práca ešte nie je hotová. Skúste sa na ňu po čase pozrieť a prečítať si ju nahlas. Tak si urobíte skúšku správnosti, či každé slovo je to najlepšie a na tom najsprávnejšom mieste.

Ak sa vám predsa len zdá, že by ste to vedeli rovnako dobre a azda aj lepšie ako dnešní ocenení autori, nezabudnite sa zapojiť do budúceho ročníka literárnej súťaže. My sa na vás a vaše diela tešíme už teraz.

Srdečne pozdravuje *Ján Gavura*

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistických a mediálnych štúdií

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: *Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti*

Takmer sedemdesiat básnických variantov témy *Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti* svedčí o jej atraktivite medzi mladými adeptmi poézie, veď – pravdu povediac – kto z nás nezažil situáciu, keď by sa mu práve taký neviditeľný plášť náramne hodil? Životné situácie sú však jedna vec a ich literárne spracovanie druhá.

Sama téma ponúka podľa mňa dosť možností na uplatnenie fantázie, čo mnohí autori aj využili, pričom svoje básne okorenili aj prvkami nonsensu. Na druhej strane básne so zaujímavým nápadom často kazili triviálne nedostatky v básnickom remesle. Tu vidím priestor na vklad pána učiteľa alebo pani učiteľky vo forme dobrej rady, prečo by bolo napríklad rým „stojí / nebojí“ treba nahradiť kvalitnejším. Sem-tam sa medzi príspevkami zjavili básne, ktoré zjavne nepochádzajú z pera uvádzaného autora alebo autorky. Tentoraz nemôžem nespomenúť ako kuriozitu báseň odpísanú z češtiny a dodatočne poslovenčenú. „Tudy cesta nevede.“

Tak ako v predošlých ročníkoch, aj teraz viacerí autori uplatnili motív prebudenia sa zo sna, ktorý už dávno stratil znak originality. Rovnako sa opakovalo prvoplánové uchopenie témy spojené s popisnosťou či didaktizmom, čo básni, ktorá by mala to najdôležitejšie nechať nevy povedané a skôr to len naznačiť, uberá na kvalite.

Na ocenených textoch ma upútali práve také atribúty ako náznakovitosť, vtip či prekvapujúci záver v podobe pointy. Niežeby na nich nebolo čo vylepšovať (vrátane gramatiky – zvlášť ak ypsilon na nepatričnom mieste zmäkne), je však na čom stavať. Verím preto, že toto ocenenie bude pre autorov povzbudením a písanie poézie pre nich nebude iba sezónnou záľubou.

doc. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma *Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti* (hodnotil Marián Andričík)

- 1. miesto:** Nicolas Lauko
(ZŠ Drábova 3, KE)
- 2. miesto:** Mária Barnovská
(ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)
- 3. miesto:** Kristína Holodová
(ZŠ Trebišovská 10, KE)

Čestné uznanie:

Ema Beerová (ZŠ Drábova 3, Košice)
Olívia Jánošíková (Krosnianska 4, Košice)
Katarína Melcherová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)
Simona Tajbošová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Simon Tomčík (Trebišovská 10, Košice)

Téma *Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku* (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** Mária Barnovská
(ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)
- 1. miesto:** Lívia Bayalinová
(ZŠ Hroncová 23, Košice)
- 2. miesto:** neudelené
- 3. miesto:** neudelené

Čestné uznanie:

Simon Kalinák (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Laura Mrázová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Zuzana Ruščinová (ZŠ Drábova 3, Košice)
Zuzana Šolcová (ZŠ Drábova 3, Košice)
Ivana Tarkovská (ZŠ Požiarnická 3, Košice)

Téma Plastová krajina (hodnotil Ján Gavura)

1. miesto: Amália Bortáková
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)
2. miesto: Ester Kundrátová
(ZŠ Drábova 3, Košice)
2. miesto: Lenka Kyšeľová
(MŠ a ZŠ Plavnica)
3. miesto: neudelené

Čestné uznania:

Lívia Bayalinová (ZŠ Hroncová 23, Košice)

Tatiana Benčeková (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Tomáš Bezeg (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Katarína Melcherová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)

Téma Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

1. miesto Nicolas Lauko

Nič vám nepoviem!

Vrieskam a skáčem,
kedy chcem!

Ja zrazu všetko viem!

Všetci sa tvária ako slepí?
Kráčam raz oblečený, holý a veru aj bosý.

Cítim sa ako Harry Potter.
Márne ma hľadá ten môj foter.

Spokojne si sadnem do školskej fotelky.
A čumím nie do mobilu,
ani do telky...
Zaujal ma výstrih nežnej Etelky.

Kto mi požičia hriešne pastelky?
Má predsa krásne kučierky.

Vrieskam a skáčem,
kedy chcem!

Ja zrazu všetko viem!

Taniere sa rinú,
keď si len spomeniem!

Dostanem sa do každej diery!
A nič vám nepoviem!

2. miesto Mária Barnovská

x xx

nakukla do každého hniezda
bruškami prstov hladkala sýkorky
hrala sa s nimi

najradšej chodila do kina
kradla ľuďom pukance
šteklila ich pod nosom
ťahala za vlasy

bola aj tam
kde môžu iba dospelí

ich svet bol iný
ako kniha bez obrázkov

potom sa naučila čítať
prestala byť zvedavá

stratila svoj neviditeľný plášť

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

Doma v skrini vecí veľa,
jedna z nich však čaro má,
je to plášť od môjho deda,
ktorý zvláštnu schopnosť dá.

Keď chcem pokoj od každého,
oblečiem si tento plášť,
tak sa zrazu zázrak stane,
nevidí ma nikto z vás.

Môžem chodiť hore dole,
a prebehnúť celú zem,
môžem zmiznúť priamo v škole,
proste vtedy, kedy chcem.

Život s plášťom to je psina,
veselo je každý deň,
no teraz ma doma čaká drina,
takže rýchlo bežím preň.

Čestné uznanie

Ena Beerová

Úžasný gerok

Túžim odieť plášť neviditeľnosti.
A zažiť v ňom iba zaujímavosti.

Keď si ho dám na seba,
už som celá bez seba.

Z Ameriky do Londýna.
S gerokom to nie je drina.

Zo Švajčiarska do Afriky.
Stačia na to tri gombíky.

Precestujem celý svet.
Zážitkov mám plný mech.

Môj úžasný gerok...

Čestné uznanie

Olívia Jánošíková

Iba tieň

Mala som raz jeden sen.
Vskutku zvláštny, ja to viem.
V tom sne ma nik nevidel.
Plášť ma celú zmenil v tieň.

Byť v živote iba tieň?
Je to dobre, je to zle?
Stojí to za zistenie?

Môžeš sa skryť pred svetom,
pred zlobou a vendetou.
Nik ťa už viac nezraní,
neponíži, nespáli.
Spoznáš pravdu o ľud'och,
o živote, o bludoch.
Si však stále strašne sám.
A nie je to celé klam?

Môžeš zlepšiť pomery
a vyvodíť závery
z vedomostí, ktoré máš.
Môžeš pomôcť národom,
prispieť množstvom návodov,
tajne vplývať na masy.
Si však stále strašne sám.
A nie je to celé klam?

A čo pomsta?
V skrytosti, vrátiš ľuďom príkrosti,
poníženia, sklamaná.
Bez strachu zo spoznania.
Si však stále strašne sám.
A nie je to celé klam?

Tiež sa chceš skryť pred svetom,
pred zlobou a vendetou?
Je to dobre, je to zle?
Stojí to za zistenie?

Na to nemám odpoveď.
Raz však odpovie ti svet.

Čestné uznanie

Katarína Melcherová

SCHOVÁVAČKY

nepoznaná
budem tancovať s vetrom
v rytme dažďových kvapiek
rozfúkavať púpavy
zapleť slnku vlasy
kresliť hudbu
a vkladať ju do hrdiel vtákom
stanem sa prírodou
a ako ona
nespútaná a slobodná
počkám

či si ma (znovu) nájdeš

Čestné uznanie

Simona Tajbošová

Tajomný neznámy

Povedz mi, kto si.

Kto si?

Že chodíš iba bosý, vidím len tvoje jemné kroky a závan tvojho plášt'a.

Nevidno ťa nikdy, chodíš ako duch.

A stále ma čakáš pred domom

a hľadáš na mňa tvojím neviditeľným pohľadom, len ja ho nevidím

a čakám, kedy sa ukážeš spod tvojho plášt'a

a povieš, čo chceš a čo odo mňa čakáš.

Povedz, kto si?

Čestné uznanie

Simon Tomčík

Plášť neviditeľnosti

Predstav si niekoho bez slova -
povaha hanblivá.

Snaží sa.

No nikto ho ani žmurkom oka nevníma.

Ty! Ty?

Ty ale nevidíš,

že kopu zlata za med' vymeníš.

Snaží sa.

No ty ho nevidíš.

Pritom plášťom ho zakrývaš.

Vidíš len niekoho,

koho zaňho máš.

No nevidíš toho, kto ním je.

Kto pre teba do slnka ohňom vyryje:

Som tvoj!

Tak prečo?

Keď ho nevidíš,

len plášťom prikryješ a odhodíš?...

Téma Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku

1. miesto: Mária Barnovská

x x x

vždy ma čakáš na tom istom mieste
objímaš ma
zohrievaš
trávim s tebou viac času ako s rodinou
keď sa k sebe pritulíme
kopú ma všetky múzy
zabudnem na starosti
najradšej
by som celý deň bola len s tebou
nikdy nič nepovieš
ale ja rada počúvam tvoje ticho
voniasť ako najkrajšie leto
si ten najúžasnejší priateľ

milá posteľ

1. miesto Lívia Bayalinová

ONA

Vždy sa sama prichytím pri čine.
Ako sa na ňu pozerám.
Ona sa na mňa tiež pozrie.
A povie: „Ahoj!“
Sadne si ku mne.
Rozpráva sa so mnou.
Je taká krásna a milá.
Všetko jej tak pristane.
Aj tie nádherné plavé vlasy.
Všetko!
Skrátka sa so mnou rozpráva.

O tom čím chce byť...
Je taká pekná a veľmi milá.
Chcela by som byť ako ona.
Mať krásne dlhé blond'avé vlasy.
Jej tvár je taká symetrická.
Proste dokonalá!
Som veľmi rada, že je moja kamarátka.
Celé hodiny sa iba rozprávame.
Niekedy si zjždeme aj do kina.
Chodí ku mne domov a pozeráme filmy.
Je naozaj najlepšie dievča na svete.
Nie vždy však bola taká.
Najprv sa som mnou vôbec nerozprávala.
Nevedela kto som.
To len ja som sa na ňu vždy dívala.
Spoza dverí triedy.
Bolo to zvláštne, keď za mnou prišla.
Odrazu vedela kto som.
Všetko o mne vedela.
Prišlo mi len čudné, že sa na nás každý díva a šepká si.
Zvláštne.
Ale určite mi len závideli.
Že je moja kamarátka.
Bola naozaj taká... ako som si ju predstavovala.

Ostatní o mne hovoria, že som čudná.
Šepkajú si.
Vraj som chorá, či čo...
Ale ja ich ignorujem.
Snažím sa.
Ale ona...
Vždy žiari, a aj žiarila medzi ostatnými.

Raz sme boli vonku.
Na ihrisku.

Bola tam veľká sranda.
No potom odišla.
Chcelo sa mi plakať.
Ba dokonca som plakala...
Ale vedela som, že je vždy so mnou.
Prišlo mi divné, že sa so mnou počas školy nebavila.
Prejde pri mne bez povšimnutia.
Ale po škole, keď už tam nikto nie je...
Ona je tam.
Vždy sa zrazu zjaví... ani neviem ako.
Ale už som si zvykla.
Bavia ju také isté veci ako mňa.
Minule sme krájali ovocie.
Zarezal sa mi nožík do ruky.
A začali sme sa smiať.
Síce to veľmi bolelo.
Ale aj bolesť je s ňou krásna.

O pár mesiacov k nám prišla do triedy jedna pani.
Doktorka.
Pozorovala nás a robila nám psychologické testy.
Po hodine si nás zavolala do riaditeľne.
Mňa.
Aj moju najlepšiu kamarátku.
Najkrajšiu a najlepšiu!
Keď tam prišla, tak som ju objala a povedala som jej, že ju mám vážne veľmi rada.
Ale ona mi iba odporne odvetila „Nepoznám ťa a prestaň ma objímať!“
Nechápala som... čo sa stalo???

Vyrozprávala som jej všetko, čo sme spolu zažili.
Ako sme boli v ZOO a hádzali sme zvieratám jed na potkany.
Ako sme hrali bezhlavú babu.
Ba dokonca som jej ukázala aj moju ruku.
Utiekla!
Vážne som nechápala... čo sa deje???

Pani mi len povedala, že všetko bude fajn.
Vo dverách stáli moji rodičia.
A dvaja doktori – predstavili sa mi tak...

Odišla som do čudnej budovy, kde ľudia iba kričia a plačú.
Dali ma do mojej novej izby.
Je celá ružová.
Nenávidím ružovú!
No začala som písať tento list.
Aj s ňou.
Najkrajšou a najmilšou.
Je tu pri mne, práve v tejto chvíli.
A rozprávame sa, a smežeme sa.
Je tu so mnou.
A vždy aj bude!

Čestné uznanie **Simon Kalinák**

Skutočný priateľ

Keď som ja mal šesť rokov
nevedel som čítať veľa
no jedno som pochopil hneď
že by som chcel mať priateľa.

Kto je priateľ, nevedel som.
Otec, mama, sestra ? Nie.
To boli len tí ľudkovia,
ktorí mali so mnou trápenie.

Starali sa o mňa všetci.
Mal som ich rád, to sa vie.
Až raz, myslím že to bolo v noci,
priateľ som si psíka na hranie.

Moje priateľstvo sa splnilo.
Pod stromček som ho dostal živého.
Osem rokov odvtedy uplynulo.

Mám priateľa verného.

Nenadáva, nekričí,
občas s ním trochu zacvičím,
poslušný je, má ma rád.
Vie, že som jeho kamarát.

Čestné uznanie **Laura Mrázová**

Tulák

Tak strašne sám a bosý
kráčal po chodníku vedľa mňa ktosi.
Vlasy strapaté, v očiach smútok veľkých drám,
už jeho výzor o ňom všetko povedal.

Vyzeral smutno,
v očiach kvapky rosy,
tak som sa ho opýtala: „Kto si?“

Zastal, akoby zmeravel.
Prázdny pohľad nič mi nevravel.
Na chvíľu zaváhal,
potom povedal:

Som tulák, hľadám šťastie
a verím, že niekde rastie.
Nemám domov, nemám rodinu.
Mám len nádej. Len tú jedinú.

So slzami v očiach
a bolesťou v srdci
počúvala som jeho smutné reči.

Nedalo mi ho neobjať,
stískala som ho pevne a dlho.
Nechcela by som jeho život mať,
túlať sa ulicou tmavou a smutnou.

Mrznúť a nemať kde skloniť hlavu,
skrehnuté telo a dušu doráňanú.

Jesť iba zvyšky, čo kontajner núka,
Nemať sa kde skryť, či páli slnko, či mrazivý vietor fúka.

Stretávam sa s ním takmer denne,
nosím mu šaty, najesť, napiť.
Nech mu je apoň trochu menej biedne,
nech sa má v zime aspoň čím prikryť.

A vlastne som mu veľmi vdáčna
za každé jeho slovo,
učí ma, že je aj kvapka vody vzácna,
že nie je samozrejme môcť sa vrátiť domov.

Mám priateľa, o akom sa mi ani nesnívalo,
je múdry a dobrý, má v očiach teplý svit,
mám priateľa, akých je málo,
akým sa málokto môže pochváliť.

Čestné uznanie

Zuzana Ruščinová

Môj priateľ

Mám svojho najlepšieho kamaráta.
Bez neho
sa deň
neráta.

Pomôže mi vždy a všade.
Nezáleží na nálade.

Neviem si bez neho predstaviť deň.

Stále snívam.
S ním.
Svoj veľký sen.

Čas s ním
je rozprávka.

No niekedy sa prejaví
aj jeho slabá stránka.

Môj priateľ.
Môj sen.
Môj svet.

Čestné uznanie

Zuzana Šolcová

Môj priateľ

Jedného rána,
len tak zrazu.
Stál predo mnou
ako kôpka
pálivého mrazu.
Oči mal krásne,
priam zlatisté.
Videla som záblesk.
Bolo to isté.

Bolo to isté.

Už viem...

Priateľstvo
je veľmi vzácne.
Nenahradí
prázdne duše lacné.

Už viem...
Priatelia
sú ako hviezdy,
ktoré úsvit v noci kujú.
Nevidíš ich.
Ty predsa vieš:
Oni existujú.

Môj priateľ
Je to isté.

Čestné uznanie

Ivana Tarkovská

Konečne som si našla skutočnú priateľku

Po rokoch hľadania, našla som to, čo som chcela,
skutočných priateľov je na svete málo, falošných veľa,
môj život bol doteraz ako turecká telenovela,
ale všetko sa mení, už mám skutočného priateľa.

Skutočný priateľ vždy zdvihne keď mu volám,
pomôže mi vstať keď padnem,
Skutočný priateľ pomôže vyriešiť aj jazykolam,
vie veľmi dobre čo nezvládnem.

Skutočný priateľ mi odpustí, keď urobím niečo zlé,
postará sa keď náhodou ochoriem,

Skutočný priateľ nepredstiera, že mu je vesele,
nevadí mu, keď všetko v chladničke mu zjem.

Skutočný priateľ je niekto s kým sa hádam so smiechom,
spolu riešime aj politiku – keď nám dôjdu témy,
bez problémov sa pobijeme aj s kovovým plechom,
niekedy si to odnesiem ja, inokedy steny.

Už nemusím byť sama,
na svet sme tu obidve,
už to nie je žiadna dráma,
udržíme sa navzájom nažive.

Skutočný priateľ tu bude navždy,
i keby som sa odsťahovala,
Skutočný priateľ je iný, nie ako každý,
dáva pozor, aby som nezaspala.

Skutočný priateľ je ako sarkastický anjel,
v dobrom aj v zlom, v zdraví či chorobe,
môj pomocník, strážca a učiteľ,
oddane bojuje za nás obe.

A ak padne na kolená,
stanem sa jej oporou,
na nás dve už nik nemá,
ona sa stala mojím skutočným priateľom.

Téma Plastová krajina

1. miesto Amália Bortáková

Plastová krajina

Plastový stromček,
plastový dom,
ktože len, ktože, kto býva v
ňom?

V plastovom domčeku
plastový panáčik,
plastový kabát zavesí
na plastový vešiačik.

Plastový vešiak
na plastovej stene,
plastu je kopec
na celom svete.

V plastovej krajine
plastové mesto.
Plastových kvetov,
tých je tam aj dvesto.
Na plastovom kvietku
plastové lupienky.

Na plastových zadkoch
sú plastové plienky.

Plastové deti
v plastových kočíkoch,
plastové hovienka
v plastových nočníkoch.

Na plastovej ceste
plastové auto,
plastový gymnasta
robí plastové salto.
V plastovej fľaši
plastová voda,
v plastovej vode
plastová sóda.

V plastovej krajine
je všetko plastové.
Plastová večera
na plastovom stole.

V plastovej krajine
je všetko tak, ako má byť.
Plastové bytosti
si budú aj naďalej plastovo
žiť...

2. miesto Ester Kundrátová

Plastoland

Kde bolo, tam bolo,
za siedmimi horami.
Bola tam krajinka,
kde bolo všetko hore nohami.

Žili tam ľudia
v plastových domoch,
rástli tam jabĺčka
na umelých stromoch.

Plastové auto,
plastový dom,
plastový kurník
a sliepky v ňom.

PVC tašky
poletujú sídliskom,
Ľuďom je to je jedno,
svet je veľkým smetiskom.

Všetko je umelé
až z toho srdce bolí.
Snáď sa z toľkej umeliny
Matička Zem raz zahojí.

Tak si tu sedím
na plastovom kresle,
píšem túto báseň
a cítim sa sklesle.

2. miesto Lenka Kyšeľová

Krajina z plastu

Bývam v krajine, kde je všetko z plastu,
konkrétne na dedine, obydlia tu rastú.
Plastové byliny, plastová tráva,
na nich si pochutí plastová krava.
V tekutom plaste pláva ryba,
ktorej jedno plastové okno chýba.
Plastové autá, plastovní ľudia,
plastové budíky, čo nás ráno budia.
A ešte som zabudla povedať, ako sa dedina volá,
názov je jednoduchý : Plastové Kolá.

Čestné uznanie Lívia Bayalinová

Stráž si srdce

Tam, v meste, kde budovy týčia až za obzor,
tam, v meste, kde slnko odmieta svietiť,
žijú plastovní ľudia.

Nikde, aj keby si veľmi chcel,
nenájdeš skutočného človeka.
Sú tam len telá, ktorým niekto namiesto srdca vložil do tela kus plastu.

Ak k nim prídeš nečakaj zázraky.
Budú na teba milí až dokiaľ nepoznajú, že si iný.
Oni všetci sú rovnakí.
Nehľadaj rozdiel.

Na tvári majú rovnako plastové oči.
Ústa majú rovnaké.
Ruky - akoby si sa snažil chytiť lego,
a srdce...
To srdce im niekto zobral.
Niekto veľmi zlý.
Robí z nich to, čo nie sú.
Ale im je to jedno.
Nerobia nič preto, aby to zastavili.

Aj keď sa ich akokoľvek snažíš zmeniť,
nedá sa to.
Ver mi. Nedá.
Ale nenechaj, aby zmenili teba.
A ani sa medzi nich nesnaž zapadnúť.
Buď sám sebou a stráž si srdce!
Nemôžu ti ho totiž zobrať, keď im to nedovolíš.

Čestné uznanie

Tatiana Benčeková

Plastová krajina
Prechádzam sa po lúke,
mucha mi sedí na ruke.
Nechcem robiť túto domku,
tak som radšej išla vonku.

Pri pohľade na tú lúku,
srdce mi stislo na minútu.
Smetí je tu až barz veľo,
povysávať by to chcelo.

Plasty, fľaše, odpadky
nepatria už na skládky?
Chrániť náš svet každodenne,
je už teraz nemoderné?

Tak si idem po chodníku,
zrazu šuhaj v čiernom triku.
Chlapec na zem fľašu hodí,
to sa do textu nehodí.

Po tejto skúsenosti viem,
že mladí často ničia Zem.
Neviem, čo ďalej písať mám,
aj tak to už hodinu vymýšľam.

Dostala som myšlienku,
keď som jedla polievku:
Vyzbierajme fľaše PET,
nech máme zas krajší svet!

Čestné uznanie

Tomáš Bezeg

Plastová krajina

Tam, kde sa všetko začína,
bola raz plastová krajina
Samé fľaše, fólie
a všetko, čo vôbec nežije.

Neboli tu žiadne rastliny,
každý sa tváril bez viny
No kto za to môže?
Že tu nie je nič živé, no čože?

Riedky vzduch a samá chémia,
to rastliny celkom zabíja.
Tak daj pozor!
Odteraz velí tu- plastová mafia.

Hlavného šéfa na stoličke z plastu,
počúvajú hračky, čo nikdy nevyrastú.
Poháre plastové plné sú vody,
veď narobili už toľko škody.

Nemôžeme takto fungovať,
veď ľudia tu majú diktovať,
skrášľovať a prírodu chrániť
a nás plastové veci triediť.

Na druhý deň písali to aj noviny,
že plasty odišli z tejto krajiny.
Aspoň sa nikto nepobije
a ľuďom sa na svete krásne žije.

Čestné uznanie

Katarína Melcherová

x xx

od áut sa odrážajú tváre
smutných ľudí
zabudli sa usmievať
svaly im stuhli
ako plast
iba smútok
vytvára potok
na ich lícach
chytajú v ňom mŕtve ryby
uviaznuté tiež v plaste

raz sa sami chytia
do vlastných pascí

zatiaľ im to neprekáža
zvykli si

Posudok prozaických prác od Petra Karpinského

Téma: Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

Kto by nemal chuť obliecť si niekedy plášť neviditeľnosti? Bolo by úžasné prechádzať sa pomedzi ľudí bez toho, aby vás niekto videl, robiť si, čo sa vám zachce, navštíviť miesta, kam sa obvykle nesmie chodiť. Samozrejme, dôležité je, aby sme si plášť mohli vyzliecť, ak nás prestane baviť – byť neviditeľný po celý život, to nie je veľmi príjemné.

Mladí spisovatelia, ktorí prispeli svojimi dielkami do súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického 2018, si situáciu, ako by sa asi cítili oblečení v plášti neviditeľnosti, vedeli predstaviť a napísali o nej veľmi zaujímavé texty. Prekvapujúce bolo, že väčšina autorov by plášť využila v škole, aby sa vyhla písomke a zlej známke. Iní by zas pomocou plášťa zažívali kadejaké dobrodružstvá, pomohli by pri pátraní po zlodejoch, navštívili by ďaleké krajiny, aby sa tam zažili fantastické a vzrušujúce príhody alebo by konali dobré skutky. Ďalší súťažiaci vnímali neviditeľný plášť ako metaforu, ktorá v sebe skrýva pocit, aký zažíva človek, ktorého si nik nevšima, každému je ukradnutý – jednoducho outsider. Tieto texty boli veľmi smutnými výpoveďami o súčasnom svete ignorancie.

Pri čítaní súťažných poviedok ma zaujalo, že mnohí našli „svoj“ neviditeľný plášť na povale u starých rodičov, alebo im prišiel len tak poštou, prípadne im ho daroval neznámy starček na ulici. Napadlo mi teda, že by som aj mal prehľadať nejakú povalu, či pivnicu, možno sa tam tiež čosi skrýva...

V rámci hodnotenia súťažných prác môžem konštatovať, že súťažiaci sa v tomto roku netvárali, ako keby mali na sebe plášť neviditeľnosti, ale vytvorili množstvo zaujímavých textov a kvalitných textov, z ktorých bolo ťažké vybrať tie najlepšie. Ale pretože ani ja sa pod plášť neviditeľnosti nemôžem skryť, aby som sa vyhol rozhodovaniu, musel som predsa len vybrať poviedky, ktoré, podľa môjho názoru, oplývali najväčším množstvom originality spracovania a nápadu, ako sa zhostiť ponúknutej témy, istou štylistickou zručnosťou a dokonca sa v nich objavil aj humor.

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Téma: *Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku*

Už niekoľko rokov má každá téma LKJŠ aj iný zámer, ako len podnietiť mladých detských autorov k písaniu.

Pri téme priateľstva som chcela okrem iného zistiť, ako deti priateľstvo vnímajú, čo pre nich priateľstvo znamená a kto je pre nich ten pravý, ozajstný priateľ.

Detských predstáv o priateľstve je veľmi veľa, ale z prečítaných textov som zistila, že zásadné znaky priateľstva sú v podstate rovnaké – priateľstvo znamená vernosť, oddanosť, schopnosť byť tu pre druhého, starosť o toho druhého, pochopenie druhého, je to spoločne strávený čas, spoločné zážitky.

Priateľstvo je vzťah medzi rovesníkmi (čo je pre deti v tomto veku veľmi typická a zásadná vec), ale môže byť aj medzi deťmi a dospelými, či medzi ľuďmi a zvieratami (najčastejšími zvieracími priateľmi sú psy, niekedy kone).

Osamelý, túlavý psík sa viackrát v textoch mladých autorov objavil ako ich verný priateľ.

Príbely o priateľstve sa najčastejšie prezentujú v priamom rozprávaní, pričom rozprávačmi sú väčšinou chlapci či dievčatá, ktorí/ktoré sa cítili osamelo, ale našťastie si našli niekoho, kto mal na nich čas, s kým sa mohli rozprávať, s kým sa cítili dobre.

V niektorých textoch sa objavujú aj vážne otázky na tému priateľstva – napríklad, či sú priatelia na facebooku (či na iných sociálnych sieťach) aj skutočnými priateľmi, aký význam má virtuálne priateľstvo a či je lepšie ako priateľstvo v realite.

Veľmi zaujímavo je táto téma uchopená aj v texte, v ktorom je rozprávačom túlavý pes, ktorý si našiel priateľa – chlapca.

V každom prípade treba povedať, že v textoch mladých autorov sa zdôrazňuje potreba priateľstva ako jedna z najdôležitejších duchovných ľudských potrieb.

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Téma: *Plastová krajina*

Pri tejto téme ma v podtexte zaujímalo, do akej miery vnímajú deti prítomnosť plastov v našom každodennom živote ako ekologický problém, a musím povedať, že deti tento problém veľmi citlivo reflektujú.

Veľmi často sú preto vízie plastovej krajiny apokalyptické, bezútešné, katastrofické. V takejto krajine sa väčšinou nikto necíti dobre, nerastú tu žiadne ozajstné stromy či kvety, nič tu nevoní, jedlo nemá chuť, nedá sa tu dýchať – skrátka, v takej krajine sa nedá žiť.

Často sa plastová krajina prezentuje ako snová predstava, pričom rozprávač (postava, ktorá sa v krajine načas ocitne) sa potom z takého sna s úľavou zobudí.

Dá sa povedať, že katastrofických scenárov k téme *Plastová krajina* je asi najviac. Mnohé takéto texty majú aj nádych sci-fi, pričom sa tu zdôrazňujú ekologické motívy a niekedy sa aj dvíha varovný prst: „Pozor, ľudia, uvažujme nad tým, čo tu zanecháme budúcim generáciám!“

Mladí autori sa veľmi tvorivo pohrali s reáliami v plastovej krajine, ktorá sa niekedy nazýva *Plastland*, *Plastic ground*, je v nej *Plastovová ulica*, žije v nej princezná *Plastína*, kráľ *Plastoslav*, lietajú v nej *plastovičky*...

Aj tu sa stáva, že je rozprávačom niekto iný ako človek – napríklad to je *plastová fľaša* (niekedy má aj meno – *Žofka*). V jednom takomto texte je rozprávačka (*plastová fľaša*) akoby súčasťou hádanky – jej identitu čitateľ rekonštruje až z jej príbehu.

Veľmi tvorivo sa témy *Plastová krajina* ujala autorka, ktorá poňala *plast* ako metaforu umelých/neúprimných medziľudských vzťahov.

Mám naozaj veľkú radosť z toho, že mladí detskí autori sa prostredníctvom svojich textov v oboch kategóriách prezentujú ako vnímaví pozorovatelia, ktorým záleží na dobrých medziľudských vzťahoch a dobrých vzťahoch k prírode.

Zostavovanie rebríčka bolo pre mňa v oboch kategóriách tento rok dosť náročné, lebo tu bolo množstvo zaujímavých textov. Ale tak, ako po minulé roky, uplatnila som takýto kľúč: originálne poňatie témy, výborne napísaný text, vážne etické posolstvo. Niektoré texty splnili jednu či dve menované podmienky a niekoľko ich bolo takých, ktoré dokázali obsiahnuť všetky tri podmienky. Tie sa potom umiestnili na tých najvyšších pozíciách.

Oceneným autorom a autorkám blahoželám k víťazstvu, všetkým (aj neoceneným) autorom a autorkám ďakujem za čas, ktorý témam vo svojich textoch venovali, a spoločne – nám, aj vám – všetkým prajem, aby sme mali stále oči a srdcia otvorené. Už teraz sa na vás teším na budúci rok pri ďalšom zaujímavom literárnom stretnutí.

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Vyhodnotenie prózy

Téma *Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti* (hodnotil Peter Karpinský)

- 1. miesto:** Róbert Gonda
(ZŠ Hroncova 23, Košice)
- 2. miesto:** Noémi Cseteová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** Matúš Hudák
(ZŠ, Považská 12, Košice)
- 3. miesto:** Mikuláš Marko
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie

Viktória Fabriciová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Sofia Čampová (Evanjelické gymnázium J. A. Komenského, Košice)
Terézia Biačková (ZŠ Krosnianska 2, Košice)
Karin Goldiánová (ZŠ Krosnianska 2, Košice)
Daniel Hanáčik (ZŠ Postupimská 37, Košice)
Daniela Homulková (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Lívia Kokindová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Nina Kundráthová (ZŠ Trebišovská 10, Košice)
Radovan Michalík (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Daniela Slivenská (ZŠ s MŠ Nálepko, Nálepko)
Liana Tomčová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma *Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku* (hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** Mikuláš Marko
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** Michal Makara
(ZŠ Polianská 1, Košice)
- 3. miesto:** Barbora Fabriciová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie:

Petra Gaľová (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Katarína Balogová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Michaela Urbanová (ZŠ Trebišovská 10, Košice)

Tomi Ajjúb (ZŠ Užhorodská 39, Košice)

Téma *Plastová krajina* (hodnotila Markéta Andričíková)

1. miesto: Ema Černická
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

2. miesto: Tereza Proksová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

3. miesto: Marcela Gániová
(ZŠ Jána Čajaka, Srbsko)

Čestné uznanie:

Roland Korečko (ZŠ Krosnianska 4, Košice)

Adam Budzak (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Barbora Kopnická (Evanjelické. gymnázium J. A. Komenského, Košice)

Denisa Smalecová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma *Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti*

1. miesto **Róbert Gonda**

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

Bolo ticho. Desivé ticho. Adam pocítil silnú bolesť v hlave. Otvoril oči. Okolo neho stálo asi tridsať ľudí. Posadil sa. Dav nereagoval. Pomaly sa postavil. Stále nič. „Haló!“ skúsil Adam. Nikto mu neodpovedal. Chvíľu tam stál a potom sa otočil. Zľakol sa ako ešte nikdy v živote. Na zemi videl svoje telo a asi dva metre od tela auto. *Sníva sa mi*, pomyslel si.

Trvalo ešte dosť dlho, kým sa aspoň čiastočne prebral. Rozhodol sa, že sa skúsi niekoho dotknúť. Dotkol sa ženy, ktorá k nemu stála najbližšie. Žena sa ani nepohla, no čo bolo čudnejšie, on nič necítil. Skúsil to znovu. Zase nič. Zrazu si uvedomil niečo, čo ním od základov otriaslo. „Som mŕtvy?“ spýtal sa sám seba.

Stál tam a pozoroval zväčšujúci sa dav okolo seba. Niekoľko ľudí kričalo, teda aspoň si to podľa ich výrazu myslel. Niekoľko ľudí telefonovalo. Asi záchranku alebo políciu. Záchranka aj prišla a začala

jeho telo naberat' do sanitky. Keď sa sanitka pohla, Adam sa za ňou rozbehol, no po chvíli ju stratil z dohľadu. Začal rozmýšľať, čo ďalej. *Skús niekoho nájsť*, prebehlo mu hlavou. Tak sa pobral hneď do vedľajšej uličky. Okolie bolo rovnaké, až na to, že bolo tak trochu pochmúrne. A tiché. Ani po dlhom hľadaní nikoho nenašiel, a tak sa len bezcieľne prechádzal uličkami. Niekoľkokrát prešiel aj okolo pomaly rozpadajúceho sa davu. Pomaly sa začínalo stmievať.

Zrazu niečo začul. Celkom blízko. Rozbehol sa za zvukom. Zdalo sa mu akoby niekto prebehol za roh. Zahol za roh. Nikde nikoho. Behal sem a tam, no nikde nič. Prázdno. Ani si neuvedomil a bola tma. Zase niečo začul. Teraz si tým bol istý. Šiel za zvukom. Počul rýchle kroky akoby niekto utekal, tak pridala tiež. O dve ulice ďalej zahol za roh. V uličke stálo dievča. Chvíľu tam len tak stáli a pozerali na seba. Ako prvý sa spamätal Adam, no nevedel čo má povedať.

„Ako sa voláš?“ spýtal sa napokon. Nedostal žiadnu odpoveď, tak otázku zopakoval.

„Anička,“ odpovedalo dievča. „A ty?“

„Ja som Adam,“ povedal.

„Prečo je tu tak ticho a pochmúrne?“ spýtal sa.

„Toto nie je ten svet, na ktorý si zvyknutý,“ bola odpoveď, no na ďalšie otázky už odpoveď nedostal.

Zrazu Adam pocítil čudný pocit. Zatočila sa mu hlava. Zahmlilo sa mu pred očami. Posledné čo cítil... bol tvrdý pád na zem.

Adam sa prebudil na nemocničnom lôžku. Okolo neho stála takmer celá jeho rodina. Nechápal, čo sa deje. Vraveli mu, že to bol len sen, no on vedel, že nebol.

2. miesto Noémi Cseteová

Prekliaty plášť

Ráno som sa zobudila nečakane skoro. Cez víkend totiž zvyknem spať dlho. No na tento som sa neuveriteľne tešila. Celý deň strávim u susedy z tretieho poschodia. Teta Berta je postaršia, nevýrazná a trošku uhundraná, ale inak celkom sympatická žena. Všetci z našej bytovky si myslia, že je to iba obyčajná bylinkárka. Ja nie.

„Už idem, mami!“ vykriknem.

Skôr ako mamka stihla niečo dodať, zabuchla som dvere a zbehla po schodoch na tretie poschodie. Berta už mala otvorené dvere. Na malom drevenom stolíku mala pripravený jej vynikajúci jablkový koláč. Milovala som ho! Často som k nej naň chodievala. U Berty sa nikdy nič nemenilo. Okno s čipkovanou záclonou, veľké žlté kreslo, poličky s akýmisi fľaštičkami a večne zavretá skriňa so zámkom. Už v deň, keď som sem prvýkrát vošla, som chcela zistiť, čo je v tých fľaštičkách. Berta ma vždy odbila slovami, že sú to len lieky. Neverila som jej. Tiež som túžila zistiť, čo je v tej zamknutej skrini. Ako malá som si myslela, že je to tajný vchod do Narnie. Dnes si to už síce nemyslím, ale túžba prísť na to, čo je vo vnútri ma vôbec neprešla, ba naopak, narástla.

„Do toho ťa nič, decko nepodarené,“ zvyčajne hovorievala Berta.

No dnes sa to všetko zmení. Všimla som si, že Berta má na krku stužku, na ktorej visí nejaký kľúčik. Stavila by som sa, že je to kľúč ku skrini. Berta by mi ho sama nikdy nedala... Ponúkla som sa, že zájdem po čaj. Berta, samozrejme, súhlasila. Potešilo ju, že nemusí vstávať zo svojho pohodlného kresla. Všetko išlo podľa plánu.

Vošla som do skromnej kuchynky a naliala čaj z džbánu do dvoch pohárov. To, čo som sa chystala urobiť, nebolo vôbec správne! Ale zvedavosť vyhrala nad zdravým rozumom. Vybrala som z vrecka nohavíc mamine prášky na spanie. Tri som nasypala do Bertinho pohára. To musí stačiť, nesmiem ju predsa ohroziť! Pobrala som sa späť do obývačky. Po chvíľke sme si už obe vychutnávali úžasnú chuť ovocného čaju. Bertu pomaly premáhala únava, až napokon zaspala.

Zhlboka som sa nadýchla. Nasleduje najťažšia časť. Opatrne som sa snažila rozviazať jej stužku. Prácu mi sťažovali Bertine neočakávané myknutia. Akoby mala nejakú nočnú moru. Po päťminútovom snažení sa mi konečne podarilo stužku rozviazať a zobrať kľúč. Ďalší hlboký nádych. S malou dušičkou som podišla ku skrini. Kľúčik som zasunula do zámku. Je to ono! Bola som natešená a vystrašená zároveň. Otočila som kľúčikom a otvorila dvierka.

Neviem, čo som očakávala, ale toto bolo jednoznačné sklamanie. Jediný vešiačik, jediný plášť. Fakt som už ničomu nerozumela. Aj tak som ho vybrala. Úplne obyčajný plášť. Len tak zo žartu som si ho chcela skúsiť. Rukávy mi boli trochu dlhé, no inak bol celkom pohodlný.

Vybrala som sa k zrkadlu. To, čo som tam uvidela, lepšie povedané to, čo som nevidela, ma prekvapilo a vystrašilo zároveň. Znepokojene som zaspätkovala a potkla sa o nôžku stolíka. Berta sa strhla, ale nezobudila sa. Opäť som podišla k zrkadlu a pozrela doň. Nič! Bola som neviditeľná. Naozaj neviditeľná. Zrazu som mala toľko možností! Mohla som robiť naozaj čokoľvek. Vybehla som z bytu a zamierila na ulicu.

Celý deň som sa neskutočne bavila. Vyskúšala som snáď všetko, čo mi v tej chvíli napadlo. Mohla som ísť na akékoľvek zakázané miesta. Nikto ma nevidel. Nemohla som vynechať ani strašenie mojej mladšej sestry. A okrem všelijakých vylomenín som tiež pozorovala iných ľudí. Bolo to naozaj skvelé. Neuveriteľné!

Zrazu sa začalo stmievať. Hoci by som si plášť ešte rada nechala, vedela som, že ho musím vrátiť. Prešla som ulicou vysvietenou pouličnými lampami až k bytovke. Vyšliapala som na tretie poschodie a opatrne som vošla dnu. Berta stále sedela na tom istom mieste, ale už sa prebrala. Zatiaľ sa obzerala okolo seba dosť neprítomne. Keď začula vŕzganie dverí, spozornela. Vstúpila som do obývačky. Berta moje kroky očividne počula, ale v plášti ma nemohla vidieť. Chcela som si ho nenápadne vyzliecť. Lenže tu nastal problém. Nešlo to. Akoby plášť zrástol s mojou kožou. Keď som sa pokúsila potiahnuť rukáv, potiahla som aj svoju pokožku. Srdce mi začalo prudko biť. Byť neviditeľnou je skvelé, ale nie navždy! Plášť sa stal súčasťou mňa. Po chrbte mi prebehli zimomriavky.

„Berta, prosím, pomôž mi! Prosím!“ jachtavo som prosila.

Nevidela ma, ale počula. Podišla až tesne ku mne. Už som ani necítila, že nejaký plášť mám. V tejto chvíli bola vzácna každá sekunda. O pár minút by už mohlo byť neskoro. Bola by som naveky uväznená v plášti neviditeľnosti alebo skôr v prekliatom plášti.

„Ja som ťa varovala, dievčisko hlúpe!“ vykrikovala nahnevaná Berta.

Previnilo som na ňu pozerala. Ona to, samozrejme, nevidela. To, čo som urobila, bola obrovská chyba a teraz som to pochopila. Bála som sa, že niet cesty späť. No našťastie, Berta vzala z poličky nejakú fliaštičku s čiernou tekutinou. Vystrela ruku a ja som sa načiahla po „liek“. Chvíľku som váhala, ale potom som si uvedomila, že nemám čo stratiť. Napila

som sa čiernej tekutiny. Mala nepríjemnú horkú chuť. Vtedy som to pocítila. Plášť akoby začal horieť a meniť sa na popol. Z pokožky mi začali opadávať celé jeho kusy. Zahľadela som sa do zrkadla. Opäť som bola viditeľná. Silno som objala Bertu. Zachránila ma. Videla som v jej očiach úľavu. A zdalo sa mi, že sa jej v očiach lesknú slzy.

Tisíckrát som sa jej ospravedľovala, potom som sa vybrala na odchod. Doma sa o mňa už určite boja! Ale v mysli mi vírilo množstvo nevy povedaných otázok. Odkiaľ má Berta zázračný plášť? A čo tá čierna tekutina? Kto je vlastne teta Berta?

Zavrela som dvere. No vtom z Bertinho bytu začala vychádzať nejaká zvláštna modrá žiara, ktorá vzápätí opäť zhasla. Zhrozene som vtrhla do bytu. Berta tam už nebola. Stolík bol prevrátený, fľaštičky prázdne a skriňa aj s kreslom boli preč. Na zemi bol ešte stále rozsypaný popol z plášťa a lístoček, ktorý som si doteraz nevšimla. Vzala som ho do ruky. Bol to list. Odkaz pre mňa.

Si veľmi bystré dievča.

Bohužiaľ, už vieš až príliš veľa, a preto odchádzam.

Zbohom!

Mary Popinsová.

2. miesto Matúš Hudák

Logika

„Zaujímavý darček, len neviem, na čo mi bude. Čierny plášť. Jedine keby bol... Biely. Mal by som ho na chémiu. Alebo keby bol... Neviditeľný!“ uvažoval som nahlas.

„Idem si ho vyskúšať!“ zvolal som a už ma nebolo. Vošiel som do tmy. Na dvor. Prvýkrát som sa nebál. Mám neviditeľný plášť, logicky aj ja som neviditeľný. Zamieril som si to k Rikymu. Je to krotký pes až do momentu, keď žerie. Nikto sa vtedy k nemu nesmie priblížiť. Spokojne ležal vo svojej búde a obhrýzal kosť. Vôbec si ma nevšimol. Plášť asi funguje.

Logika mi šepká: „Buď v strehu!“ Čakám. Nič sa nedeje. Uvažujem. Nerobím to vždy, len vo výnimočných situáciách.

„Vezmem mu kosť, veď som neviditeľný,“ rozhodol som sa. Natiahol som ruku v neviditeľnom plášti a... Nič. Riky si kosť zobral akurát do papule a vnoril sa hlbšie do budy. Aj on použil logiku.

„Nenechám sa vyrušovať tým pakom, ktorý sa tvári, že je neviditeľný, kosti nežerie, do budy sa nezmesť, takže pohodička.“ To hovoril jeho pohľad.

„A ešte jedna dôležitá vec. Je to môj pán – kamarát, krmí ma potajomky kosťami na rozdiel od paničky, ktorá mi dáva granule. Takže sa budem tváriť, že sa nič nedeje. Nech si myslí, že je neviditeľný. Aj on tak robí, keď mu panička prikazuje to a tamto,“ húta Riky.

Nie nadarmo sa hovorí: „Aký pán, taký krám.“

3. miesto Mikuláš Marko

Strom splnených prianí

Veľmi sa mi páčila. Bol som do nej zamilovaný od prvej triedy. Stále som si našiel dôvod len tak okolo nej prejsť alebo sa nenápadne dostaviť do knižnice „s preveľkým záujmom o knihy“. Bola ako víla z rozprávky. Bola zhmotnením mojich snov o dokonalosti. Keď som sa jej pozdravil, jemne sa pousmiala, vrátila mi pozdrav a vznešene odkráčala. Bol som najšťastnejší na svete.

Prišla puberta a naše spolužiačky robili všetko možné aj nemožné, aby triedu rozdelili na BACHA. Tak veru, baby bojovali proti chalanom a chalani bojovali proti babám. Nebol to taký naozajstný boj, ale bolo to nepríjemné, dievčatá boli oduté, neustále si niečo šepkali, nebola s nimi zábava. Chalani zaujali pozíciu majstrov sveta, všade boli, všetko vedeli.

Terezka bola iná, bol som na ňu hrdý, darilo sa jej v škole, pri každom jej úspechu som chcel bežať za ňou a gratulovať jej, ale mohol som? Veruže nie, sedel som v lavici, hľadel na ňu ako na svätý obrázok a dúfal som, že vedci z NASA konečne plášť neviditeľnosti sprístupnia aj verejnosti, aby som mohol byť v jej blízkosti.

Doma som to mal ťažké. Otec s mamou si podávali kľučky, stále niečo museli riešiť, stále niekam potrebovali rýchlo odbehnúť, niečo

vybaviť bolo vždy prednejšie ako moja maličkosť. Môj starší brat Gregor zjedol všetku múdrosť sveta a odkedy sa z neho stal vysokoškolák a našiel si frajerku Kristínu, išlo to s naším súrodenectvom dolu vodou. Stále trčali v našej izbe a ustavične sa do mňa navážali: „Padaj krpec, choď sa učiť a neotravuj!“ Chcel som normálneho brata a normálnych rodičov.

Našťastie, mám suseda, uja Karola, ktorý precestoval celý svet. Písal svoje cestovateľské zážitky do časopisov. Má sedemdesiatštyri rokov. Vždy, keď mi rozprával zážitky zo svojich ciest, oči mu žiarili ako svätôjánske mušky v noci. Zosmutnel iba vtedy, keď som prišiel s náladou pod psa a sťažoval som sa na moju rodinu. Ujo Karol nemal nikoho, rodičia mu zomreli dávno a počas cestovania akosi nemal čas oženiť sa a mať deti. Chodil som za ním každý deň. On jediný vedel o mojej Terezke. Zdôveroval som sa mu úplne so všetkými mojimi radosťami a starosťami. Raz mi rozprával, že ho jeho vydavateľ poslal do krajiny jeho snov. Hovoril o Srí Lanke, o obrovskom oceáne, o slonoch, korytnačkách a nebezpečných varanoch, ale hlavne o dobrých ľuďoch, ktorých tam stretol a ktorí mu zachránili život, keď veľmi ochorel. Spomínal, ako chodili prosiť o jeho zdravie k Stromu splnených prianí. Počúval som bez slov, ani som nedýchal.

„Keby som tak mohol ísť pod Strom splnených prianí,“ vyslovil som zrazu.

Ujo Karol sa zasmial a pohladil si svoje biele fúzy.

„A čo by si si prial, Jonáš?“

Neváhal som ani pol sekundy a zvolal som: „Plášť neviditeľnosti ako mal Harry Potter alebo Rumburak! Mohol by som byť pri Terezke stále nablízku.“

Celý som očervenel. Ujo Karol na mňa pozrel chápacím pohľadom a dodal:

„Dávaj pozor, nikdy nevieš, kedy stojíš pod Stromom splnených prianí.“

Ráno som sa zobudil na nekonečné rapčanie budíka. Hlava mi trešfala od bolesti, celé telo ma bolelo. Rodičia v práci, Gregor na prednáške. Na raňajky som nemal chuť, tak som hodil rýchlu sprchu, umyl si zuby a šiel som do školy. Chcel som ešte popriať dobré ráno ujovi Karolovi, ale asi už bol v obchode, lebo neotváral. Kráčal som znechutene do školy, včera som nevenoval veľa času učeniu. Dal som prednosť rozprávaniam uja Karola, Minecraftu a Clash Royale.

Na chodníku stáli chalani z našej triedy. Zamával som na nich. Nikto sa neotočil. Prešiel som cez cestu a zamieril som rovno k nim.

„Čaute, banda,“ povedal som zreteľne.

Nikto nezareagoval. Ostal som ako obarený, lebo chalani pokračovali nerušene v diskusii o tom, ako napálili novú učiteľku. Filipa som uštipol a ten začal ziapať po Denisovi. Števa som dokonca kopol do nohy a on to vrátil Paťovi, ktorý stál vedľa neho. Karčimu som vytiahol MP4 z uší a on sa vyvrieskal na Sama. Nechápal som, čo sa deje. Nechal som ich tam stáť a šiel som do triedy. Cestou som sa pozdravil učiteľkám, ale žiadna neodzdravila. V triede už debatovali dievčatá o Peťovi, vraj má dobrý zostrih a jeho pohľad im podlamuje kolená. Musel som uštipnúť aj seba. To sú mi teda novinky, dievčatám z našej triedy sa páčia chlapi, ktorými inokedy opovrhujú. Vtom som zbadal Terezku, kráčať som nenápadne na chodbu, len aby som sa jej mohol pozdraviť. Moje ahoj ostalo bez odpovede. Skoro som sa rozplakal.

Zazvonilo. Prišla pani učiteľka s radostnou správou: „Kornélia, rozdaj všetkým papiere, napíšeme si písomku zo 4. lekcie.“

Všetci zbledli a ja asi najviac. Do kelu, prečo som neotvoril učebnicu aspoň pred hodinou, nadával som sám sebe. Všetci začali písať, zrazu som počul ťaháky. Nič sa nedalo robiť. Aj keď veľmi nerád, musel som zabojsovať o známku. Nenápadne som otvoril knihu pod lavicou a začal som odpisovať. Učka upozornila Dana, potom napomenula Sandru. Všetko som odpísal, som dobrý, radoval som sa. Zachránil som sa pred ďalšou guľou z angliny. Vyslobodilo nás zvonenie.

Ďalšie dve hodiny som prespal na lavici, chvalabohu, bolesť hlavy ma už prešla. Štvrtá hodina bola fyzika. Učiteľka prišla so zlou náladou.

„Písomka z minulého týždňa dopadla ka-tas-tro-fál-ne. Kedy sa konečne začnete učiť? Dám vám šancu si to dnes opraviť.“

Srdce mi búchalo ostošesť. Opakoval som si: Mňa nesmie vyvolať, mňa nesmie vyvolať, veď to by bolo fiasko. Otvorila klasák a zamyslela sa:

„Dnes je 15.3., takže $15+3$ je 18, v abecednom poradí je osemnásť Jonáš Novák. Tak poď, Jonáš, odpovedať.“

Keby som mohol, schovám sa do zápalkovej škatuľky, srdce mi šlo z hrude vyskočiť. Postavil som sa a slimačím tempom som sa dostavil pred tabuľu. Vtom Nela zo zadnej lavice vykrikla:

„Jonáš je asi chorý, dnes neprišiel do školy.“

Šibe jej, veď stojím pred tabuľou, nechápavo som na ňu hľadel. A vtedy mi to docvaklo. Konečne mi to došlo! Pochopil som! Splnilo sa mi moje najväčšie pranie. Mám plášť neviditeľnosti a môžem byť pri Terezke úplne blízko, môžem odpisovať a nikto si to nevšimne, môžem

sa pomstíť Jurovi a Anete Držkovcom, ktorí ma šikanovali celú druhú triedu. V hlave mi bežal úžasný plán satisfakcie. Videl som ich oboch vystretých na banánových šupkách, ktoré sa len tak náhodou objavili zrazu na zemi a decká z celej školy na chodbe skandujú:

„Držky si rozbili držky, držky si rozbili držky!“

Paráda! Ale aj tak je najväčší bonus Terezka. Učiteľka skúšala celú hodinu a ja som len sedel vedľa Terezky, díval som sa na ňu beztrešne a obdivoval ju.

Posledná hodina bola geografia. Môj najobľúbenejší predmet, moja najobľúbenejšia učiteľka. Na geografiu som sa učiť nikdy nemusel, pani učiteľka vždy rozprávala pútavo a k veci, žral som každé jej slovo. Ak ma niektorá krajina zaujme viac, ujo Karol mi o nej určite ešte niečo povie a ja budem môcť na geografii byť za chytrého. Pani učiteľka dnes vyvolala Ad'a a Noru. O Nore nemám dobrú mienku, každého ohovára, na každého žaluje, v kuse sa díva len do zrkadla. Potrebuje byť stredobodom pozornosti. Ocinko ju vozí až k poslednému schodu na ich najnovšom BMW. Nemusí sa učiť, lebo ocinko jej kúpi firmu. Dievčatá ešte nepochopili, že sa z peknej misky nenajedia a každá by s ňou chcela byť kamka. Som pyšný na moju Terezku, ju Nora nebvá. Nora dostala štvorku a s úsmevom od ucha k uchu si sadla. Ocinko bude spokojný, asi jej kúpi novú kabelku.

Ad'ó je však iná káva, je to môj najlepšší kamarát, chodili sme spolu na basketbal, kým jeho otec nenahádzal všetky peniaze do automatu. Potom popredal všetko, čo u nich doma malo nejakú cenu a zdrhol. Mama musela predať byt, vyplatiť dlhy a odsťahovať sa do polorozpadnutého starého domu aj s Ad'ovýmimi tromi malými bratmi a chorou babkou. Ad'ó chodil poobede roznášať letáky po sídlisku a večer sa učil pri sviečkach, ak na ne mali peniaze. Videl som, ako kráča zelený pred tabuľu. Veľmi mu záležalo na dobrých známkach, chcel ísť na dobrú školu, aby sa mohol postarať o bratov, mamku a babku. Hovoril nesúvislo, pani učiteľka mu začala dávať pomocné otázky:

„Ad'ó, povedz mi dve priemyselné mestá vo Švédsku.“

Čakal na pomoc od spolužiakov, ale nedočkal sa. Začal som mu šepkať:

„Štokholm a Góteborg, Ad'ó, Štok -holm a Gó- te- borg.“

Nepočul ma, nevidel ma. Chcel som pomôcť najlepšiemu kamarátovi, ale nevedel som ako. Pani učiteľka to nevzdávala a pýtala sa ďalej:

„Tak nám aspoň povedz dôležitý prístav v jednom z tých miest, pomôžem ti, mesto je Góteborg a prístav sa volá?“

Ad' o ďalej držal bobríka mlčanlivosti. Musel som niečo urobiť, bolo mi už jasné, že na sviečky včera neostali peniaze, lebo trojičky potrebovali mlieko. Kričal som mu rovno do ucha:

„Malmo!“

Bol som zúfalý. Rýchlo som načmáral na zdrap papiera Malmo. Potom som šiel a všetkým spolužiakom som začal zhadzovať peračníky a učebnice na zem. Pani učiteľka sa oprávnene hnevala a všetci na seba nechápavo hľadeli. Kým si spolužiaci upratovali veci zo zeme, stihol som Ad'ovi strčiť papier do ruky. Konečne víťazoslávne vykrikol správnu odpoveď:

„Malmo.“

Bol som vyčerpaný a unavený. Zdalo sa mi, že Harry Potter to mal o dosť jednoduchšie. Ad' o dostal dvojku. Pani učiteľka nám začala vysvetľovať nové učivo o pobaltských krajinách. Hneď mi vyletela ruka hore, chcel som všetkým porozprávať, že ujo Karol bol v roku 1994 pri Baltskom mori a písal o najväčšej námornej katastrofe od II. svetovej vojny, keď sa počas búrky potopil trajekt Estonia a zahynulo tam 852 ľudí. Zachránilo sa len 137. Pani učiteľka ma nevidela a mne bolo zrazu čudne.

Zazvonilo. Mali sme mať triednickú hodinu, a tak som si sadol k Terezke. Rada a pekne kreslila, vyhrala aj niekoľko súťaží a aj teraz si niečo kreslila na zadnú stranu. Nahol som sa jej cez plece a skoro som odpadol, keď som zbadal jej veľdielo. Srdiečko a v ňom napísané: JONÁŠ +TEREZA= VELKÁ LÁSKA.

Ďakujem, ďakujem, ďakujem!!! Ona si ma všimla, ona ma má rada. Chcel som ju držať za ruku a povedať jej, že aj ja ju mám rád. Ale nešlo to.

Zrazu mi zaškvrkalo v bruchu. Výborne, raňajky som vynechal, desiatu som zabudol doma, obed mi nedali tety kuchárky, lebo ma v jedálni nevideli, asi umriem od hladu. Pobral som sa domov. Rodičia v práci. Gregor s Kristínou obsadili našu izbu. Ľahol som si na chvíľu vyšťavený v obývačke na gauč a zaspal som. Snívalo sa mi, že sedím na Srí Lanke pod Stromom splnených prianí, prosím a kričím, aby si Strom zobral späť svoj plášť neviditeľnosti.

„Jonáš, Jonáš, zobuď sa, pod' sa s nami navečerať!“ budila ma mama. Sadol som si a so slzami v očiach som vykoktal:

„Mami, vidíš ma?“

Mama sa len usmievala: „A prečo by som ťa nemala vidieť?“

Silno som ju objal, ale o plášti neviditeľnosti som jej radšej nič nepovedal.

Zažil som neuveriteľné veci. Plášť neviditeľnosti mi priniesol poznanie. Vôbec ho nepotrebujem a možno mi neuveríte, ale ani ho už nechcem. Opakujem si neustále slová uja Karola: „Dávajte si pozor, nikdy neviete, kedy stojíte pod Stromom splnených prianí.“ A tiež múdre čínske príslovie, ktoré hovorí: Dobre si rozmysli, čo si budeš želať. Mohlo by sa ti to splniť!

Čestné uznanie **Viktória Fabriciová**

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

„Vážení učítelia a žiaci, dovoľte mi, aby som na chvíľu prerušil vyučovanie,“ ozýva sa hlas pána riaditeľa zo školského rozhlasu. „Máme tu dôležitý oznam. Určite ste počuli, že na viacerých školách bol zlodej a ten, žiaľ, prišiel aj na našu školu. Keďže si nie sme istí, či tu nepríde znova, je potrebné, aby sa škola na pár dní zatvorila. Takže, prosím učiteľov, aby na tabuľu napísali, že žiaci budú mať od zajtra, čiže od utorka do konca tohto týždňa voľno. My veríme, že zlodej sa chytí a problémy sa vyriešia. Ďakujem, koniec školského hlásenia.“

Celá trieda začne hulákať a kričať na celú školu, že máme voľno, akoby to celá škola práve teraz nepočula. „Hej, Sára, ty sa netešíš?“ pýta sa ma moja kamarátka Linda.

„Jasné, ale nechápem, prečo nemohli niečo urobiť už skôr, alebo tu aspoň mohli nainštalovať kamery. Veď vedeli, že ten zlodej bol už na viacerých veľkých školách, tak mohli očakávať, že príde aj tu,“ poviem naoko bez záujmu, no v skutočnosti som zvedavá, kto je ten zlodej. „Hm, to je pravda. Ale aj tak je super, že máme voľno.“

Linda bola vždy ten typ dievčaťa, ktorý sa teší takmer zo všetkého. „No tak, deti utíšime sa!“ skríkne učiteľka a na tabuľu píše ďalší príklad.

„Mami, som doma!“ „Super, ako bolo v škole?“ kričí mama z kuchyne. „Dobre. Do piatka máme voľno.“ „Čože? A to už prečo?“ pýta sa mama. „Mám zavolať babke, nech ťa príde postrážiť, alebo...?“ „Mami, som už veľká,“ preruším ju.

„Ach, jasné... stále si neviem zvyknúť, že už nie si to malé päťročné dievčatko, ktoré stále niekam utekalo,“ usmiala sa mamka. „No vidíš, mami, čas letí,“ poviem.

„Hm, tak čo už. Chceš mi pomôcť? Robím muffiny.“ „Jasné,“ pečenie ma veľmi baví.

Keďže máme dnes voľno, vstávam až okolo desiatej. Skontrolujem mobil, či mi niekto nepísal. Je tu jedna správa od Lindy: „Ahoj, pôjdeme dnes do kina alebo niekde von?“

Ach, vôbec sa mi nechce ísť. „Prepáč, nechce sa mi :(, mám v pláne oddychovať :-).“

Odošlem správu a mobil položím na stolík vedľa postele. S veľkou námahou vstanem z postele a po schodoch zídem do kuchyne.

Mama je už v práci. Z dózy vyberiem tri čokoládové muffiny a zohrejem si mlieko. Všetko si to odnesiem do obývačky a zapnem televízor. Keď pijem mlieko, začujem nejaký čudný zvuk, akoby hore v mojej izbe niekto bol. Po chvíli nazbieram odvalu a idem sa tam pozrieť. Keď vojdem do izby, nikto tam nie je, no na posteli je nejaká deka. Keď ju zdvihnem, zistím, že to je plášť. Oblečiem si ho a zoberiem mobil, aby som sa v ňom odfotila a poslala fotku Linde. Keď si pozriem fotku, vidno na nej len to, ako moja ruka drží mobil. Zvyšok tela nikde. Žeby to bol neviditeľný plášť? Taký ako v Harry Potterovi? Ale ako sa tu dostal? Je to čudné. Vážne čudné. Tak nič, aspoň ho využijem. Zbehnem dole, dojem muffiny, oblečiem si plášť a vyjdem z domu. Ako sa tak prechádzam, v hlave sa mi zrodí plán. Mohla by som toho zlodeja, čo kradne v škole špehovať a potom by sa zistilo, kto to vlastne je.

Je streda večer. Oblečiem si teplé nohavice, tričko a mikinu. Mame som povedala, že idem spať k Linde. Keby som jej povedala, že idem špehovať zlodeja, na sto percent by ma nikam nepustila. Zídem dole, obujem sa a oblečiem si bundu. „Mami, idem,“ poviem. „Dobre, dávaj si pozor, keď pôjdeš cez cestu,“ pozrie sa na moje ruky. „Čo to tam máš?“ „Linda povedala, že si mám zobrať deku.“ „Aha, dobre teda.“ „Tak ahoj,“ poviem mame. „Ahoj!“

Mať na sebe plášť neviditeľnosti, znamená byť neporaziteľný. Teda, až na to, že ma skoro zrazilo auto. Myslela som si, že keď mám plášť, vedia cezo mňa prejsť aj všetky veci. No našťastie som sa spamätala skôr, ako ma to auto stihlo zraziť. Linde som zavolała a povedala som jej, že keď sa bude mama pýtať, či som u nej, nech povie, že áno. Teraz kráčam popri ceste smerom ku škole. Je už tma. Keď sa dostanem ku škole, toto miesto zívá prázdnotou. Nič, ani živej duše. Sadnem si na lavičku a vyčkávam. Asi po pol hodine čakania už strácam trpezlivosť. Čo si si myslela? Že chytiš zlodeja? pomyslím si. Už som bola na odchode, keď som začula kroky. Otočila som sa a videla som nejakého pána, ako kráča ku škole. Vyzeral neškodne. Ale kto by v noci šiel ku škole a rovno pod okno riaditeľne?

O pár minút neskôr začne liezť po odkvapovej rúre. Keď je pod oknom, poobzerá sa, či ho niekto nevidí. Vytočím 158 a stlačím volať. Prešlo päť minút a ja čakám schovaná v kríkoch, už bez plášťa. Počujem sirény. No zlodej ich asi počul tiež, keďže rýchlo lezie dolu po odkvapovej rúre. Uteká smerom k uličke, do ktorej nikto nechodí a navyše nie je ani osvetlená. Vybehnem z kríkov, keď prídu policajné autá. Poviem im, kde bežal zlodej. Jedna policajtká sa ma opýta na moje meno a povie mi, že môžem ísť domov. A odídu. To ako vážne? Ja im tu chytím zlodēja a teraz mám ísť domov? Niekedy fakt nechápem.

Pozriem na hodinky a zistím, že je ešte len deväť hodín večer. Myslela som si, že je viac. Rozhodla som sa zavolať Linde, či by som k nej predsa len nemohla ísť spať. „Ty čo mi voláš tak neskoro?!“ ozve sa Lindin hlas z telefónu. „No... mohla by som dnes u teba spať?“ opýtam sa. „Čo?“ očividne nechápe. Ešte raz sa jej opýtam: „Či. By. Som. Mohla. U. Teba. Spať.“ „Počkaj, opýtam sa mamy,“ počujem, ako sa rozprávajú. „Môžeš, ale, čo si mi to hovorila predtým?“ „Potom ti poviem,“ odpoviem a zložím.

Linde som všetko povedala. Najprv bola nahnevaná, že som jej o mojej tajnej akcii nepovedala, potom bola zo mňa nadšená a potom bola opäť smutná. No, čo vám poviem. Keď som prišla domov, povedala som to aj mame. No a mama? Tá vyzerala akoby išla skolabovať. Ale nevyzerala, že by sa hnevala.

Je piatok poobede. Zrazu niekto zazvoní a ja sa zľaknem, až nadskočím. Ukázalo sa, že je to riaditeľ našej školy. „Urobím vám kávu?“ pýta sa mama, keď prichádzajú do obývačky. „Áno, ďakujem. No prišiel som hlavne za vašou dcérou,“ usmeje sa riaditeľ. „Azda niečo vyviedla?“ loví v pamäti mama a ja sa podvedome usmejem. „Dá sa to tak povedať,“ naťahuje mamu riaditeľ. „Vaša dcéra totiž chytila zlodēja.“ „Aha,“ konečne si spomenie, „úplne som na to zabudla. Poviem vám, toto dievča bude detektív,“ povie mama a ukazuje pritom na mňa. „Tak na to môžeš veľmi rýchlo zabudnúť,“ poviem.

Riaditeľ povedal, že ten zlodej si v ten večer, keď som tam bola ja, zobral školské ocenenia z vitríny. A tých bolo naozaj dosť. Polícia mu ich nakoniec zobrala. „Tak, ja ti ešte raz ďakujem Sára. Bez teba by sme toho zlodēja nechytily.“ „Nie je zač,“ usmejem sa a odídem do svojej izby.

A ak sa pýtate, čo sa stalo s neviditeľným plášťom, tak zmizol. Keď som prišla domov od Lindy, položila som ho na posteľ a keď som sa vrátila, už tam nebol. Naozaj tomu nerozumiem. Ale čo už. Ako plášť prišiel, tak aj odišiel.

Plášť neviditeľnosti

Ten deň bol rovnaký ako každý, no predsa iný. Bola nedeľa ráno. Círrín! Michal sa zobudil na zazvonenie budíka. Keď otvoril oči stál pri ňom jeho mladší brat Tadeáš so zvláštnym úsmevom na tvári a pod rukou držal veľkú hnedú krabicu. „Dobré ráno mladý páňko!“ pozdravil ho. „Ahoj“ odzdravil mu Mišo. „Prišla nám pošta!“ Michal zaklipkal očami. „Čože, nám?“ „No nie, rozprávam sa so stenou.“ Prekrútil očami Tadeáš. „No tak ju teda otvoríme!“ „Chalani raňajky!“ zavolala na nich z kuchyne mama. Ihneď zbehli po schodoch dole a zamierili si to rovno do jedálne, kde na nich už čakali mamka, ocko a ich dvaja starší súrodenci Sofia a Dávid. „No ahojte, vy spáči!“ pozdravil ich ocko s úsmevom na tvári a postrapatil im vlasy. Chalani si ich rýchlym pohybom ruky uhladili a vysmiati si sadli ku stolu. „Čo si dnes dáme na raňajky?“ opýtala sa ich mamka. „Dali by sme si čokoládové lupienky do mlieka!“ odpovedali jej chlapi skoro zborovo. „Tak dobre vy moje lupienky. My ostatní si dáme vianočku s maslom a džemom.“ Usmiala sa na nich mamka a podala im misky s mliekom. Chlapi si už len pridali lupienky a začali jesť. „No, chalani, čo bolo v tej krabici?“ spýtala sa zvedavo Sofia. „Zatiaľ nevieme.“ odvetili jej. „Čože, vy nie ste vôbec zvedaví?“ „Ešte sme ju nestihli otvoriť.“ Rýchlo dojedli a bežali späť do izby. „No konečne ju otvor!“ Povedal nedočkavo Tadeáš a podával Mišovi malý nožík. „Počkaj, počkaj, ešte si ju chcem odfotiť!“ odpovedal mu Mišo. „A to už načo?“ Spýtal sa ho Tedy. „Veď je to predsa náš prvý balíček! Musím mať nejakú pamiatku.“ Cvak! Ozvalo sa z mobilu. „Tak ju už konečne OTVOR!“ vykrikoval Tadeáš. „No dobre, dobre len sa tu teraz kvôli tomu nezosyp.“ povedal Mišo a prevrátil očami. Zobral do ruky nôž a rozrezal pásku. Chlapi ani nedýchali. Opatrne ju otvorili a...zhíkli. Niekoľko im poslal prázdnu krabicu! Zrazu zosmutneli. Tak sa tešili a nakoniec v nej nič nebolo. Michal položil krabicu na stôl, ktorý stál vedľa postele a unavene vydýchol. „Ešte by som si trochu pospal.“ Zrazu do izby vbehla ich sučka Lili a stiahla zo stola obrus. Chcela sa hrať, no v tej chvíli spadla zo stola na zem aj krabica a niečo z nej vypadlo. Kým to padalo, malo to sivú farbu, no hneď ako to spadlo na zem, zmenila sa farba na modrú, presne takú akú mal koberec. Ak by ste nevideli to, čo videli chlapi, určite by ste o tom nevedeli, ba ani by vám to nenapadlo. Hnedý psík s kňučaním vybehol z izby. Mišo sa pomaly zdvihol a dotkol sa toho. Bolo to akoby sa dotkol svojej obľúbenej mikiny alebo obyčajného trička.

Nadvihol to. Farba sa opäť zmenila na sivú. „Ale veď to je plášť!“ zvýskol Tedy. Práve, keď dohovoril, rozleteli sa dvere a do izby vtrhla Sofia. Michael sa tak zľakol, že mu plášť vypadol na zem a okamžite zmenil farbu. „Čo sa to tu deje? Prečo tak kričíte?“ „Ále nič.“ Rýchlo jej odpovedal Mišo. „No, a čo bolo v tej krabici?“ opýtala sa zvedavo Sofia. „Nič, poslali nám ju prázdnu.“ „No to nemyslíš vážne!“ „Fakt!“ odpovedal Mišo. „Tak ja idem.“ Sofia za sebou zatvorila dvere a odišla. „Prečo si jej to nepovedal?“ spýtal sa ho Tedy. „Veď je to chameleóni plášť! Nemôžeme jej to len tak povedať!“ „Ale podľa mňa je to neviditeľný plášť!“ nesúhlasil Tadeáš. Mišo sa skrčil a zdvihol plášť zo zeme a ten ihneď zmenil farbu. „Čo s ním urobíme?“ spýtal sa Tadeáš „Asi... Ja neviem. Vyskúšajme ho!“ navrhol. Mišo si prehodil plášť cez plecia a v tej chvíli zmizol. Tadeáš zatajil dych. Nikdy nič podobné nevidel. Len v jeho detských snoch ľudia mizli a zasa sa objavovali vďaka plášťu. Zakrútila sa mu hlava a on klesol na zem. Už sa pripravoval na bolestivý pád, keď ho zachytila nejaká neviditeľná ruka. „Tedy si OK?“ Mišo si dal dole plášť a zrazu bol zasa viditeľný. „Hej, ale dal by som si pohár vody.“ „Dobre sadni si na stoličku a ja ti ho prinesiem.“ povedal Mišo a trielil do kuchyne. Tadeáš sa postavil a pozrel na plášť. Chcel si ho vyskúšať, no niečo mu hovorilo, že by mal počúvnuť brata. Svoj vnútorný hlas väčšinou neposlúchal, tak si ho proste obliekol a vyšiel z izby. Vtom do niečoho narazil. „Au!“ vykrikoval Mišo, no vtom si uvedomil, že nič nevidí, tak okamžite stiahol z brata plášť a hodil ho do izby. Stihol to na poslednú chvíľu, pretože ich starostlivá mamička sa už náhlila z kuchyne zistiť, čo sa stalo. „Je to v pohode mami. Iba som sa zrazil s Tedom. Sme v poriadku.“ „Ale chalani dávajte na seba pozor!“ upozornila ich mamka, ale bolo vidno, že sa jej uľavilo. Chlapci sa zatiaľ zatvorili do izby. „Mal si ma počúvnuť a sedieť na stoličke.“ Povedal mu Mišo len čo zatvorili dvere. „Ale ty si ho už na sebe mal a ja som ho tiež chcel vyskúšať!“ vykrikoval Tadeáš a skoro sa rozplakal. „Však to je ok, ale mohol si na mňa aspoň počkať. Skoro to mama odhalila!“ „Joj, čo budeme teraz robiť?“ spýtal sa Tadeáš. „No, najskôr vypí tú vodu a potom uvidíme.“ „ Kde si vlastne odhodil ten plášť?“ spýtal sa Tedy, keď sa napil. „ Hmm... ja neviem, v tej rýchlosti som si to nevšimol!“ zľakol sa Mišo. „HLADAŤ!“ vykriekli obaja úplne naraz. Našťastie ho našli prehodený cez rebrík ich dvojposchodovej posteľe. Ale zrazu sa otvorili dvere „Chlapci dnes ideme na obed do pizzerky.“ Oznamil im ocko. „Okej oci, ale nemohol by si prosím klopať?“ opýtal sa Tedy a schovával za sebou plášť. „Hmm dobre, ale čo to tam skrývaš?“ spýtal sa ho a trochu naklonil hlavu, aby lepšie videl. „Ále toto? To nie je nič. Je to iba

starý plášť. Dala nám ho babka, keď sme u nej boli naposledy. Hráme sa na rybárov, tak sa nám zdalo, že by to mohla byť dobrá kulisa.“ Odpovedal mu Tedy a doširoka sa usmial. „Dobre, tak sa ďalej hrajte, ale o dvanástej odchádzame. „Ok!“ zvolali chlapci a už aj tlačili ocka von z dverí. „Uff a teraz už len vymyslieť, čo ďalej.“ Povedal Tadeáš a otočil sa na Miša. „No nič, za päť minút je dvanásť, tak sa prezlečme a po obede uvidíme.“ No už nič nestihli. Po obede mali pre nich rodičia pripravený skvelý program. Po pizzi išli do veľkej budovy, kde boli samé preliezky a šmýkačky. Tam zostali Mišo a Tedy až kým po nich neprišli rodičia so Sofiou a Dávidom, ktorí boli v kaviarni. Keď prišli domov, tak boli takí unavení, že si na plášť ani nespomenuli. Zato ráno, keď sa chystali do školy, si naňho ihneď spomenuli. „Mišo, a čo keby som si ho zobral so sebou?“ pozrel sa na neho s prosebným pohľadom v očiach. „Tak to určite nie. Plášť zostane doma.“ Povedal Mišo a Tedy sa viac nepýtal. Keď prišli zo školy, ihneď sa rozbehli do izby. „Uff, je na svojom mieste.“ vydýchol Mišo „Chalani, von s Lili!“ zakričala mamka z kuchyne. „Mišo, čo keby som si obliekol plášť a ukradol z kuchyne nejaké koláčiky? Mamka práve pečie tie s čokoládovou náplňou.“ Tedy sa oblizol až za ušami a skôr, ako ho Mišo stihol zastaviť, uchmatol plášť a zbehol dolu po schodoch. Netrvalo dlho a bol späť aj s koláčikmi. O chvíľu nato sa z kuchyne ozval ženský krik. Mamka vybehla hore celá červená ako paprika. „Chalani, to vy ste ich ukradli?“ ani jej nemuseli odpovedať, pretože boli celí od čokolády. Pri pohľade na nich sa rozosmiala. „No, dobre chalani, teraz vám to odpustím, ale nabudúce vás trest neminie!“ na výstrahu potriasla ukazovák, ale keď zavrela dvere, ešte dlho bolo počuť jej smiech. Na ďalší deň išli hrať chlapci skrývačky so svojimi spolužiakmi. Je jasné, že so sebou zobrali aj plášť, hoci z toho Miško nebol dvakrát nadšený, no Tedy ho nakoniec prehovoril. A Mišo mal obavy na mieste. Ihneď v prvú hru sa šli skryť za kontajner, kde si obliekli plášť. Vtom ktosi zhíkol. „Tadeáš, videla nás Sára!“ nervózne zašepkal Michael. Tadeáš vystrčil hlavu spod plášťa. „Sára pod sem!“ zasyčal. Opatrne k nim pribehla. „A a ako ste to spravili?“ zakoktala sa Sára. „Sľubuješ, že to nikomu nepovieš?“ vyzvedal Michael. „Nie nikomu!“ sľúbila Sára. Mišo si ju obzrel a potom jej to celé porozprával. „Vau“ povedala, „tak toto nikomu nepoviem. Mám zalepené ústa.“ Rukou naznačila gesto akoby si ich zazipsovala. „Ďakujeme, ale teraz sa skry, aby nás nenašli“ odvetil Mišo so šibalským úsmevom na tvári. Na ďalší deň si už radšej plášť nezobrali hoci s ním sa skrývalo oveľa jednoduchšie. Plášť odložili do skrine, aby ho nikto nenašiel a išli sa hrať von. Nakoniec na plášť úplne zabudli a spomenuli si naňho až o niekoľko dní. Potom ho použili

iba zopár ráz, napríklad, keď sa potulovali mestom a nechceli, aby ich niekto videl, ale na krádež alebo na iné zlé veci by ho nikdy nepoužili. Boli dobre vychovaní a vedeli, že to nie je správne a že by sa to rodičom určite nepáčilo. No kto im ten balíček poslal bolo navždy záhadou. Na krabici nebola spätná adresa, takže sa to nedozvedeli a asi už ani nedozvedia.

Čestné uznanie

Terézia Biačková

Nevydarený plán

Keď som bola ešte malá, mala som asi päť rokov a moja babička ešte žila, darovala mi veľmi peknú vyšívanú deku. Posledné, čo mi o nej povedala bolo, že je čarovná. No nepovedala, akú schopnosť má. Snažila som sa zistiť, skúšala som naozaj všetko aj s rodičmi. No asi po pol roku skúšania sme to vzdali a odložili sme starú deku do pivnice. Viac sme sa ňou netrápili. Na moje šieste narodeniny ju našiel v pivnici náš malý psík Paddy. Sledovali sme ho a on akoby sa vyparil. No proste zmizol. Neskôr sme zistili, že bol zakrytý babičkinou dekou, pretože po chvíli vystrčil ňufáčik a potom celú hlavu. Podišla som k nemu a odkryla som neviditeľnú deku. Zrazu sme telo videli. Vyskúšala som to si ešte päťkrát. Videli sme telo, nevideli, videli, nevideli... Hneď som to vyskúšala aj na sebe. Zakryla som sa dekou a mamka povedala: „Teri, kde si?“ „Tu sóóóm!“ A bola som v kuchyni. Môj ocko, ktorý tam sedel, bol celý bez seba a povedal: „Ty si sa tu kedy objavila?“ „Očí, veď ja mám svoju neviditeľnú deku.“ „To je tá stará babičkina?“ „Áno! A bola som v obývačke a nikto si to ani nevšimol. Tá deka je akoby priehľadná, pretože keď som pod ňou, videla som napríklad ,kde je mamka, ja som sa na ňu aj pozerala, len ona ma nevidela. Tak som sa trochu chcela pohrať, zrazu som bola v kúpeľni, potom v mojej izbe, o pár minút zas v pivnici. Hrala som sa s ňou ešte dlho... Doslova celé poobedie. No po úmornom poobedňajšom behaní po dome a robenia si srandy z rodičov som bola večer veľmi unavená. Lahlá som si do postele a mamka ráno povedala, že som spala ako drevo. V ten deň bolo tridsiateho júna, môj posledný deň v škôlke. Vedela som len to, že bude leto a prázdniny a po prázdninách? Väčšinou som išla zas do škôlky, no čo bude teraz? Tak to neviem. Začali sa prázdniny ako všetky ostatné: stanovačka, dovolenka pri mori, týždeň u babky a potom zas stanovačka. Asi týždeň pred koncom prázdnin si ma rodičia zavolali a posadili na gauč. Povedali mi, že keď sa skončia prázdniny, tak začnem chodiť do školy. A ja som sa veľmi rýchlo rozepamätala, čo je to škola lebo mi o nej rozprávali

spolužiaci zo škôlky. Je to podľa nich každodenné úmerné sedenie v triede, v lavici s nejakým hnusným chlapcom. Začala som sa báť. Potom som im povedala: „Mamííí, ocííí to mi nemôžete urobiť. Vy ma nemôžete takto týrať!!!!“ „Ale nóó, škola nie je až taká hrozná.“ „Ale je. Spolužiaci mi o nej hovorili.“ „A čo také?“ „Hrozné veci. Ja tam proste nechcem chodiť.“ „BUDEŠ TAM CHODIŤ A HOTOVO !!!!“ skríkol ocko. Hneď som utiekla do mojej izby, pretože nemám rada, keď ocko kričí. Rozplakala som sa a hovorila som si, že ja do tej školy chodiť nebudem, no potom mi napadlo, že prvý školský deň normálne vstanem akoby nič, no do tašky si pribalím babičkinu neviditeľnú starú deku a keď sa so mnou rodičia pred školou rozlúčia a odídu, tak si oblečiem svoj neviditeľný plášť a odídem. No to síce neviem kam, ale K BABKE!!! Áno pôjdem k babke, veď to nie je až tak ďaleko. To bude super akcia. Späť do reality: ako tú deku prepašovať? ... Už to mám posledný večer pred školou, keď mi už mamina dá pusku na dobrú noc a zavrie dvere na kľučku a už sa do mojej izby nevráti lebo sa bude báť, že ma zobudí, si ju nenápadne a potichu zbalím a pôjdem si ľahnúť. ÁNO! Mamka: „Terííí, pod' prosím ťa dolu.“ „Už ideem.“ Keď som prišla dolu, s ockom a s maminou sme sa normálne porozprávali a oni mi povedali, že do školy budem musieť chodiť a hotovo. Ja som na všetko prikyvovala, aby netušili čo mám za lubom. Posledný deň pred začiatkom školy som si užila, pretože sme s maminou boli v aquaparku. Bolo úplne super. Keď sme prišli domov, musela som sa osprchovať po chlórovanej vode. A hneď potom spať. Aj sa tak stalo. Samozrejme keď mi mamka dala pusku na dobrú noc a odišla, zavrela dvere na kľučku a viac sa do mojej izby nevrátila, lebo sa bála, že ma zobudí. Tak ako som aj predpokladala. Keď odišla, rýchlo som si zbalila deku a potichu som sa vrátila do postele, aby nebolo nič počuť. Bola som veľmi šťastná, lebo všetko perfektne klapalo podľa plánu. Ráno som normálne vstala ako každý deň, no len dnes som išla do školy. Na raňajky som mala kukuričné lupienky s mliekom. Mamka sa ma spýtala, či sa teším do školy. To, čo som jej povedala, bol čisto reflex, že NIE!!! Nastúpili sme do auta a po chvíli sme boli pred školou. Myslela som si, že ma nechajú pred školou a dnu už pôjdem sama. Prekvapilo ma, keď mi mamka povedala, že ona pôjde so mnou, pretože sa musí zoznámiť s učiteľkou. Asi trikrát som sa jej opýtala, či naozaj musí ísť so mnou. A po každý raz mi aj odpovedala, že musí ísť so mnou a že sa jej to už nemám pýtať. Tak som radšej zmĺkla. No v mysli som sa veľmi znepokojila, pretože môj plán zlyhával. Keď sme prišli do triedy, mamka mi povedala, že si mám sadnúť, kde je voľné miesto a mám si vybrať pero a žiacku knižku. Začala som si ju vyberať a vtom mi vypadla z tašky

babičkina stará deka. Zhíkla som, pretože som sa zľakla, že si to všimne mamka. Nemala som zhíknuť! Lebo presne preto, že som zhíkla, si to všimla mamka. Kľakla si ku mne a zdvihla deku. Celá som sa v tej chvíli začala triasť. Povedala: „Teri, toto čo tu robíš? Mohla by si mi to prosím ťa nejako vysvetliť? ČO TO TU ROBIŠ?“ Učiteľka si to samozrejme všimla a povedala: „Pani Biačková máte nejaký problém? Môžem Vám s niečím pomôcť?“ Mamka hneď povedala a v hlase jej bol počuť hnev: „No viete moja dcéra Tereza si zobrala do školy neviditeľnú deku, ktorú dostala od babičky, aby tu nemusela chodiť.“ Očividne tomu učiteľka neverila a povedala: „No to je veľmi zaujímavé.“ V mysli mi hneď prebehlo, že ona neverí, tak nech si to vyskúša. Nemala som však toľko odvahy to povedať nahlas. „Dobre, tak poďme sa venovať zas škole.“ povedala učiteľka. Po chvíli mi mamka naštvane šepala do ucha, že si to doma ešte vysvetlíme. Odišla. Bola som úplne v šoku. Potom som sa konečne spamätala a začala som počúvať učiteľku, no v tom momente ma to nezaujímalo. Po vyučovaní ma mamka vyzdvihla zo školy a keď sme prišli domov, tak na mňa poriadne nakričala, že ako som si to mohla dovoliť, že sme si to ešte pred školou vysvetlili a také veci... Po chvíli vyčítania povedala, že mi deku zakazuje. Veľmi som sa zľakla. Na chvíľu nastalo úplné ticho. Zrazu povedala, že mi moju deku dovolí len cez víkend. Celkom ma to aj upokojilo. Potom som sa jej ospravedlnila a keďže moja mamina má čisté srdiečko, odpustila mi. No deku skryla a nikdy som ju nenašla. A dodnes chodím do školy a viete čo Vám poviem? Aj som si tú školu celkom obľúbila.

Čestné uznanie

Karin Goldiánová

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

Dnes je super deň. Prečo? Je 30. júna, kedy sa rozdáva vysvedčenie a mám pred sebou prázdniny plné skvelých, ale aj nezabudnuteľných zážitkov. Zajtra ráno odchádzam s rodičmi a bratom na chalupu, ktorú sme kúpili počas zimy. Veľmi sa teším, kedy príde konečne deň odchodu, ale keď nám bolo povedané, že tam nebude internet, možno televízor, ak sa podarí ockovi nejaký vymyslieť, bola som smutná a nahnevaná, že to bude fakt obrovská nuda! Skvelé na tom bude to, že neďaleko našej chalupy bude na prázdninách u mojej babky moja najobľúbenejšia kamarátka Linda. Aspoň že to! Ach, prepáč milý čitateľ zabudla som sa ti predstaviť. Volám sa Katka, mám jedenásť rokov a práve som ukončila piatu triedu. Mám staršieho brata Mateja, ktorý je už stredoškólak a dnešným dňom má za sebou už druhý ročník. Môj ocko

Radoslav a mamka Sára sú najúžasnejší rodičia na svete, a ako ich poznám, určite už doma balia veci, ktoré budeme potrebovať na prežitie v chalupe, v ktorej už dávno nikto nebýval. Mimochodom bývame v Košiciach v mestskej časti Krásna, ktorú volajú aj „Na Hore.“

Ráno som sa zobudila na šuch, pohyb a vôňu, ktorá sa šírila z kuchyne, kde už mamka s ockom chystali raňajky pre všetkých. Bolo ešte len pred ôsmou hodinou a poviem vám, hnevala som sa, prečo v prvý deň prázdnin takto rušia. Ale spomenula som si, že vyrážame v ústrety dobrodružstvám, a tak som sa ponatáhovala, pretrela oči, vstala a poďho na raňajky. Jedlo už bolo na stole a moji rodičia už boli plní elánu, ako keby mali za sebou už polovicu dňa. „Dobré ráno!“ zachrípnutým hlasom som vstúpila do kuchyne. „Dobré ráno srdiečko!“ usmiala sa na mňa mamka. „Chod', prosím ťa, zobudiť Mateja, nech vyrazíme čím skôr!“ od stola sa ozval ocko. „Prečo ja!?“ nahnevane som odvrkla a s dupotom som vletela do jeho izby. S mojím „tichým“ príchodom bol Matej hore skôr, ako som vošla. „Čo tak dupoceš?“ opýtal sa ma v polospanku. „Mala som ťa ísť zobudiť a asi som ani nemusela, pretože si už hore! Poď, na stole ťa čakajú raňajky.“ Niečo len odvrkol, že hneď je dole. Len čo sme dojedli, obliekli sa, nasadli do auta, ktoré už bolo napratané ani neviem čím: hrable, motyka, píłka... no hádam si tam ocko zobral celú garáž. Cesta na chalupu trvala asi dve hodiny a to už aj so zastávkou v nákupnom centre, kde sme ešte doplnili naše zásoby o potraviny, ktoré budeme potrebovať a hlavne, ktoré sa v malej dedinke asi ani nebudú dať zohnať. Tak a to už bola parketa a nákupná akcia mojej mamky. Pomohla som jej s taškou a pokračovali v ceste. A čo čert nechcel, ešte nás aj zastavili policajti. Dobré, že si ocko užíval cestu a občas kontroloval tachometer, aby neprekročil rýchlosť! „Všetko je v poriadku pán vodič. Môžete pokračovať v ceste,“ povedal pán policajt a určite bolo počuť ako mi spadol kameň zo srdca, pretože z duše nenávidím kontroly policajtov a mávam pred nimi rešpekt.

Cestou nás dobehla kamarátka Linda, ktorá sa presúvala k babke s rodičmi a mladšou sestrou Emou. Blížili sme sa k cieľu. Cítila som to v kostiach. Čím viac sme sa približovali, tým viac som pociťovala väčšiu chuť preskúmať to tam! Vzrušujúce na tom je, že tam idem po prvý raz. „Huráááá, dorazili sme do cieľa!“ silno som vykrikla na celé auto. Bola sobota a mali sme tam byť celý týždeň. Rozmýšľala som, čo teraz budem robiť. Pomohla som s kuframi, potom mamke v kuchyni s vybalením potravín a prípravou obeda. Svoj kufor som odniesla do izby, ktorú budem musieť zdieľať aj s mojím bratom. Vo vzduchu som zacítila čudný zápach. Chodila som po izbe a hľadala, odkiaľ sa tá „vôňa“ môže šíriť.

Prezrela som všetky skrine, nakukla som aj pod posteľ. Zásuvka bola zvláštne pootvorená a vtedy som zbadala niečo hrozné! „AAAAAAAAAAAA!! MYŠ! JE TU MYŠ!! JA IDEM DOMOV!“ vykrikla som z plných pľúc. Všetci boli do sekundy pri mne, mama, oco aj môj brat „Čo sa stalo?“ zvolali všetci naraz. „V zásuvke je myš!“ vystrašene a veľmi rýchlo som vysvetlila, čo sa stalo. Keď ma mamka konečne upokojila a oboznámila, že takéto veci sa v starých domoch stávajú, bol už čas oneskoreného obeda. Môj, už takmer dospelý brat, do mňa celý deň zabrdal a uťahoval si zo mňa, že: „myš, myš, myš! Ha-ha-ha, naozaj vtipné.“ Po dobrom obede sme si všetci rozdelili prácu a úlohy. Ja s mamkou sme pripravovali posteľ na noc a ocko s Matejom pokosili dvor a popratali trávu. Matej mal ešte vyprášiť koberce a ja som mala chvíľu na to, aby som vybalila naše veci. Pomaličky sme sa pustili do vypratania stodoly, kde boli všakové taniere, vázy, džbány a dokonca aj hrdzavé umývadlo z kúpeľne. Bolo tam toho strašne veľa. Mala som pocit, že sa to nikdy neskončí. Začala som už aj s výčtkami, že sa mi začali prázdniny a ja som si ešte ani neoddychna. Keď sme mali za sebou dobrú polovicu hotovú, ocko priznal, že dnes nemusíme všetko urobiť a dopriali sme si oddych na lavičke pri kávičke a malinovke. Po ťažkom a náročnom dni sme po večeri ešte dlho do noci sedeli vonku a spomínali na zážitky z dovoleník pri mori. Zaspala som s očakávaním, čo sa udeje zajtra.

Na druhý deň, keďže bola nedeľa, dopriali sme si oddych, ale aj prechádzku, aby sme spoznali dedinku, ktorej sme vlastne súčasťou už aj my. Keď som sa chystala navštíviť moju kamarátku Lindu, ocko vychádzal zo stodoly a v rukách držal akúsi truhlicu. Bola veľká, veľmi stará a niečím ma priťahovala. Boli v nej knihy, albumy, staré hodinky a starý vlnený plášť, ktorý na mňa pôsobil veľmi odpudivo. Nevenovala som tomu veľmi veľkú pozornosť a s oznamom v hlase som vybehla von z dvora. „Idem k Linde, už ma čaká! Prídem o hodinu!“ S Lindou a jej sestrou sme prešli hádam všetky ulice, uličky, prešli sme potôčik v dedine, a s novými plánmi na ďalší deň vrátili sme sa každá domov. Do večere ešte bolo trocha času a ja som zbadala pootvorené dvierka na povalu. Bola som veľmi zvedavá, čo tam môže byť? Vyšla som teda hore železným rebríkom a v strede povaly bola položená truhlica, ktorú včera ocko našiel v stodole. Na povale bolo prázdno a veľmi horúco, pretože sa nahriala strecha od slnka, ktoré dnes poriadne páliło. Otvorila som teda truhlicu a začala som sa v nej hrabať a vyberať postupne veci, ktoré tam boli. Prešla som si knihy, ktoré boli písané v úplne inom jazyku, Asi to bolo v nemčine. Album fotiek prezradil, že v tomto dome kedysi

bývali nemeckí vojaci, boli tam fotky ľudí, ktorí tam asi bývali alebo slúžili. Všetko to bolo také staré a ošúchané. Fotky boli iba čierno-biele, čo bolo pre mňa dosť divné, keďže dnes poznáme fotografie farebné. Na úplnom dne truhlice ležal plášť, ktorý som vybrala veľmi opatrne, aby z neho náhodou nevybehla nejaká myš. Prešla som vrecká, ktoré boli prázdne a deravé. Keď som vložila ruku do rukáva, zbadala som, že moja ruka zmizla. Odhodila som plášť asi na dva metre a vystrašene som naň hľadela. Asi po minúte som ho znova zobrala do rúk a začala prevracať, prezerať a skúmať. Urobila som to isté, čo pred chvíľou a naozaj moja ruka zmizla. Ostala som v nemom úžase. Začala som mať strach, či mi to neublíži, ale nedalo mi to a zakryla som si ním nohy. A aj tie boli zrazu fuč. „Večera!!!“ volala mama. Uf, ale som sa zľakla. Chytrou som zabalila plášť, knihy a albumy, všetko som dala to pôvodného stavu a utekala do kuchyne. Bola som celý čas ticho, až to bolo všetkým veľmi podozrivé. Vyhovorila som sa, že som veľmi unavená a chcem ísť skoro spať. Aj som tak urobila. No nemohla som zaspať, bola som vzrušená z dnešného objavu na povale. Povedala som si, že to celé preskúmam, aspoň budem mať nejakú prácu a hlavne, že to bude moje veľké prázdninové tajomstvo. „Čarovný plášť!“ V noci som nemohla spať. Pozerala som do plafóna a premýšľala som, že iba jedna stena ma delí od povaly, kde je truhlica s veľkou záhadou. Po prebdenej noci som ráno bola čulá ako včielka. Raňajky som do seba nahádzala a už už som chcela vybehnúť von, no zastavila ma mama. „A ty slečna, kam si sa tak rozbehla? Ide ti autobus?“ utrúsila na mňa mamka vtípnú poznámku. „Potrebujem pomôcť v záhradke okopať kvety a vytrhať burinu, pomôžeš mi?“ Čo som mohla povedať, je to moja najlepšia mama na svete! Jasný, že som jej pomohla. Napokon sa mamka nado mnou zľutovala a po hodine ma poslala, nech si idem po svojom. Aby to nikto nezbadal, prešmykla som sa okolo stodoly a vyliezla na povalu. Bol tam a čakal na mňa. Dnes som mala aj väčšiu odvalu a obliekla som si plášť celý! Vyšla som von a prechádzala som sa raz k mamke do záhradky, raz k ockovi a Matejovi do stodoly. To bola taká sranda! Najprv som bola veľmi opatrná, lebo nebola som si istá, či ma naozaj nevidia? A po pol hodine som už bola taký frajer, že som chcela Matejovi stiahnuť bermudy. To preto, že sa mi vysmieval. Veď viete prečo? MYŠ! MYŠ! MYŠ! V poslednej chvíli som si to však rozmyslela a chcela som, aby to aj naďalej ostalo mojím tajomstvom. Dni za dňom utekali ako voda, a ja som si užívala prázdniny, chalupu, Lindu a jej sestru Emu plnými dúškami. Ani im som nepovedala o tom, čo som našla na povale. Skúšala som si čarovný plášť každý deň a chodievala som na tajné prechádzky aj mimo dvora.

Dokonca som aj tajne navštívila Lindu. Bolo to úžasné ju sledovať. Cítila som sa ako veľký čarodej Harry Potter. V posledný večer pred odchodom domov sme všetci po ťažkom týždni a výborne zvládnutej práci sedeli vonku pred domom a rozprávali sa, ako sme to všetko dokázali urobiť a čo nám ešte treba opraviť a vymaľovať. Bolo príjemne teplo a nebo bolo posiate množstvom hviezd. Nevieť ani ako sa to stalo, ale zrazu som položila mamke otázku: „Mamka, čo by si urobila, keby si našla plášť, ktorý by bol čarovný a vedela by si sa stať neviditeľnou?“

Všetci sme boli unavení, takže sa nestačila ani čudovať mojej otázke a všetci sme sa zapojili do debaty. Po dlhých rozhovoroch, kde sme prebrali tú dobrú, vtipnú, ale aj zlú stránku takýchto vecí mi mamka povedala: „Vieš, srdiečko, bolo by to úžasné a určite by to malo aj svoje svetlé stránky. Vedela by si všetko, bola by si možno všade, zažila by si veľa veselých a vtipných príhod, ale možno by si bola aj smutná a nešťastná, pretože by si sa bála o tom niekomu povedať, aby to nepoužil na zlé veci, ako je krádež či podvod. Je určite lepšie niekedy to nechať niekde schované a použiť to len v prípade potreby. Chápeš ma, zlatko?“ Pozrela som sa na ňu a silno som ju objala. Bol to krásny večer. Smiali sme sa, urobili zopár fotiek a unavení zaľahli do postelí.

Nadišiel deň odchodu. Ocko od rána pripravoval auto na cestu domov a nakladal kufre, mamka ešte ustlala posteľ, vyčistila kuchyňu, brat Matej sa už nevedel dočkať, kedy už konečne vyrazíme. No a ja? Ešte som vyliezla na povalu, uložila všetky nájdené a tajomné veci do truhlice, no a samozrejme, starý vlnený plášť som starostlivo poskladala a uložila na dno aj s jeho tajomstvami. Poriadne som truhlicu zatvorila, aby sa tam nedostala nejaká myš.

Celé ráno som premýšľala čo mi včera mamka povedala a naozaj mala vo všetkom pravdu. Bude oveľa lepšie a bezpečnejšie, ak ostane plášť ukrytý na povale nášho domu. Budem starostlivo strážiť svoje detské tajomstvo, ktoré možno niekedy raz objavia moje deti a budú s ním nakladať rovnako ako ja. Asi ich to budem musieť naučiť. No, ale nebojte sa, nebolo to posledné dobrodružstvo. Prázdniny sa ešte len začali a ocko nám oznámil, že budeme na chalupu chodiť častejšie, aby sme si to hlavne v lete užili.

A čo ja? Plná emócií som celú cestu domov prespala, že vraj s úsmevom na tvári.

PLÁŠŤ NEVIDITELNOSTI

Bol krásny slnečný piatok a ja som si spokojne vykračoval zo školy domov. Nie je sa čo čudovať, veď ma čakal víkend. Cestou som rozmýšľal nad tým, čo počas víkendu zažijem a ako si oddýchnem. Už som sa blížil k bráne nášho paneláku, keď som tu zrazu zistil, že nefungujú zvončeky. „Zase ma čaká niekoľko sekúnd lovenia kľúčov v taške...“ hovorím si. Po avizovaných niekoľkých sekundách lovenia sa odrazu brána otvorí a vyjde z nej náš pán sused: „Á, znova sa tu stretávame v takejto situácii. Nabudúce radšej počkám pred bránou, kým mi otvoríš ty.“

„Dobrý deň, pán sused,“ hneď ako som to dopovedal, vyparil sa ako vodná para z hrnca. Pravdupovediac, nikdy nepochopím tie jeho poznámky a schopnosť okamžite sa vypariť. Vošiel som do brány a do bytu. Doma ma už čakala mamka, ktorá dnes skončila v robote skôr ako obvykle.

„Ahoj, ako si sa mal?“

„Celkom dobre. V škole bolo všetko fajn a pri bráne som sa opäť stretol s tým našim susedom.“

„Opäť mal nejakú poznámku, že?“

„Jasné, veď to by nebol on, ak by nejakú nemal,“ odpovedám s tichým smiechom.

„No nič, vyzuj sa, zobleč sa, vybaľ sa, urob si domáce úlohy a pôjdeme relaxovať.“

„Dobre.“

V okamihu som začal plniť mamkine príkazy. Vyzul som sa, zobliekol som sa a začal som sa vybaľovať. Vybalil som si učebnice a aj ostatné veci spolu s mobilom. Položil som všetky veci na stôl v kuchyni a začal som si písať domáce úlohy. Po chvíli mi niekto začal volať na mobil. Zodvihol som ho: „Prosím.“

„Dobrý deň, pri telefóne kuriér. Mohol by som sa zastaviť u vás dnes poobede?“

„Dobrý deň. Prepáčte, ale kvôli čomu by ste sa mali u mňa zastavovať?“

„Veď predsa mám pre vás váš balík.“

„Čo, prosím? Ja žiadny balík neočakávam. Na koho to je meno?“

„Je tu napísané meno Daniel Novák. Ste to snáď vy, nie?“

„No áno, som to ja. Viete mi povedať, čo je v tom balíku a od koho je?“

„Čo v tom balíku je vám povedať neviem. Ale viem vám povedať, že to je stredne veľký balík a jeho odosielateľ je neznámy.“

„Prepáčte, ale ten balík nemôžem prevziať. Nie som človek, ktorý len tak prevezme balík od hocikoho.“

„V poriadku. Ak si to náhodou rozmyslíte, balík si môžete prevziať na ktorejkoľvek pošte do štyroch pracovných dní.“

„Ďakujem, dovidenia.“

„Dovi.“

„S kým si to telefonoval?“ pýtala sa mamka z kúpeľne.

„S kuriérom. Vraj má pre mňa balík od neznámeho odosielateľa.“

„Dúfam, že si mu povedal, že ho neprevezmeš!“

„Samozrejme.“

„Dobre si spravil. Nikdy nepreberaj poštu od niekoho, koho nepoznáš, prípadne poštu s neznámym odosielateľom.“

„Veď to už, mami, dávno viem. Nemusíš sa v tomto ohľade báť,“ uzavrel som diskusiu a pokračoval v písaní domácich úloh.

Po ich dopísaní úloh som šiel relaxovať. Kto by si len pomyslel, že pri relaxovaní na pohovke aj zaspím. Zaspal som celkom tvrdo na to, koľko bolo hodín. Začalo sa mi aj snívať.

„Húúú,“ začal sa ozývať magický hlas v sne. „Čo si to urobil? Čo si to len urobil...“ pýtal sa ma ten hlas ďalej.

Neodvážil som sa ani len na mäkké ň. Po nejakej chvíli sa vynorila z tmy čudesa postava: „Pýtam sa ťa ešte raz. Čo si to urobil?“

„Ja neviem, čo som mal urobiť,“ odpovedám.

„Tak ty nevieš, hej? Nevolať ti náhodou dnes poobede kuriér s nejakým balíkom?“

„Áno, volal.“

„A ty si čo urobil?“

„Neprevzal ho. Čo by ste iné aj čakali?“

„Ja? No to, že ho prevezmeš.“

„A to si ako predstavujete? Zjavíte sa mi tu v sne, začnete mi tu vykrikovať o nejakom balíku a k tomu bez štipky slušnosti a tykáte mi. Ja vám vykám a bol by som rád, keby ste vykali aj vy mne.“

„Mladý, tak teraz ma dobre počúvaj! Toto nie je sen. Ak si myslíš, že si urobil dobre, že si ten balík neprevzal, si na omyle! Ak ten balík neprevezmeš do štyroch dní, budem ťa takto otravovať v každom jednom spánku a bude to deň čo deň horšie! Čo sa týka tykania, tykám každému, kto ma naštve a ty si jedným z nich!“

„Aspoň mi povedzte, čo sa v tom balíku nachádza...“

„Nachádza sa v ňom plášť neviditeľnosti.“

„Čo, prosím?! To akože kvôli tomuto takéto divadlo? Nehnevajte sa na mňa, ale nemám v úmysle sa ďalej s vami baviť.“

„Ako myslíš. Potom neplač. Nazdar.“

Odrazu tá postava zmizla. Zabudol som sa jej opýtať na meno a kto to vlastne je, ale veď ak má pravdu, tak sa znovu objaví. Zjavilo sa však najskôr ráno.

„Danko, vstávaj! Dnes ideme na prechádzku do lesa a potom do nákupného centra!“

„To už je ráno? Veď som len relaxoval... To som akože prespal celý podvečer, večer aj noc?“

„Áno. Chcela som ťa zobudiť, ale radšej som ťa nechala. Kým si ty chrápal, ja som si pozrela večerný program v televízii a potom išla spať.“

„Fúha,“ povzdychol som si a zároveň aj spomenul na ten nočný zážitok s tou čudnou postavou. Vstal som z pohovky a išiel som sa naraňajkovať. Po raňajkách som sa pripravil a obliekol sa. Cestou do lesa som stretol niekoľko mojich kamarátov a trochu sme sa pozhovárali. Samotná prechádzka lesom dopadla super. Nadýchali sme sa čerstvého vzduchu a najmä sme urobili niečo pre naše zdravie. Na konci lesa sa nachádzalo nákupné centrum, do ktorého sme plánovali ísť a v ktorom sme sa chceli najesť. Vošli sme do nákupného centra. Za rohom sa nachádzala pošta. Hneď sa mi pripomenul môj nočný zážitok a len čo som sa nad tým stihol zamyslieť, všetko sa odrazu zastavilo a prepadlo doslova pod zem. Ocitol som sa v tme, z ktorej sa vynorila tá čudesa postava z noci.

„Ja viem, že som ti povedal, že ťa budem otravovať len v noci, ale toto je situácia, v ktorej ti musím vstúpiť do života.“

„Čo odo mňa zase chcete? Si myslíte, že keď sa nachádzame pred poštou, že vás poslúchnem a pôjdem prevziať ten blbý balík?“

„To, kde sa nachádzame, je mi ukradnuté. Prišiel som ti zvestovať jednu novinku.“

„Akú novinku? Je aspoň dobrá?“

„Ako sa to vezme... Pre mňa dobrá, pre teba možno zlá. Podám ti tento magický tablet. V ňom sa dozvieš, čo to je za novinku.“

Pri podávaní magického tabletu som si po prvýkrát všimol ruky tej postavy. Boli hrozne mazľavé, špinavé a zelené. Magický tablet sa po podaní zapol a začala sa na ňom prehrávať magická nahrávka: „Dnes ráno,“ začalo sa ozývať z tabletu, „sme zadržali jedného z našich pokusných králikov. Lukáš Lapík bol zadržaný vo svojom byte našou

policijnou čatou za nedodržanie misie na Zemi. Dnes sa bude konať súd, pri ktorom sa rozhodne, či sa dohodneme len na peňažnom odškodnení, alebo na doživotnej väzbe.“

Nastalo chvíľkové ticho, po ktorom som sa opýtal: „A čo ja teraz s tým? Veď ja toho človeka ani nepoznám...“

„To sa uvidí... Ak ani ty nesplníš svoju misiu, ktorú som ti dal, čaká ťa ten istý osud!“

Zasmial som sa. A vtom sa odrazu všetko vrátilo do normálu.

„Danko, do ktorej reštaurácie pôjdeme?“ pýta sa mamka. Ostal som trochu zaskočený po tom zážitku.

„Danko, počúvaš ma?“

„Áno, mami. Čo si sa to vlastne pýtala?“

„Do ktorej reštaurácie sa pôjdeme najesť?“

„Ja osobne by som šiel do tej na druhom poschodí,“ odvetil som.

„Dobre,“ potvrdila moju voľbu mamka a išli sme sa najesť.

Po najedení sme ešte šli do potravín niečo nakúpiť a následne sme sa zviezli autobusom domov. Keď sme prišli domov, bol už večer. Rozobrali sme si dnešný deň, navečerali sme sa, pozreli si večerný program a išli spať. Ešte pred spaním nám niekto zaklopal na dvere. Išiel som otvoriť. Pred dverami stála susedka, ktorá býva hneď vedľa nášho pána suseda, s ktorým som sa v piatok stretol pred bránou.

„Dobrý večer. Nevieš náhodou, kde sa nachádza pán sused?“ pýta sa ma.

„Neviem. Ešte včera som sa s ním stretol pri bráne. Prečo?“

„Odvtedy, čo včera odišiel, sa ešte doteraz nevrátil a mňa to znepokojuje.“

„A nešiel náhodou niekde na víkend?“

„Je to možné. No nič, tak ahoj a dobrú noc.“

„Dobrá,“ pozdravil som sa. Už som šiel zatvárať dvere, keď v tú chvíľu mi na um prišla jedna otázka.

„Pani susedka? Môžem sa len niečo opýtať?“

„Áno, pokojne.“

„Neviete, ako sa volá ten pán sused? Menovku nikde nemá a ja som sa ho na to nikdy neopýtal.“

„Lukáš Lapík.“

„Lukáš Lapík?!“

„Áno, Lukáš Lapík. Prečo sa tak čuduješ?“

„Ale nič. Prajem vám dobrú noc,“ pozdravil som sa druhýkrát a zavrel dvere. Vtom som si zase spomenul na stretnutie s tou čudnou postavou v nákupnom centre. Práve v tej magickej nahrávke odznelo

meno Lukáš Lapík. Nechcel som veriť, že to môže byť náš pán sused. Odkráčal som do svojej izby. Mamka už spala. Na mojej posteli ma čakal lístoček od mamy s textom: „Prajem ti dobrú noc, Danko“. Pravdepodobne už bola unavená a nechcelo sa jej čakať. Lahol som si, prikryl som sa a snažil som sa zaspáť. Avšak zaspáť sa mi nedarilo. Celý čas som myslel na to, že náš pán sused je v nebezpečenstve, v nejakom mimozemskom prostredí a k tomu ešte vo väzbe. Povedal som si, že to nenechám len tak a pôjdem na tú poštu po ten balík s tým plášťom neviditeľnosti, keďže som si myslel, že teraz mi pomôže. Dúfal som, že sa mi podarí zaspáť, aby som sa stretol ešte raz s tou čudnou postavou, ale nič také sa nestalo. Celú noc som ani oka nezažmúril, a tak som ju prebdel. Hneď ako som ráno vstal, som šiel do kúpeľne a začal sa rýchlo chystať na poštu. Keď som sa pozrel do zrkadla, vyzeral som ako orangutan. Vychystal som sa, napísal mamke lístoček a odišiel som. Bola ešte skorá ranná hodina a brieždilo sa. Cestou na poštu som neustále premýšľal nad tým, či som sa rozhodol správne. Ja viem, že náš pán sused ma častokrát vedel svojimi poznámkami vytočiť, ale svojím spôsobom som ho mal rád. Jednoducho bez neho by život v našom paneláku bol suchý a nudný, a tak som nad tým prestal uvažovať. O nič iné mi teraz nešlo len o to, aby som zachránil nášho suseda. Po príchode na poštu som sa postavil rovno ku okienku. Ako som už povedal, bola skorá ranná hodina a keďže bola aj nedeľa, nebolo tam tým pádom veľa ľudí.

„Dobré ráno. Prišiel som si vyzdvihnúť balík na meno Daniel Novák.“

„Je to stredne veľký balík s neznámym odosielateľom a obsahom?“

„Áno, je to presne ten.“

„Hneď vám ho prinesiem.“

Po chvíľke čakania sa pani za okienkom vrátila už s balíkom v ruke.

„Keďže balík bol uložený na inej pošte, musela som poprosiť o jeho preloženie. Preto to trvalo trochu dlhšie.“

„To je v poriadku. Ďakujem vám veľmi pekne. Dovidenia.“

Z pošty som utekal domov. Keď som prišiel domov, mamka ešte stále spala. „Super,“ povedal som si v duchu a išiel som si balík do svojej izby otvoriť. Po otvorení som zistil, že sa v ňom nič nenachádza. Vzápätí som však doň vložil ruku a začítal textíliu. Vtedy som si povedal: „Takže tá čudná postava mi neklamala. Naozaj sa tu nachádza plášť neviditeľnosti.“ Vybral som ho z balíka. Na spodku sa nachádzala brožúrka, v ktorej stálo, že som bol vybraný mimozemskou civilizáciou ako pokusný králik. Mala to byť nejaká misia. Skúsil som si ho obliecť a naozaj som sa stal neviditeľným.

„Super, to by sme mali. Lenže teraz ako sa dostať do toho sveta...“ začal som nahlas premýšľať. Skúsil som sa pozrieť ešte raz do tej brožúrky, či sa v nej náhodou nenachádza nejaká zmienka o polohe toho mimozemského sveta. Hľadal som však márne. Všimol som si len nejakú čudnú bodku v pravom rohu brožúrky. Skúsil som ju stlačiť. Na moje počudovanie sa text na brožúrke zmenil na kolónku, do ktorej som mal vpísať štyridsaťšesť miestny kód. Ostal som zaskočený.

„Odkiaľ ho mám, preboha, zohnať?“ pýtal som sa sám seba. V tej chvíli som zacítil v spodnej časti pláštá niečo ako Braillovo písmo. Skúšal som ho nahmatať a zistil som, že sú to nejaké číslice. „To je ono! Toto musí byť ten kód!“ potešil som sa. Skúsil som ho perom vpísať do brožúrky. Bolo to presne štyridsaťšesť číslic, ktoré som hneď potvrdil mojím podpisom. Odrazu sa brožúrka otvorila a vo vnútri sa nachádzala mapa s presnou polohou toho mimozemského sveta. Vedľa mapy sa nachádzalo veľké červené tlačidlo s nápisom teleport. Stlačil som ho. Vtom som sa objavil v tme. Zistil som, že padám. Padal som minútu, dve, tri a po štyroch minútach som dopadol na kamenné dlaždice. Zodvihol som sa zo zeme a zistil som, že stojím pred veľkou bránou. Pred ňou stáli dve hnusné, zelené a mazľavé postavy, ktoré strážili bránu. Keďže som bol vďaka plášťu neviditeľný, nevšimli si ma. Preliezol som bránu a dostal som sa na druhú stranu. Predo mnou sa nachádzala nekonečne dlhá chodba. Začal som kráčať. Počas chôdze som si v chodbe všimol rôzne obrazce, sochy a ornamenty, ktoré ju ozdobovali. Niektoré boli hrôzostrašné, iné celkom pekné. Po hodine kráčania chodbou som sa dostal k veľkým dverám s nápisom „Väznica“. Boli pootvorené, a tak som vošiel dnu. Hneď v prvej cele sedel pán sused. Keďže som bol neviditeľný, nevidel ma. Skúsil som sa dostať dnu, ale cela bola zavretá. Keďže sused počul, že niekto je pri jeho cele, začal kričať: „Haló! Kto tu je?“

„Pšť, pán sused! To som ja, Daniel. Prišiel som vás zachrániť.“

„Á, to si ty... Konečne sa dočkám toho, že otvoríš ty mne a nie ja tebe,“ zasmial sa. Pána suseda jednoducho humor a jeho poznámky neopustia ani v takejto situácii.

„A vlastne, kde si?“ pýtal sa ma.

„Mám plášť neviditeľnosti,“ odvetil som mu.

„Tak aj teba povolali ako pokusného kráľika...“

„Aj vy ste boli poverený nejakou misiou?“ pýtam sa ho začudovane.

„Áno. Veď inak by som tu nesedel. Nesplnil som ich požiadavky.

Do štyroch dní som mal prevziať nejaký balík, v ktorom sa nachádzali topánky smútku. Na koho by som sa pozrel, toho by postihol smútok na

celý deň. Neposlúchol som ich a balík som neprevzal. V piatok, keď sme sa stretli pri bráne, som šiel do nákupného centra cez les. V polovičke cesty ma prepadli nejaké postavy a zobrali ma do temnoty. Potom som sa ocitol na súde. Tam rozhodli, že ma tu zavrú do väzenia na veky vekov.“

„Fúha, a toto by postihlo aj mňa?“

„Asi áno.“

„No, ale dosť bolo rozprávania. Neviete, kde sa tu nachádzajú nejaké kľúče?“

„Áno, viem. Tam na poličke sú od každej cely jednej.“

Už som sa blížil k tej poličke, keď tu zrazu som začul chôdzu a vŕzganie dverí.

„Ticho!“ zakričím susedovi. Spoza dverí vchádza dnu pravdepodobne strážnik. Niekoľkokrát sa poprechádzal po miestnosti a následne odišiel. Zobral som kľúče od prvej cely a šiel otvoriť susedovi mreže.

„Ďakujem ti veľmi pekne!“ hovoril sused.

„Nemáte začo. Ale čo budeme teraz robiť? Ako sa dostaneme späť na Zem?“

„To neviem... Možno ak by som sa schúlil pod tvoj plášť...“

„Dobrý nápad!“ skríknem. Vtom sme sa ale ocitli v temnote.

„Oslepili nás!“ kričal sused.

„Nič nevidím!“ hovorím susedovi.

„A ani nič vidieť minútu nebudete!“ prihovoral sa k nám nejaký hlas. Po minúte sme začali znova vidieť a ocitli sme sa na koberčeku. Pred nami na tróne sedel jeden z najväčších bossov tejto civilizácie, samotný veliteľ, ktorý rozdával misie všade, kde sa dalo.

„Konečne vás vidím oboch,“ začal.

„Nie som z toho práve dvakrát nadšený, že sa vidíme...“ neodpustil si poznámku sused.

„Vďaka vám som zistil, že nemá zmysel strácať čas na Zemi. Na jednej strane ma to hnevá, keďže som si chcel podmaniť ďalšiu civilizáciu vo vesmíre, ktorá by pracovala len a len pre nás. Na druhej strane som ale rád, že vo vesmíre existuje takáto rovnováha, že tu sú aj civilizácie, ktoré sú si schopné navzájom pomáhať a riskovať aj vlastný život pre toho druhého. Príkladom toho si práve ty, Daniel.“ Neostal som len tak stáť a poďakoval som.

„Neďakuj a neber to ani ako kompliment. Komplimenty cudzím nerozdávam. V každom prípade vám chcem oznámiť, že vašu civilizáciu

a ani vás už nebudem otravovať a dám vám pokoj. Nájdem si radšej inú civilizáciu. Zbohom.“

„Dovidenia,“ pozdravili sme sa slušne.

„A ako sa máme teraz dostať späť na našu Zem?“

„Aha, to som vám zabudol povedať. Nečakajte, že vás tam teleportujem. Strážnikom pri bráne som o vás dal vedieť, takže vám prajem šťastnú cestu!“

Odišli sme.

„To je čo za blbca? To máme teraz akože kráčať viac ako hodinu tou chodbou až na koniec?“ pýtam sa.

„Čo prosím?! Ty si tu kráčal hodinu?“ pýtal sa ma sused.

„Áno.“

„Ale veď nevaďí. Porozprávame sa a zbehne to ako voda.“

A tak sme sa začali cestou rozprávať. Rozprávali sme sa najmä o zážitkoch, ktoré sme posledné dni zažili a o snoch, v ktorých sme v noci boli. Po hodine kráčania nám strážnici ochotne otvorili bránu a my sme začali stúpať hore. Trvalo to štyri minúty a po štyroch minútach sme sa rozdelili. Sused šiel do svojho bytu a ja do svojej izby. Po príchode do mojej izby som sa ocitol v presne tej istej polohe, v akej som stlačil na brožúrke červené tlačidlo. Brožúrka však zmizla a plášť s ňou. Ostal po nich len balík. Rozmýšľal som, či ho vyhodím, alebo si ho nechám. Nakoniec som sa rozhodol, že si ho nechám. I keď to boli hodiny strachu, budem na to všetko spomínať v dobrom. Určite by som si ani len nepomyslel v piatok cestou zo školy, že cez víkend zažijem toto.

Uložil som si balík do skrine a išiel spať. Bolo len sedem hodín a spal som až do dvanástej. Vtedy ma mamka zobudila. Už som nevyzeral ako orangutan a mamka vôbec nič netušila. Pri raňajkách som jej o ničom nepovedal. Rozmýšľal som, či jej to vôbec niekedy poviem, ale nakoniec som sa rozhodol, že jej o tom poviem večer namiesto večerného televízneho programu. Keď prišiel večer, ja som jej o tom všetkom porozprával. Po vyzobrání sa ma pýtala: „Nevymyslel si si to náhodou?“

„Ja a vymýšľať si? Prosím ťa... Ak mi neveríš, zavolaj aj nášho pána suseda.“

„Ale nie, verím ti. Len je to dosť fantastické.“

„Ja viem, ale je to skutočnosť.“

„Veď dobre.“

Cítil som z mamkinho hlasu, že je z toho celého veľmi prekvapená. A aj keby mi neverila, ja viem, čo som zažil a s pánom susedom budeme na to všetko ešte dlho spomínať.

Keď si oblečiem plášť neviditeľnosti

Dnes sa začal august. Už o dva dni pôjdem do tábora. Veľmi sa teším! Dva dni ubehli ako voda. Sotva som si stihla pobaliť kufor. Večer pred odchodom som horela od nedočkavosti. Ešte raz sa vyspím doma a týždeň budem spať v stane. Upsss! Už by som mala ísť spať, nech sa dobre vyspím...

„Čo ty tu robíš?! Nespi na mojej slame!“ budil ma niekto s nepríjemným hlasom.

„Och, kde to som?“ spýtala som sa prekvapene. Nevyzeralo to tu vôbec ako u nás doma.

„No, kde asi! V mojej slame! Zmizni! Ale už aj!“ zvrieskol na mňa ktosi tak nahlas, že sa za ním aj za mnou otočili všetci okoloidúci. Radšej som rýchlo utekala preč. Rozhodla som sa zistiť, kde vlastne som. Cesta ma doviedla na hlavné námestie. Akurát boli trhy, no aj tak tu bolo dosť málo ľudí. Mala som so sebou pár drobných, tak som sa rozhodla, že si niečo kúpim. Jedna staršia pani predávala plášte, sukne, nohavice a iné pekné oblečenie. Prehľadala som sa vo veciach, keď som zrazu natrafila na čosi zaujímavé: „Jééé, to je krásny plášť! Tento si určite kúpim.“ Milá pani mi ho predala za naozaj malú sumu. Plášť červenej farby zdobili malé fialové kvietочки. Rýchlo som si ho obliekla, lebo mi zrazu začala byť zima.

V plášti mi bolo príjemne, ale stále ma trápilo, že neviem, kde som. Lenže, ako to zistiť? Opýtam sa panej, od ktorej som si kúpila plášť. Ale... Kde vlastne je?! Stála som uprostred ničoho. Chodila som hore-dole, no nevedela som nájsť miesto, na ktorom boli ešte pred chvíľou trhy. Myslím, že to bolo tu. Lenže tu nie sú žiadni ľudia! Tak skoro predsa trhy nekončia!

Nezostávalo mi nič iné, len zobrať veci a ísť skúsiť šťastie inde. Hľadala som ľudí, no márne. Nikde nebol nikto. Z toho hľadania a behania po uliciach mi začínalo byť horúco, a tak som si vyzliekla plášť. Vtedy sa stal zázrak! Znovu som videla ľudí a dokonca aj trhy tam boli. Nevedela som, ako sa to mohlo stať. Nemala som však čas rozmýšľať nad tým. Rýchlo som podišla som ku skupinke detí a spýtala som sa ich: „Poviete mi, prosím vás, kde vlastne som a ako sa to tu volá?“ Všetci sa rozosmiali.

„To myslíš vážne? Naozaj nevieš, kde si?“ spýtalo sa ma jedno dievča.

„Nie, naozaj neviem. Prosím, povedz mi, kde som.“

„No dobre. Naša krajina je pomenovaná po našom panovníkovi.“

„Ja neviem, ako sa volá váš panovník. Povedz mi názov krajiny, prosím,“ povedala som a pevne som verila, že to z nej napokon dostanem.

„No predsa Zvláštnimírova krajina.“

„Hmmm. Naozaj? Tak ďakujem,“ povedala som slušne a pobrala som sa ďalej. Opäť mi začala byť zima, tak som si obliekla plášť. Akurát som kráčala okolo miesta, kde bolo na zemi rozbité zrkadlo. Neviem si predstaviť, aké veľké muselo byť predtým, ako sa rozbilo, lebo aj jedna časť bola obrovitánska. „Pozriem sa doň, či mi môj nový plášť pristane,“ pomyslela som si. „To nie je možné!“ skríkla som. Darmo som hľadala svoj odraz v zrkadle. Nebol tam. „Nemôžem byť predsa neviditeľná!“ Toto je naozaj zvláštna krajina. Vtom sa mi okraj plášťa o niečo zachytil a ja som v zrkadle zbadala najprv jednu nohu, potom druhú a ako som kráčala ďalej, objavila som sa v zrkadle celá. Začala som sa smiať – vyzeralo to dosť komicky – ale vtom mi došlo: „Páni, veď ten plášť je kúzelný! Isto sa mi zide!“

Neďaleko mňa akurát vojaci v parádnych uniformách vešali nejaký oznam. Podišla som k nemu a poriadne som si ho prezrela. Bolo na ňom napísané :

Kto zachráni kráľa Zvláštnimíra
pred obrom Bobínom, dostane peňazí,
koľko unesie. Kráľ je momentálne
v jaskyni, ktorá sa volá Rasujka.
Kráľovstvo je ochránené. Treba
zachrániť iba kráľa. Zišiel by sa
plášť neviditeľnosti, lenže nikto
nevie, ktorý to je. Dúfame, že
sa nájde niekto, kto kráľa zachráni.

Ale veď ja mám plášť neviditeľnosti! Môžem zachrániť kráľa! Lenže mne sa môj plášť páči. Neviem, či sa s ním budem vedieť tak ľahko rozlúčiť. Peniaze predsa nepotrebujem. Stačí mi, ak sa vrátim domov živá a zdravá. Ak by mi toto želanie splnili, tak by som im ten plášť možno aj dala. Určite sa už doma o mňa strachujú.

Dlho som nerozmýšľala a pobrala som sa na zámok. Pre istotu som sa obliekla svoj plášť. Veď, čo ak deti nepúšťajú dnu? Vošla som do siene, ale nebol tu nikto. Potom som si spomenula. Veď na tom ozname bolo predsa napísané, že kráľ je v jaskyni. Lenže ja netuším, kde môže tá jaskyňa byť. Vôbec sa tu nevyznám. Blúdila som celým mestom, ale

žiadnu jaskyňu som nenašla. Asi sa musím niekoho spýtať. Ale koho? Už som dosť ďaleko od stredu mesta. Nie sú tu žiadni ľudia. Dokonca ani deti. A tak mi neostáva nič iné, len hľadať ďalej.

Zišla som k jazeru a obzerala som sa na všetky strany. Aha! Tam je niečo, čo sa podobá na jaskyňu. Vošla so dnu.

„Čo tu chceš? To už ani tu nemôžem mať svätý pokoj?!“ mocným hlasom povedal muž, ktorý sa podľa tých fotiek, ktoré som videla, podobal na kráľa.

„Ja..... ja... hľadám kráľa,“ povedala som potichu. „Nechcela som vás obťažovať.“

„A čo nevidíš? Veď ja som kráľ! Čo odo mňa chceš?“

Asi má pravdu. Veru, je to kráľ. „Ja som vás prišla zachrániť,“ povedala som.

„Ty? A to už ako? Vari nevieš, že mi môže pomôcť len dospelá osoba a hlavne by mi pomohol plášť neviditeľnosti, ale.....“

Skočila som mu do reči: „Ja mám plášť neviditeľnosti!“

„Naozaj? Prepáč, netušil som, že ho môžeš mať práve ty. Dám ti, čo len budeš chcieť, len mi ho prosím daj,“ povedal to tak smutne, že by sa nad ním zľutoval každý.

„Dobre. Dám vám ho. Ale pomôžte mi dostať sa domov, pretože ja tu nebývam.“

„To asi neviem zariadiť. Môžem sa pokúsiť, ale či sa to podarí, to neviem.“

„Prosím, skúste to.“

Ráno som sa zobudila a neverila som vlastným očiam. Som doma a ležím v posteli. „Dobré ráno Zuzka! Vstávaj, ináč zmeškáš tábor. Už je veľa hodín,“ vošla mama s úsmevom do mojej izby.

Vtedy mi to došlo. Bol to iba sen.

Rýchlo som sa vychystala, vzala som batoh a vybehla som na chodbu. Obula som si topánky a chcela som si obliecť svoju obľúbenú bundu. Nebola tam. Namiesto nej na vešiaku visel červený plášť s drobnými fialovými kvietkami.....

Čestné uznanie

Lívia Kokindová

Výlet na hrad

Bol pondelok, prvý deň po vianočných prázdninách. V triede bol hluk, lebo každý rozprával o zaujímavých vianočných zážitkoch. Vtom

vošla do triedy pani učiteľka. Takmer nikto si ju nevšimol. Počkala, kým sa utíšime a začala hovoriť:

„Tak ako každý rok, aj tento rok pôjdeme na výlet. Vybrala som Hrad ohnivého draka.“

V triede vypuklo nadšenie.

„V piatok sa stretneme pri pošte, kde nás bude čakať autobus,“ dopovedala.

Týždeň ubehol rýchlo. Každý deň som s mamkou dokupovala veci, ktoré mi bolo treba na školský výlet. Štvrtok prišiel skôr, ako som si myslela. Večer som si dobalila ešte posledné drobnosti. Ráno ma zobudili prvé slnečné lúče. Vstala som a išla som do kuchyne. Na stole bol odkaz od mamky: Dobré ráno, zlatko, musela som ísť do práce, na stole máš pripravenú desiatu, poobede ti zavolám. S láskou, mamka.

Pozrela som na stôl, no desiata tam nebola. Pozrela som sa pod stôl, či náhodou nespadá, no nebola ani tam. Našla som len servítku, omrvinky a Badyho. Bady je náš maltezáčik. Mamka ho našla, keď som sa narodila. Odvtedy sme parádna dvojka. No teraz nevinne spal a pod labkami mal položenú servítku s omrvinkami.

Prezliekla som sa, umyla, vypila čaj a pomaly sa rozlúčila s mojím malým chlpáčom. Zobrala som tašku a išla na miesto stretnutia. Našťastie, nemusela som čakať dlho, lebo s Rebekou sme prišli takmer naraz. Poznáme sa odmala, naše mamky sa zoznámili v pôrodnici. Hovorili sme si všetko. Náš rozhovor prerušilo až trúbenie autobusu. Cesta ubehla rýchlo, počúvali sme hudbu, smiali sa a prezerali si fotky na sociálnych sieťach. Na hrad sme prišli asi za tri hodiny, no mne to pripadalo ako tri minúty.

Celé prostredie bolo strašidelné. Okolo hradu boli zoschnuté staré stromy. Prešli mi zimomriavky po chrbte. Ubytovali nás v komnatách, kde kedysi bývali členovia kráľovskej rodiny. V našej komnate vraj žila princezná Kristína. Sprievodca hradu a strážnik v jednej osobe nám všetko podrobne vysvetlil.

S Rebekou sme si vybalili veci a išli sme sa prejsť po hrade. Asi po pol hodine sme mali obed a po ňom rôzne súťaže. Jedna z nich bola o tom, že sme mali nájsť rôzne predmety. Hľadali sme v skupinkách. Išli sme okolo veľkého obrazu Matúša Čáka Trenčianskeho. Na chvíľu som sa naň zahľadela. Medzitým moja skupinka odišla. Na obraze bol namaľovaný veľký mohutný muž oblečený v rytierskom brnení s dlhými bielymi fúzmi. Pod obrazom bola skrinka a na nej balík s nápisom: NECH SI TENTO BALÍK NECHÁ TEN, KTO HO NÁJDE AKO PRVÝ. Bála som

sa ho zobrať, a tak som ho tam nechala. Z mojich myšlienok ma vytrhla až Rebeka, ktorá sa po mňa vrátila, pobúchala ma po pleci a povedala:

„Sisa, pod!“

Stále zamyslená som ju nasledovala. O pár minút bola večera a vyhodnotenie súťaže. Skončili sme ako prví. Večierku sme mali o pol desiatej, no Rebeka zaspala skôr. Ja som stále rozmýšľala o tajnom balíku. Mala som pocit, že ma nejaká tajomná sila ťahá späť do sály s obrazom Matúša Čáka. Nabrala som odvahu a potichu sa tam vykradla.

Balík ležal tam, kde som ho naposledy videla. Zhlboka som sa nadýchla a otvorila som ho. Bol v ňom čierny plášť, ktorý sa podobal čarodejníckym plášťom z rozprávok. Keď som si ho naťahovala na jednu ruku, ruka zmizla a keď som si ho obliekla, stala som sa neviditeľnou. Ale to nebolo všetko! Začali sa diať čudné veci! Dokonca som videla aj členov dávno mŕtvej kráľovskej rodiny. Vyzerali ako ľudia z obrazov, ale boli priesvitní a vedeli prejsť jeden cez druhého. Tancovali.

„Ahoj,“ povedala som.

Zaujímavé, že oni ma videli aj v neviditeľnom plášti. Usmievali sa na mňa a tancovali ďalej. Pridala som sa k nim. Celú noc som sa zabávala. Tak som sa zoznámila s duchmi. Netušila som, že môžu byť takí zábavní. Bola to moja najlepšia noc v živote.

Zrazu sa so škripotom otvorili ťažké dvere. To sprievodca a strážnik v jednej osobe obchádzal a kontroloval hrad. Vošiel do sály, poobzeral sa a vyšiel. On nás vôbec nevidel! Pozrela som sa na hodinky, bolo päť hodín ráno. O pol šiestej nás mala prísť budiť učiteľka.

Rýchlo som utekala do našej komnaty. Cestou som si stihla vyzliecť plášť. Celý deň som rozmýšľala len o tajnej duchárskej párty. Večer som chcela Rebeke ukázať plášť. No keď sme si ho obliekli, žiadnych duchov sme už nevideli.

Rebeka povedala, že sa mi to len snívalo. No ja viem, že duchárska párty bola skutočná!

Čestné uznanie **Nina Kundráthová**

Keby som mala plášť neviditeľnosti

Stalo sa to pred niekoľkými rokmi. Môj ocko ma poprosil, aby som mu šla pomôcť upratať povalu. Vlastne, vymyslela to naša mamka. Blížili sa, tak ako teraz, Veľkonočné sviatky a mamina potrebovala upratať dom. Mňa a tatíka sa takto elegantne zbavila a vlastne zabila jednou ranou dve muchy. My jej nebudeme zavádzať a súčasne upravíme s tatinom našu povalu.

Povala bola pre mňa vždy veľké tabu a sama by som sa vyliezť hore po schodoch nikdy neopovážila. A to ani dnes, a to už teda som 11-ročná tínedžerka. Temné kúty, pavučina, prach, tak to teda brr. A tak sme sa teda do upratovania pustili spoločne. Priznám sa, že ja som sa tak trocha ulievala, veď ocko prekladal staré rozobrané skrine a pri tom sa sám čudoval, prečo ich tam ešte máme. Ja, len tak v kúte, som prekladala knihy, z ktorých asi čítala rozprávky moja babka ešte môjmu ockovi. Inak si ani ja neviem vysvetliť, prečo sme ich takto skladovali. Dnes v dobe internetu, elektronických kníh, novín, časopisov, či kanálov youtube sa akosi čítanie kníh už nenosí. Aspoň teda medzi nami „youtubermi“. Aj sa teda priznám, že čítanie klasických kníh je pre mňa viac-menej ako trest. Ocko mi síce povedal, že aj mne z tých kníh čítavali, ocko, mamka, ale aj moja staršia sestra Baška, no aj tak som si ku knihám cestu veľmi nenašla. No sorry.

Ale ako tak prekladám tú hrbu kníh, tak tu zrazu narazím na starú ošarpanú drevenú truhlicu, zamknutú s veľkým hrdzavým visacím zámkom. Vlastne ani nie truhlicu, ale skôr z dosiek pozbíjanú debničku. Bola prekrytá veľkou kovovou petlicou, taktiež hrdzavou ako už spomínaný zámok. Po okrajoch mala kovové hrany, skrátka, aby asi viac vydržala. V tej chvíli mi zaiskrili očka a začala pracovať fantázia na plné obrátky. Žeby poklad, či aké tajomstvá v sebe skrývala? Možno zlato, možno striebro a možno... ktovie? Pokúšala som sa zámok nejakým spôsobom otvoriť, lomozila som s ním, mykala, trhala, no nijak sa mi to nedarilo. Koľuha jedna! A či sa ja do tej debny nedostanem? Z posledných síl som sa zaprela aj s nohami, zatajila som dych, až sa mi tuším všetka krv nahnala do hlavy. No výsledkom bolo iba moje nešikovné prekoprnutie dozadu. Ale to si už všimol aj môj tatík, ktorý čosi prekladal na úplne opačnom konci povaly. Tuším to bola moja detská postieľka, ale to vôbec nie je podstatné. Koho by v takej situácii zaujímala nejaká detská postieľka, hoci v nej tri roky svojho života spával a hral sa? Tatík v tej chvíli začal so mnou hrať hru a dokonale spútal moju fantáziu, skrátka, ovládol ma na celej čiare. Ale toto som pochopila, ja naivná, až oveľa neskôr. Pomohol mi postaviť sa, oprášil ma a hneď potom pristúpil k truhlici. Tváril sa, že aj pre neho bude veľký rébus otvoriť ju. A taktiež jeho výraz ma presvedčil, že aj on je prekvapený, čo sme to vlastne našli. Najskôr ju s obrovským povzdychom zodvihol nad moju hlavu, akoby mala snáď sto kilogramov. Zatriasol ňou a pri tom sme jasne začuli, že tam budú aj nejaké pevné predmety, snáď z kovu. Tak teda to bude pravda, určite skrýva v sebe nejaký poklad. Už, už som

si predstavovala ako vífazoslávne prídeme za mamkou s pokladom, hoci ma v tom momente ani nezaujímalo, že sa tam ani nemal odkiaľ vziať. Tatík debnu položil späť na zem a uprene a zadumane sa na ňu zadíval. Hádam si nemyslím, že ju takto otvorí, napadlo mi, a s napätím som čakala, čo bude ďalej. Vtom sa otcove oči rozžiarili, myklo s ním, urobil zopár dlhých krokov a ocitol sa v okamihu rovno pri komíne, kde okrem iného visel aj zväzok s hromadou starých kľúčov. A bolo ich tam hádam päťdesiat. Rôznych, veľkých, malých, ale hlavne hrdzavých, ba na niektorých už bola aj pleseň. On síce vedel, aký druh kľúča hľadáme, no zobral celú tú hrbu kľúčov a vysypal ich z rúk rovno pred mňa. Zámerne vyberal kľúče, ktoré do zámku nemohli nikdy pasovať a pritom mi pomaly prisúval jeden veľký, zo všetkých najrozdielnejší, spomedzi všetkých kľúčov. Ja som zatiaľ skúšala odomykať ostatnými kľúčmi, no viete si predstaviť, ako to celé vyzeralo. Doslova a do písmena - chaos. Ruky sa mi triasli nedočkavosťou, sem-tam mi nejeden kľúč aj vypadol z rúk, no výsledok žiaden. Až tu zrazu tatík s výrazom sklamania zobral celú hromadu kľúčov opäť do dlaní, že ich ide vrátiť späť na miesto, odkiaľ ich vzal, no akoby zázrakom mu jeden vypadol rovno pred mňa. Zastavil sa, pozrel sa na mňa a čakal, ako zareagujem. Chvíľu sme boli ako prikovaní, ale keď sa už zdalo, že to na mňa nezaberá, tak som sa odhodlala k poslednému zúfalému kroku. Pri pohľade na kľúč, ktorý som už mala v dlani, som si uvedomila, že bol odlišný od ostatných. Bol veľký, veď mi presahoval cez celú dlaň, no zároveň bol zvláštne tvarovaný. Bol kovaný, čo mi vysvetlil ocko a na konci mal tri zúbky zoradené od najmenšieho po najväčší. Zboku vyzerali ako schodíky. Určite ste také kľúčiky videli v nejednej z rozprávok, ale kto by si na to už v mojom veku pamätal? Tak som ho teda vzala medzi prsty, ktoré sa mi mimochodom triasli a zároveň aj potili. S najväčším citom som ho zastrčila do zámku a trocha ním aj mykla. Kľúč presne zapasoval a aj keď s ťažkosťami, ale predsa sa mi ním podarilo otočiť. Až sme začuli to vífazoslávne cvaknutie. Prvé a potom aj to druhé. Zámok sám povolil a jedno jeho rameno vyskočilo z mohutnej kovovej časti. Stačilo už iba zámok vybrať z kovania a prekážka bola naozaj za nami. Neveriacky sme pozreli na seba a čakali, kto z nás sa odhodlá debnu otvoriť. Ocko však hral svoju hru a samozrejme nechal to na mňa. S vrzgotom, veľmi opatrne a pomaly som nadvihla veko debny. Nie celkom, nemyslíte si, takú odvalu som nemala. Iba tak do polovice. Keď už bolo jasné, že z debny nevyskočí mátoha, či iné nemilé prekvapenie, tak som debnu otvorila dokorán. Navrchu bola poriadna vrstva prachu a pavučín a pod ňou...pod ňou akási hrba starých dokumentov a v starých novinách

zabalené čosi veľké. Určite to bude mnou vysnívaný poklad, ale poďme postupne. Stará hŕba dokumentov, fotky, výstrižky z novín, malé krabičky a dokonca aj starý fotoaparát ťažký ako kameň. Toto všetko najviac zaujímalo môjho tatíka. Postupne ich vyberal z debny a ukazoval mi ich, vysvetľujúc, kto je na fotkách. Bratrance, sesternice, známi našich starých rodičov, s ktorými sa už ani nenavštevujeme. Na nikoho z nich sa ani pamätať nemôžem, pretože pomreli ešte skôr, ako som ja prišla na tento svet. Boli tam aj dokumenty týkajúce sa dedičstva, písané ešte rukou môjho starého otca, plány pozemkov, lúk a lesov, ktoré voľakedy patrili nášmu pradedovi, no tie ani náhodou nepripomínali mapy, vedúce k nejakému nepredstaviteľnému pokladu. Pozastavila som sa až pri výstrižkoch z novín, na ktorých bol chlapec v akejsi uniforme. Výstrižok z novín bol vyblednutý a aj fotka bola čiernobiela. Chlapec mal približne toľko rokov, ako dnes mám ja a v ruke mal výpravcovskú tabuľku. Po jeho boku bol parný vláčik plný detí a dospelých ľudí, predpokladám rodičov. Ale veď to predsa bola Katka. Parná lokomotíva, ktorá do dnes premáva v košickom Čermeli. Jej meno na boku bolo, napriek veku výstrižku jasne čitateľné. Tatík si všimol môj záujem, a tak mi začal vysvetľovať, že na fotke je môj dedko, ktorý v mladosti, ešte ako pionier, pracoval na detskej železnici. Musel sa dobre učiť, pretože na železnici mohli chodiť vypomáhať deti iba s dobrým prospechom. Zamyslela som sa a s úžasom som musela skonštatovať, že to teda musel byť veľký frajer. Už-úž sme sa v debničke blížili k záhadnému balíčku previazanému obyčajným špagátom, ale v ceste nám ešte stáli malé krabičky. Bolo ich asi zo desať a veľkosťou mi pripomínali naše dnešné šperkovničky. Boli rôznej farby a povrch mali obtiahnutý zamatom respektíve, ani sama neviem, z čoho vlastne boli. Jednoducho, mohli ukrývať, čokoľvek a ja som si priala, aby to boli drahé prstene, prívesky, či náušnice. Po otvorení každej jednej som ale ostala trochu sklamaná. Aspoň teda na chvíľku. Ocko mi vysvetlil, že to boli vyznamenania, ktoré obdržal môj pradedko za druhú svetovú vojnu, ale aj obyčajné, za absolvovaných milión kilometrov bez nehody, či za darovanú krv. Stop. Že či obyčajné? Veď nespôsobiť nehodu počas toľkých rokov, počas toľkých najazdených kilometrov, tak to teda klobúk dole. A darovať krv dvadsaťpäťkrát, to je koľko zachránených životov? Ale to už sme sa v debničke prepracovali na úplný spodok, kde bol už toľko zmieňovaný balíček. A ako som už spomínala, bol to zvláštny balíček, s neznámym obsahom. Na dotyk bolo jasné, že vo vnútri bude nejaký kus veľkej látky. Bol celý mäkký, obalený starými novinami a previazaný špagátom. Zbytočne sa asi opakujem, veď aj vás už musí zaujímať, čo v ňom bolo.

Len podotknem jeden detail, ktorý bol jasný až teraz, keď som balíček ešte nerozbalený podrobnejšie skúmala. Tie noviny boli z roku 1956, teda boli staré ako šesť mojich životov. Tak som sa teda pustila do rozviazania špagáta a následnému opatrnému rozbaleniu balíčka. V balíčku bol na moje počudovanie starý kabát. Hrubý, ťažký a bol modrý. I keď už vyblednutý, takže tá modrá bola skôr sivá. Páchol tak zvláštne, prenikavo. Tatko mi vysvetlil, že to je od naftalínu, od látky, ktorá sa pridávala do šiat na uskladnenie, aby do nej neprenikli mole alebo myši. Bolo vidno, že je naozaj starý, na niektorých miestach bol už prešúchaný. Niekde z neho už viseli strapce nití a na niektorých miestach mu chýbali gombíky. Aj gombíky, ktoré na ňom ešte držali viac menej silou vôle, boli napoly zhrdzavené lebo boli z kovu. Nechájala som, že kto a prečo by si takúto starú handru kamsi odkladal, ibaže bol niečím zvláštny, zázračný. Tatík poznal ten môj pohľad. Napoly sklamaný, ale súčasne nechápavý, spýtavý, zvedavý. Začal mi vysvetľovať, že jeho otec, aby ste rozumeli, môj dedko, mu raz hovoril, že našiel v autobuse, ktorý toľké roky šoféroval, zázračný plášť. Bol to vraj plášť neviditeľnosti, ktorý keď si oblečiete, tak vás v ňom nikto neuvidí. Dokonca bol vraj schopný preniesť človeka v okamihu, kam si len zmyslí. Ale na to vraj bolo treba viac praxe v jeho používaní. Tatík sa priznal, že ho nikdy nepoužil, lebo z toho mal strach. A neskôr, keď už bol starší, tak na neho zabudol. I keď od tej doby už ubehlo zopár rokov a na plášť sa veľmi nepamätá, tak celkom určite toto bol práve ten plášť. Len tak, aby ma trochu vyhecoval, tak plášť primeral k mojej postave. A čuduj sa svete, nebol mi veľmi veľký. Skúsím ho? Balansovala som na hrane zvedavosti a strachu. Ale po tom všetkom, čo sme dnes absolvovali, tak sa vzdám tejto šance? Tatík, veľký hráč, si všimol moju váhavosť, tak zobral plášť a začal ho baliť späť do novín. Tak to teda nie! Vytrhla som mu ho z ruky a v tom istom momente som do neho aj vkĺzla. Stalo sa niečo naozaj neobyčajné, zázračné. Tatík zmeravel a začal sa okolo seba obzerať. Rukami sa naťahoval do prázdna, akoby mal niečo so zrakom. Ja som sa v plášti posunula asi o dva metre vedľa neho a on stále akoby niečo v priestore hľadal. Začal dokonca vyvolávať moje meno a vtedy mi to došlo. On ma predsa nevidí! Plášť je naozaj zázračný. Stala som sa neviditeľnou a v tej chvíli som sa nevedela dočkať, ako sa budem presúvať myšlienkami po celom svete. V jednom okamihu som tu na povale, ale zasa o pár sekúnd môžem byť hoci aj na Madagaskare. No zatiaľ plášť takto nefungoval. Len trpezlivosť, tatík predsa spomínal, že na to treba prax. Upokojila som sa a začala som premýšľať, ako plášť vlastne využijem. Hneď som si predstavila ako v neviditeľnom plášti preniknem medzi svojich spolužiakov a budem

počúvať, čo si o mne hovoria poza môj chrbát. Alebo, a to sa mi videlo ešte praktickejšie, v plášti predsa môžem nepozorovane preniknúť do kabinetu a pozrieť si vopred otázky, ktoré ma čakajú na písomku. To bude teda zábava. A keď budem plášť ovládať svojimi myšlienkami, tak vtedy sa mi len otvárajú nové možnosti. Zadarmo si zaletím ku Eiffelovke do Paríža alebo len k nám na Lomnický štít. Úplne mi mozog opantali moje predstavy, ale najprv plášť ešte vyskúšame na mamke. Niežeby mi nestačil dôkaz v podobe tatíkovho udivenia, ako som sa stratila z jeho očí, ale veď viete, pre istotu. Tak som sa teda prekĺzla okolo ocka a mierila som po schodoch z povaly rovno do obývačky, kde mamka ešte veselo vysávala náš veľký koberec. Tatík šiel za mnou, ale to som si ani nevšimla. Podišla som k mamke, a tá hneď na mňa, či som nenormálna, že v tom starom dedovom zaprášenom plášti sa priplichtím rovno do obývačky. Čo je, čo sa to deje ? V tom istom okamihu sa tatík s hurónskym smiechom vyvrátil na gauč v obývačke a nedokázal zo seba vydať ani jedno zrozumiteľné slovo. Vtedy mi to naozaj došlo. To celé na mňa tatík iba hral a ja, dôverujúc mu, som na všetko naletela. Mamka stále nechápala a žiadala rozumné vysvetlenie, tak jej tatík celú tú historku ozrejnil. Vlastne, nebolo mu dobre ani rozumieť, lebo škodoradostne sa iba smial a do toho stále bľabotal. Až keď to celé pochopila aj mamka, tak sa, samozrejme, začala smiať aj ona. Stála som tam ako obarená, nahnevaná, no viete si to dobre predstaviť.

Mamka ma objala, aby som sa na tatíka nehnevala a vysvetlila mi, že žiaden taký plášť na svete neexistuje a že ho ani k životu nepotrebujeme. No a vy si určite viete domyslieť, ako si dávam na tatíka pozor, keď príde s nejakou neuveriteľnou príhodou.

Čestné uznanie

Radovan Michalík

Výprava

Už ako malý chlapec som sníval o tom, aké by to bolo stať sa neviditeľným. Ísť sa pozrieť na miesta, kde som nemohol, tak, aby o tom nikto nevedel, pozeráť tajne televízor, zjesť zmrzlinu a ešte mnoho iných vecí.

A hľa, keď som prednedávnom išiel zo školy, čo nevidím - vedľa chodníka sa povalovala nejaká kopa handier. Pomyslel som si: „Opäť tu niekto zahodil staré veci na chodník namiesto do kontajnera. No nič, premôžem sa a urobím to ja.“ No keď som sa zohol, že to urobím, tie veci

ma niečím zvláštnym upútali. Neboli vôbec špinavé ani potrhané a veľmi pekne voňali. Ako keby som sa zohol po kytičku krásnych voňavých kvetov. Tá vôňa ma úplne opantala. Čo to len môže byť? Určite sa na to pozriem.

Keď som tú kôpku rozprestrel, ukázal sa v plnej kráse plášť dlhý až po zem. Kto to tu mohol zabudnúť? Azda bezdomovec? Alebo naopak niekto bohatý? Plášť vyzeral naozaj veľmi pekne. Nedalo mi to a skúsil som si ho obliecť. V tej chvíli sa udialo niečo neopísateľné, čo ma spočiatku veľmi vystrašilo. Na okamih sa strhol silný vietor, aj slnko ako keby zatienilo čosi obrovské. No našťastie to trvalo iba chvíľu a o pár sekúnd už bolo všetko ako predtým, len ja som sa cítil akosi zvláštne.

Zrazu okolo mňa prešiel susedov pes bez toho, aby na mňa zaštekal, aj keď to obvykle robí. Ba čo viac, bol by do mňa narazil, keby som trochu neodscočil. Keď som prechádzal cez cestu, opäť šok. Auto, ktoré sa pomaly približovalo, zrazu pridalo a skoro ma zrazilo. Kričal som: „Čo si slepý, alebo ma vôbec nevidíš?“

A v tej chvíli mi došlo. Čo ak to je naozaj plášť neviditeľnosti? Čo ak práve to tajomno, ktoré som cítil, keď som ho dvíhal zo zeme, bolo predzvesťou niečoho zvláštneho, mimoriadneho? Musím vyskúšať, či je to naozaj plášť, v ktorom ma nikto nevidí. Hútajúc, čo by sa všetko dalo s tým plášťom robiť, zbadal som dvoch spolužiakov, ktorí sa práve blížili mojim smerom. Vyskúšam ho, prebehlo mi hlavou. Pomaly som sa k nim priblížil a začal som ich pozorovať. Vôbec si ma nevšimli, nereagovali na mňa. Funguje to, pomyslel som si v duchu. Keďže sa medzi sebou rozprávali a vyzerali byť unavení zo školy, rozhodol som sa, že ich skúsim trochu rozosmiať. Poštekli som Ruda, ktorý to vôbec nečakal. Mykol sa a hovorí Erikovi: „Neštekli ma Erik!“

Keďže Erik o ničom nevedel, oboril sa na neho: „Ale veď ja som nič neurobil, ruky mám vo vrecku.“

„No určite, asi to bol duch, ktorý ma poštekli! Mne už mykalo trochu kútikmi, no ešte som sa udržal. Štipnem teraz Erika a uvidíme, čo bude ďalej. Veru som to aj urobil.“

Erik to samozrejme nečakal a hovorí: „Neštíp ma Rudo, veď mám mobil v ruke, padne mi na zem.“ Teraz ostal prekvapený Rudo. Hľadel

na Erika ako obarený. To som už ja nevydržal a smejúc sa dal som si dole plášť.

Keď som sa z ničoho nič zjavil pri chlapcoch, Rudo vytreštil oči ešte viac a Erik zakričal: „A ty si sem spadol z neba ako Majka z Gurunu?!“ Musel som im dlho všetko vysvetľovať, no nakoniec sme sa na tom všetci schuti zasmiali. Teraz už len spolu hútame, kde všade ten plášť neviditeľnosti vyskúšame. Rudo navrhol, že by sme sa mohli všetci traja do plášťa obliecť a ako neviditeľní sa dostať do kina na zakázaný horor, alebo sa takto prepašovať napríklad na hokej. Erik, ako to už mal vo zvyku, mal lepší nápad. Navrhol, že ho poriadne vyskúšame zajtra v škole. Cez veľkú prestávku si ho všetci oblečieme a pôjdeme sa pozrieť do zborovne, čo o nás rozprávajú učitelia. Skvelý nápad, pomysleli sme si. Nevedeli sme sa dočkať zajtrajška.

Nasledujúci deň sme sa cez prestávku rýchlo zašili pod schodiskom, obliekli sme si plášť a s malou dušičkou sme zahájili výpravu do zborovne. Naša triedna tam akurát rozprávala o tom, ako sme sa roztatárili, že sme už všetci pubertiaci a že je zvedavá, ako napíšeme Monitor, keď sa tvárimo, že sme zjedli všetku múdrosť sveta. Vtom sme začuli, že matikárka pre nás chystá písomku, o ktorej sme ani len netušili. Museli sme rýchlo konať. Rudo sa priblížil k stolu pani učiteľky matematiky a šup - písomka zmizla pod naším plášťom. Rýchlo sme si pozreli úlohy a akoby nič, vrátili sme písomky na stôl. To bude prekvapenie, ako ju trieda napíše, však? Rýchlo sme sa vrátili pod schody, vyzliekli sme si plášť a utekali sme prezradiť úlohy spolužiakom.

A ako dopadla tá písomka? To asi netreba hovoriť, keď sme mali všetky otázky. Matikárka sa nestíhala čudovať, ako sa nám to podarilo. Plášť nás zachránil pred istou pohromou. Od toho dňa sa pre istotu pripravujeme na každú hodinu. A plášť máme dobre schovaný. Veď čo, keď ho ešte budeme potrebovať?

Čestné uznanie **Daniela Slivenská**

Láska v neviditeľnom plášti

V pondelok ráno som sa cestou do školy zastavila v obchode, aby som si kúpila desiatu. Keď som sa blížila k pokladni, mala som pocit, že

za mnou niekto stojí. Obrátila som sa, ale nikto tam nebol. Zaplatila som a pokračovala v ceste do školy.

V triede som si sadla na svoje miesto a premýšľala som o zvláštnom zážitku z obchodu. Vtom ma niekto štuchol a prerušil moje myšlienky. Bol to Marek. „Čo si hlúpy?!“ skríkla som naňho a pritom som si vôbec nevšimla, že matikár je už v triede. Písali sme písomku. Vôbec som sa nedokázala sústrediť na príklady, lebo hlavou sa mi prehánali myšlienky o čudnom zážitku z rána. „Odovzdajte písomky!“ zvolal učiteľ. Až vtedy som si uvedomila, že som stihla vypočítať iba tri príklady. Dostala som trojku, ktorá mi poriadne zhoršila priemer. A už som premýšľala o dvoch veciach – o trojke z matiky a o čudnom zážitku.

Domov som šla sama, lebo moja naj kamoška dnes nebola v škole. A zrazu...opäť ten pocit, že ma niekto sleduje, že stojí za mnou. Ani som sa nestihla otočiť a niekto ma chytil za ruku. Bol to zvláštny pocit. A bol to super pocit. Nestihla som povedať ani slovo a na líci mi pristála pusa. Pusa od Gaba. Moja prvá pusa! Aké to bolo? Nesnívalo sa mi to náhodou? Nesnívalo. Predo mnou stál Gabo a milo sa na mňa usmieval. Začervenala som sa. Gabo chodí do našej školy a je o rok starší. Už dlhšiu dobu sa mi páčil, ale netušila som, že aj ja jemu. A teraz tu stál oproti mne a usmieval sa na mňa ako princ z rozprávky. Myslela som si, že odpadnem. „Pôjdeš so mnou zajtra po škole na zmrzku?“ spýtal sa ma Gabo. Jupíí, pomyslela som si. „Áno, rada s tebou pôjdem.“ Dohodli sme sa, kde sa zajtra stretneme a každý sa pobral svojou cestou domov.

Na druhý deň sme sa stretli. Gabo mi povedal, že včera ráno ma sledoval, ako si kupujem desiatu. Už v obchode ma chcel osloviť, ale nemal dosť odvahy. Preto som mala ten zvláštny pocit. Cítila som, že niekto za mnou je, ale nevidela som ho. Prechádzali sme sa so zmrzlinou a keď sme si sadli v parku na lavičku, Gabo vybral z vrecka čokoládu v tvare srdiečka. Veľmi ma to prekvapilo i potešilo. Myslím, že práve vtedy som sa do neho zaľúbila.

Fontána

Bolo teplé leto. Prázdniny boli v plnom prúde a ja som si ich užívala u svojho dedka a babky. Bývali v prekrásnej dedinke. Bola maličká, ale najkrajšia na celom svete. Na konci dediny bol maličký park plný stromov a kvetov a v strede stála moja najobľúbenejšia fontána. Bola biela s pekným ornamentom naokolo a v strede vychádzala z fontány socha krásneho dievčaťa, ktoré držalo v rukách džbán s kvetmi a z každej kvetiny striekala voda. Naokolo boli biele lavičky.

Sedávala som tam každý deň. Veľmi rada som sledovala ľudí, ktorí tam chodievali. Skoro každý deň tam chodievala stareнка - volala som ju Gitka. Bola veľmi stará a už veľmi pomalá. Opierala sa o malú paličku a aj keď bolo teplo, vždy mala na hlave čiernu šatku. Vždy sedela na lavičke dlho a vždy niečo potichučky rozprávala. Veľmi som chcela vedieť, čo rozpráva, snažila som sa odčítať z jej pier, no nedalo sa. Potom tam chodila ešte mladá žena s dievčatom asi v mojom veku. Na ne som pozerala asi najdlhšie. Boli také smutné. Vždy, keď tam sedeli, niečo si rozprávali. Sedávali tam aj dvaja chlapci - jeden vždy niečo písal do zeleného zošita a ten druhý zase čítal knihu, ktorá musela byť veľmi zábavná, pretože sa stále smial. Taká som bola zvedavá, o čom sa rozprávajú, čo čítajú.

Jedného dňa prišiel do parku akýsi cudzí pán. Nepoznala som ho. Chodil okolo lavičiek a ja som ho, ako bolo mojím zvykom, pozorovala. A zrazu ho nebolo! Postavila som sa, aby som sa mohla lepšie poobzerať, aj oči som si poriadne pretrela. Kam zmizol ten pán? Veď tu stál! Zrazu bol na opačnej strane! Mala som pocit, že sa mi sníva. Zase zmizol.

O pár sekúnd sedel pri mne na lavičke. Strašne som sa zľakla. Pozerala som na neho s otvorenými ústami. Vyzeral ako z rozprávky. Mal milý pohľad, strieborné vlasy a na sebe divný hnedý plášť s veľkým čiernym gombíkom. Prihovoril sa mi veľmi príjemným hlasom. Oslovil ma mojím menom a ja som vedela, že je to kúzelný pán. Povedal, že jeho plášť je čarovný. Ak otočí gombíkom, stane sa neviditeľným.

Bola som ohromená. Mať tak taký kabát, to by bolo super! Kúzelný pán si zrazu dal plášť dole a podal mi ho. Môžeš si ho na chvíľku požičať, ak chceš. Samozrejme, že som chcela. Rýchlo som si ho obliekla, otočila som gombíkom... a už som sedela pri pani Gitke a konečne som si vypočula, čo si stále rozprávala. Celý čas sa modlila. Neúnavne dookola a dookola.

Prešla som k lavičke, kde sedela mladá pani s dievčatom. Zosmutnela som. Rozprávali sa o svojom ockovi. Zomrel práve pri tejto fontáne a ony sa rozprávali o dni, keď sa to stalo. Bolo to také smutné, že som musela odísť. Ocitla som pri chlapcovi so zeleným zošitom. Aj teraz do neho niečo písal. Naklonila som sa a čítala. Prekvapilo ma, že sme mali rovnakú záľubu - pozorovať ľudí. No on si svoje pozorovania aj zapisoval. Práve som čítala, ako sa pozorovateľka (teda ja) stratila a na jej mieste sedí divný šedivý muž. Pobavilo ma to. Keby tak tušil, že práve čítam jeho zápisky.

Prebehla som k chlapcovi, ktorý sa neustále chichotal. Zaujímalo ma, akú veselú knihu číta. Knihu síce mal, ale v nej mal zasunutý malý časopis, v ktorom boli samé vtipy. Smiala som sa tam asi 5 minút, kým som zase nepozrela na smutné dievčatko.

Vrátila som sa ku svojej lavičke, otočila gombíkom a dala kabát kúzlnému pánovi. Pýtal sa, ako sa mi to páčilo. Povedala som, že to bolo vzrušujúce, no zároveň smutné. Vidieť, akí sú ľudia smutní a osamelí. No bolo to aj poučné. Rozhodla som sa, že už nebudem ľudí pozorovať, ale budem sa s nimi zhovárať. S dievčatom sa budem hrať a naháňať a rozprávať, aby mala na fontánu aj krajšie spomienky ako úmrtie svojho ocka. Možno sa k nám pridajú aj chlapci a pani Gitka sa bude mať na čo pozeráť. Možno potom nebude smutná a nebude sa donekonečna modliť. Od zajtra to budem robiť inak.

Chcela som sa poďakovať zázračnému pánovi, no ten sa stratil. Alebo sa len stal neviditeľným? To už neviem. Ale od ďalšieho dňa bolo všetko iné. S dievčatom som sa skamarátila. Neskôr sa pridali aj chlapci. Niekedy vyrušíme z modlitieb aj pani Gitku, ktorá nám rozpráva zážitky, ktoré zažívala pri fontáne ako dieťa. Často sa pri nich riadne nasmejeme.

Téma Konečne som si našiel/našla skutočného priateľa/priateľku

1. miesto Mikuláš Marko

Lístok do divadla

Volám sa Alfréd Ambróz. Bývam s mojimi staromódnyimi rodičmi a s večne utáranou mladšou sestrou Auréliou na košíckom sídlisku, kde je obrovská nuda. Ihriská sú zničené a zchátrané. Chodníky obsypané špakmi a sklom. Z trávy vyrastajú zápachajúce hnedé ozdoby, ktoré psy v zuboch odniesť nevedia a majitelia nevidia, že to práve ich

najlepší priateľ vykonal potrebu. Stromy sú vyzdobené kadejakými lietajúcimi taškami. Žiť sa mi tu nepáči, ale nemám na výber.

Moja mama mi stále pílí uší príbehmi, že keď ona bola malé dieťa, tak celé poobedia po vyučovaní chodili von. Hrali s kamarátmi naháňacky, schovávačky, vybíjanú, futbal, skákali gumu, chodili sa šmýkať, korčuľovať, guľovať a celé dni o nich rodičia ani len nevedeli. Niekedy mám pocit, že žila pre dvesto rokmi. Predstavte si, nemala telefón, tablet, vôbec nemala facebook, instagram, snapchat, twitter, viber, netušila o skype ani o messengeri. Stále mi však tvrdí a neustále mi prizvukuje, aká bola šťastná. Údajne má spomienky na detstvo, ktoré jej nikto nevezme a ktoré by som jej určite mal „závidieť“. Jej zážitky, mnohé vraj nepublikovateľné, musia ostať utajené. Tvrdí mi, že jej kamarátstva z detstva trvajú dodnes.

Keď mi z pozície moci, keďže ona je šéf, zakáže mobil, nevie pochopiť, že je to ako keby ma vymazala zo sveta. Nikto sa mi nevie dovolať, neviem, čo je nové v našich skupinách, netuším, či mám niekam ísť, nedozviem sa, kam sa v Clash Royale posunuli moji spolužiaci. Neviem jej vysvetliť, že ma odrezala od sveta a zajtra budem v škole vyzeráť ako úplný blbec a trpák. Nikto sa so mnou nebude baviť, lebo ja nebudem v obraze.

Pred dvoma týždňami som si zabezpečil pestré známky z chémie, fyziky a angličiny. Mama skoro odpadla, keď som jej ukázal žiacku knižku.

„Si zo mňa robíš srandu? To máš toľko povinností? S ockom chodíme do práce, na nákupy, staráme sa o vás, o domácnosť, snažíme sa s vami tráviť voľný čas a ty si sa takto postavil k svojim povinnostiam?“ povedala mama vytočená úplne do vývrtky.

Napadlo mi pár nevhodných komentárov, ale radšej som si zahryzol do jazyka, lebo som tušil, že ešte neskončila s prednáškou a hlavne som sa obával, že prídem zase na dlhšiu dobu o svoj milovaný mobil.

„Mamka, ale všetci mali také známky...“ ešte som nestihol ani dokončiť moju obrannú reč a mama sa zježili všetky vlasy.

Niečo mi ešte hovorila, ale ja som pre istotu vypol odposluch. Samozrejme, dostal som zaracha na mobil. Dalo sa to čakať. Ale čo teraz? Nuda v škole, nuda vonku, nuda doma, ešte aj Aurélia chodila a večne provokovala s tým jej ružovým Barbie mobilom. Nezostávalo mi nič iné, len si sadnúť na zadok, doučiť sa a poopravorovať si známky.

O týždeň som sa víťazoslávne ponáhlal domov so žiackou knižkou, vedel som, že mám vyhraté, mobilček je už na ceste ku mne. Tak som sa tešil! Už od dverí som chcel mame zvestovať radostné správy.

„Mami, mami, mamkáá, všetko som si opravil, môžem mobil, mamíí. Mami, kde si?“

Nikto sa neozýval. Vedel som, že mama je určite doma, tak som šiel z izby do izby. Našiel som ju v posteli, schúlenú do kľbka a celú uplakanú.

„Mami, čo ti je? Stalo sa niečo? Ocko a Aurélia sú v poriadku?“ pýtal som sa už vystrašene.

Mamka ma pritúlila a silno objala: „Teta Matilda...teta Matilda...zomrela.“

Slzami topila môj vankúš a ja som neveriacky na ňu hľadel. Teta Matilda bola odmalička mamina najlepšia priateľka. Vždy, keď mohli, stretli sa. Teta Matilda bola taká uletená ako moja mama. Často vraveli, že si rozumejú aj bez slov a vedeli sa chichotať na svojich vtipoch ako moje pubertálne spolužiačky. Závidel som im, že ich priateľstvo vydržalo toľko rokov. Keď teta Matilda ochorela, mama si hneď kúpila letenku a odletela za ňou do Francúzska. Aj počas letných prázdnin sme boli za ňou. Bývali sme v krásnom dome s výhľadom na more. Keď bola teta Matilda mladá, bola na letnej brigáde a stretla tam svojho budúceho manžela. Do Košíc chodila už len na dovolenku. Nemohla mať deti, a tak sme my s Auréliou mali v podstate dve mamy. Ich priateľstvo nerozdelila ani vzdialenosť. Mame vzala najlepšiu priateľku až smrť.

Moje starosti so žiackou knižkou a mobilom museli ísť nabok. Mama odletela na pohreb a my s ockom sme gazdovali doma chvíľu sami. Samozrejme, s ockom je parádne. Všetko môžem, všetko smiem, s mamou odleteli aj pravidlá. Hneď som si zapol mobil, checkol kamošov, hurááááá, som zase doma, opäť vo svojom svete. Chýbala mi mama, bolo mi smutno za tetou Matildou, ale kamoši na sieti ma rozptýlili. Ocko prišiel domov s voňavou pizzou už tretí večer po sebe. Mama by veru nemala radosť, ale my dvaja s Auréliou sme ho za to zbožňovali.

„Alf, mali sme ísť s mamkou do divadla,“ povedal ocko so smutnými očami. Aj on si tetu Matildu veľmi obľúbil a bral ju ako súčasť našej rodiny.

S roztraseným hlasom pokračoval: „Tu máš dva lístky, pozvi kamaráta alebo kamarátku do divadla.“

Super, to je pecka, môžem ísť namiesto rodičov do divadla. Knihy ma nikdy veľmi nebavili, ale divadlo, to je iná kapusta. Divadlo

som miloval, s mamou sme boli na všetky predstavenia. Skoro som skákal od radosti, že opäť uvidím slovenských hercov naživo v akcii. Tešil som sa ako malý chlapec na Vianoce. To bude šupa. Ups, ale koho mám zavolať? Dievčatá som zavrhol hneď. To by boli reči a posmešky. Chalani by mi nedali až do deviatky slobodne dýchať. Aby sa nikomu nekrivdilo, že som niekoho uprednostnil, dal som na facebook a na messenger do všetkých skupín oznam: Mám dva lístky do divadla. Kto chce vidieť komédiu Tom, Dick a Harry v nedeľu o 18:00, nech mi tu nechá odkaz. Samozrejme, doplnil som vytešených smajlov a poslal som to do sveta.

Jeden deň nič, druhý deň nič, tretí deň tri primitívne komentáre na tému divadlo, štvrtý deň nič, piaty deň nič. Fíha, zajtra je nedeľa, vracia sa mama, teším sa na ňu. Dúfam, že mi to divadlo nezruší.

Mama sa síce vrátila, ale chodila ako prízrak. Iba nás sem tam objala, hodila umelý úsmev číslo šesť a odkračala bezducho do posteľe.

„Pôjdem do divadla, ocko mi dal vaše lístky,“ oznamoval som mame.

Uplakaná na mňa pozrela a povedala: „Zabav sa!“

To sa mame povie - zabav sa. Chápal som ju, že bola smutná, nešťastná a osamelá kvôli tete Matilde, ale aj mne sa chcelo kričať a plakať. Nikto z mojich 1007 priateľov na facebooku nechce ísť ani zadarmo so mnou do divadla. Cítil som sa fakt mizerne. Doma som sa to hanbil povedať, toľkokrát som obhajoval mojich kamarátov, keď mi mama vysvetľovala, že nie je všetko zlato, čo sa blyští. Mnohokrát mi vyčítala, že trávim veľa času pri počítači a venujem sa sociálnym sieťam. Virtuálny svet ma sklamal, priatelia, ktorí mi stále niečo lajkovali a komentovali, o mňa ani nezakopli. Tak som sa len ponevierať po Hlavnej ulici cestou k divadlu, kopal som do každého kameňa a bol som rozhodnutý ísť do divadla sám. Sadol som si zúfaly na lavičku. Zrazu ma do hlavy udrela lopta. Nahnevany som sa začal obzeráť.

„Soráč, nechcel som,“ ospravedlňoval sa mi chalan s ryšavými vlasmi.

„Nevadí,“ zamrmlal som.

„Fakt ma to mrzí, dedo mi kúpil novú loptu, chcel som ju vyskúšať, skúšal som koničky,“ vysvetľoval bez prestávky.

„Už som ti povedal, že nevadí,“ odpovedal som odutý.

„Tak, ja neviem, tváriš sa, že ti hlavu odtrhlo,“ povedal s úsmevom od ucha k uchu.

„Inak, ja som Michal. A ty?“ opýtal sa ma.

„Ja som Alfréd, pre kamarátov Alf.“ Už som videl, ako mu potiahol kútiky do širokého úsmevu, ale ustál to.

„To prečo ti rodičia dali také meno?“

V tej chvíli sme sa obaja začali strašne smiať. Vysvetlil som Mišovi, že som dostal meno po hlavnom hrdinovi z matkinej obľúbenej knihy. Už som sa s ním chcel aj rozlúčiť, keď zo mňa vypadlo:

„Bude to znieť čudne, ale nechceš ísť so mnou dnes do divadla?“

V skratke som mu opísal, čo sa u nás stalo, aby som nevyzeral úchylne a na moje veľké prekvapenie Michal súhlasil.

„Musím zavolať dedovi, bývam s rodičmi v Prešove, ale dnes sme u starých rodičov na návšteve,“ oznámil mi stručne.

Potom sme šli do divadla. Tete v šatni skoro oči vypadli, keď zbadala dvoch pubertiakov s loptou kráčať do divadla.

„Chlapci, toto nie je futbalové ihrisko.“

Pozreli sme sa s Mišom na seba a vybuchli sme do smiechu. Tak toto mama myslela, keď hovorila, že s tetou Matildou si rozumeli aj bez slov.

„My vieme,“ a už som jej podával lístky.

„Môžete nám loptu postrážiť?“ opýtali sme sa dvojhlasne.

Teta na nás pozerala ako na bláznov, ale my sme sa ohromne bavili. A bavili sme sa aj v divadle. Šiesty zmysel mi našepkával, že som si konečne našiel skutočného priateľa.

S veľkou nevôľou musím uznať, že tá moja staromódna mama mala zase pravdu. Virtuálny svet je čarovný, tajomný, fascinujúci a aj moderný, ale či to je svet, kde môžete nájsť skutočného priateľa, o tom dnes už dosť pochybujem. Na základe vlastnej skúsenosti som zistil, že počet kamarátov na facebooku vôbec nezodpovedá realite. Skutočného priateľa možno stretnete náhodou. Možno len raz za život. Možno sa budete musieť uskromniť len s jedným alebo dvoma naozajstnými priateľmi. Ale to nie je podstatné. Dôležité je, aby to bol skutočný priateľ, ktorý bude pri vás stáť, tešiť sa z vašich úspechov, podporí vás pri neúspechu či sklamaní, vypočuje si vaše krivdy, a potom môžete dúfať a veriť, že toto priateľstvo vydrží celý život.

A ešte jedna dobrá rada mojej mamy na záver: keď budete hľadať skutočného priateľa, nerobte to s mobilom pri uchu!

2. miesto Michal Makara

Konečne som našiel skutočného priateľa

Zase prší. Nemôžem ani vyliezť von. Táto jeseň je ozaj mokrá. Už ho vidím. Tamto ide a má stále tú smutnú tvár. Dívam sa na neho už tri týždne a neusmial sa ani raz. Tohto malého človeka isto niečo veľmi trápi. Veľký človek prichádza a sadá si do auta, pod ktorým ležím. Musím utekať. Ale kam? Kam sa teraz schovať? Tam sú otvorené dvere. Vybehnem po schodoch a tu pod posteľ sa na chvíľočku schovám...

To buchli dvere? Áno, boli to vchodové dvere. Tuším som zaspal. Nieкто ide po schodoch a ujsť sa už nedá. Ale...veď to je predsia...áno, to je malý smutný človek.

„Ahoj, Emil!“ povedal niekomu malý človek. Ale v izbe nikto iný nie je. „Ani dnes to v škole nebolo o nič lepšie ako včera a stále žiadni noví priatelia...“ Malý smutný človek telefonuje. Tak takto je to teda. On je v meste nový a nemá žiadnych priateľov. Presne ako ja. Ako rozveseliť malého človeka? S takýmto smutným som sa ešte nikdy nestretol. Možno by pomohlo hodiť mu loptičku. Mňa to vždy rozveselilo. Alebo mu vyhrabem tú kosť schovanú v neďalekom parku? Možno je len hladný.

Čo to? Zdá sa mi to? Vari ma nieкто škrabká po chrbte? Na ten pocit som takmer zabudol. A zabudol som aj, že sa tu schovávam. To ten môj dlhý neposedný chvost sa opäť rozvrtel pri myšlienke na hru a malý smutný človek si ho všimol. Ako to, že ma nevyháňa? Hádže mi žltú loptičku? Prinesiem mu ju! A opäť ju hádže...tak prinesiem. Kam odchádza? Prečo ide preč? Už sa vracia a v rukách nesie misku. Misku s jedlom. A dáva ju na zem. To pre mňa? Hmmm voňavé chutné jedlo. Hádám by som mohol..

Keď večer opäť spokojne zaspávam, malý človek telefonuje. „Ahoj, Emil! Ja už som ho našiel!“ A ja si v duchu hovorím: „Aj ja. Aj ja som si konečne našiel najlepšieho priateľa.“

3. miesto Barbora Fabriciová

Klaviristka

„Zuza, kde si toľko?!“ počula som ako na mňa kričia kamaráti spred domu.

„Veď už idem!“ povedala som, zobrala som si mobil a kľúče a šla som za nimi von.

„To ti teda trvalo!“ povedala Deana. Je to síce moja najlepšia kamoška, ale niekedy mi ide riadne na nervy.

„Dnes si hrala naozaj úžasne,“ ozval sa Mišo.

„Ďakujem, ale aj tak tam boli ešte nejaké chybičky,“ usmiala som sa.

Takmer všetci vedia, že veľmi rada hrám na klavíri, no len títo moji najlepší kamaráti vedia, že si ho nemôžeme dovoliť, pretože môj 10-ročný brat je veľmi chorý a veľa peňazí dávajú rodičia na jeho liečbu. Vždy, keď si spomeniem, ako sa trápi, začne mi byť veľmi smutno. Keď však mám čas, po škole si zahrám na klavíri, ktorý je v parku neďaleko našej školy. Veľmi ma to baví a raz by som sa chcela stať profesionálnou klaviristkou. Budem sedieť pred množstvom divákov a hrať len pre nich.

„Zem volá Zuzku!“ zamávala mi Dea pred očami a prebudila ma zo zamyslenia.

„Prepáč, zamyslela som sa. Čo si sa pýtala?“

„Už by si nemusela toľko premýšľať. Uvidíš, že tvoj brat sa uzdraví a ty budeš najslávnejšia klaviristka.“ povedala.

„Počkaj, ako vieš, že som premýšľala práve nad týmto?“ prekvapene som sa spýtala.

„Veď ťa poznám už od tvojich troch rokov a stále premýšľaš len nad dvoma vecami.“ „Pravda. A čo si sa to pýtala?“ položila som svoju otázku ešte raz.

„Pýtala som sa, kam pôjdeme.“

Mohli by sme zájsť do kina, potom na pizzu a nakoniec do parku, aby si nám zahrála to, čo dnes počul len Mišo. Samozrejme, ak budeš chcieť,“ usmial sa na mňa Rišo.

„Pravdaže budem chcieť!“ povedala som natešene, „ale to kino ma neláka.“

„Tak fajn, poďme teda na pizzu a cestou by sme mohli ísť, len tak náhodou, okolo domu tej starej baby, čo býva na druhej strane s ôsmimi mačkami,“ navrhol Mišo so šibalským úsmevom.

„Neviem. To asi nebude najlepší nápad. Veď viete, že pomaly nevychádza von a že nemá rada deti.“

„Ale čo by, trošku sa zahráme s jej mačičkami a pôjdeme,“ nedal sa Mišo.

„No dobre, ale nie dlho. Nechcem mať problémy,“ povedala som rezignovane.

„Zuza, ty si strašná. Vieš o tom? Máš 14 rokov, tak by si už mohla konečne vyvieť aj niečo poriadne,“ zasmiala sa Dea.

„Nie som strašná, len nechcem mať problémy. To je všetko. Poďme už.“

Prišli sme pred dom babky Magdy. Myslím, že tak sa volá. Každý si myslí, že je zlá, lebo sa s nikým nerozpráva, ale ja si to nemyslím. Podľa mňa len niečo tají, alebo má zlé skúsenosti s ľuďmi a ja som rozhodnutá, že to raz zistím.

„No fuj! Tu by som teda nechcela bývať,“ povedala znechutene Dea. „Zuzka, daj mi tvoju mikinu. Hodím ju niekde k oknu, aby tá čierna mačka, čo sedí na parapetnej doske, vyšla von,“ povedal Mišo a nastavil ruku. Neochotne som mu mikinu podala. Hodil ju, no jeho hod bol silnejší, ako čakal a mikina letela rovno cez otvorené okno do domu.

„Mišo!! Teraz mi po ňu pekne choď,“ rozkričala som sa naňho.

„No tak, na to zabudni, ja odtiaľ padám.“ „A my tiež,“ povedali Rišo a Deana a rozbehli sa za Mišom.

„Tak to vám naozaj veľmi pekne ďakujem! A to si hovoríte najlepšie kamaráti?!“ Stála som tam a z hlavy sa mi určite parilo, keď som premýšľala nad tým, ako dostať mikinu späť.

Rozhodla som sa, že skúsím zaklopať. Nikto však neotváral, tak som sa rozhodla, že pôjdem cez okno. Ja viem, iba blbec vojde do domu cez otvorené okno, ale nemala som inú možnosť. Po niekoľkých hlbokých nádychoch a výdychoch som začala liezť hore. Nakoniec som to vzdala a išla som pohľadať niečo, na čo by som sa mohla postaviť.

Našla som vedro, podložila som ho pod okno a opäť som začala liezť. Tentokrát sa mi to podarilo. V izbe moju pozornosť upútali, samozrejme, mačky, ale hlavne veľký klavír v rohu. Zdvihla som mikinu. Iste tu tento klavír stojí už dosť dlho, lebo je na ňom vrstva prachu. Neodolala som. Otvorila som ho a začala som hrať moju obľúbenú skladbu. Tak som to celé prežívala, že som si ani nevšimla, kedy prišla do izby teta Magda.

„Dievča, ty si sa tu ako dostala?!“ rozkričala sa na mňa teta.

„Prepáčte, môj kamarát mi sem hodil mikinu. Aj som klopala, no nikto neotváral,“ rýchlo som vysvetľovala túto trápnu situáciu. „A keď som uvidela váš nádherný klavír, neodolala som a musela som si zahrať.“

Teta si ma vypočula. Povedala som jej všetko o sebe, o svojej rodine aj o tom, aké sú moje sny. Zdala sa mi byť veľmi milá.

„Ešte raz vám ďakujem za čaj aj za to, že sa na mňa nehneváte. Už budem musieť ísť, je už veľa hodín a rodičia sa o mňa budú báť,“ poďakovala som a postavila som sa na odchod. Teta ma zastavila a povedala: „Zuzka, ak budeš niekedy chcieť, tak sa pokojne zastav a môžeš si zahrať.“

„Pravdaže budem chcieť a veľmi pekne vám ďakujem,“ poďakovala som sa už snáď po stý raz a objala som ju.

Na druhý deň ma v škole zastavil Rišo. „Zuzka, prepáč, že sme včera tak zdrhli. Bolo to od nás zbabelé a hnusné. Uvedomili sme si to, až keď sme prišli k Deane domov,“ ospravedlňoval sa mi.

„Netráp sa tým, ako vidíš, mikinu mám späť,“ upokojovala som Riša.

„Nič ti tá ženská nespravila?“

„Nie. Náhodou sme si celkom pokecali. V dome má klavír a našla ma, ako som naň hrala. Navrhla mi, že k nej môžem chodiť hrať.“

„Tak to je dobre. Teším sa spolu s tebou,“ objal ma Rišo.

Po škole som išla domov odložiť tašku, najedla som sa a išla som k tete Magde. Nie je pravda, čo si o nej ľudia myslia. Vôbec nie je zlá, len je uzavretá do seba. Včera som sa jej spýtala, či má nejaké deti, ale mojej otázke sa vyhla vlastnou. Chcela by som o nej vedieť všetko, pretože je to veľmi milá a láskavá žena. Zistila som iba to, že má 65 rokov, stará sa o 12 mačiek a väčšinu našla potulovať sa po dedine.

Slušne som zaklopala na dvere a čakala som, kým mi otvorí. Pribehla takmer hneď.

„Vitaj, moja milá. Som veľmi rada, že si prišla, poď ďalej.“ Vošla som dnu. „Mám tu nejaké noty. Idem ich pohľadať a ty si tu zatiaľ urob pohodlie.“ Po chvíli prišla aj s kôpkou nôt: „Majú už cez 50 rokov a prežili si toho dosť,“ posmutnela odrazu.

„Čo sa stalo?“ nedalo mi a spýtala som sa. „Ale nič. Iba som si spomenula na staré časy, ale tie sú už dávno preč.“

„Nechceli by ste mi o tom povedať? Možno by sa vám uľavilo,“ navrhla som jej.

„A čo sa ty máš starať do môjho súkromia!?“

„Prepáčte mi to. Nechcela som vás nahnevať, mám vás rada a budem vás mať rada aj keď mi to nepoviete. Budete ako pani záhadná,“ usmiala som sa, aj keď som si myslela, že to takto ešte viac zhorším.

„Nie, nie. Ty mi prepáč, že som takto na teba vybehla. Nie som zvyknutá, že sa ma niekto pýta na moje súkromie,“ ospravedlňovala sa. „Tu máš tie noty a poďme do spálne.“ Hrala som asi dve hodiny. Vonku sa už stmievalo, poďakovala som sa tete, že mi dovolila hrať u nej a nemusela som zase hrať v parku. Rozlúčili sme sa a ja som išla domov.

Už druhý týždeň som chorá. Začalo to kašľom, no asi po štyroch dňoch som dostala teploty. Možno päťkrát som volala Deane, aby prišla ku mne, no stále si našla nejakú výhovorku. „Prepáč, musím ísť dnes s rodičmi do mesta. Je mi to ľúto, ale dnes sa musím starať o brata, lebo rodičia idú nakupovať. No, zajtra máme písomku z matiky a musím sa

učiť.“ Potom som zavolala Mišovi a ten povedal, že žiadnu písomku nepíšu.

„A to si hovorí najlepšia kamarátka,“ povedala som si sama pre seba. Zavolala som tete.

„Samozrejme, že prídem, miláčik,“ povedala a v hlase jej bolo počuť nadšenie.

Už o 20 minút klopala na vchodové dvere. „Dobrý deň, teta. Som rada, že ste prišli. Konečne sa našiel niekto, kto má na mňa čas,“ povedala som a zavolala som ju do kuchyne. Urobila som čaj a posadila sa k nej za kuchynský pult.

„Pamätáš si, ako si sa ma pýtala, čo sa mi stalo, keď som zrazu tak zosmutnela?“ spýtala sa ma teta.

„Áno,“ spozornela som.

„Premýšľala som a rozhodla som sa, že ti to poviem. Asi si mala pravdu, keď si mi povedala, že by sa mi možno uľavilo, keby som to niekomu povedala.“

„Ale ak nechcete, nemusíte mi to hovoriť,“ povedala som.

„Keď som mala štrnásť, opustila nás moja mama a ja som ostala iba s ockom. Uzavrela som sa do seba, pretože mi veľmi chýbala. Potrebovala som ju najviac a ona to dobre vedela. Neprežívala som práve najlepšie obdobie. Ale keď odišla, všetko sa ešte zhoršilo. Domov som chodila iba niekedy, prespávala som u kamarátky, ktorá bola dobrá klaviristka. Ona ma naučila hrať. Hra na klavíri bola mojou prácou. Bola som učiteľka klavíra. Tie noty, čo som ti dala, boli moje prvé. Dostala som ich od mojej babky a tá mi povedala, že ich mám odovzdať svojim deťom. Ja som sa však nikdy nevydala a nemala som ani deti. Rozhodla som sa, že ti tie noty darujem,“ povedala mi teta Magda a podala mi noty.

„Tak to ma teda prekvapilo. Nečakala som, že za vašou uzavretosťou sa skrýva takýto príbeh. A za tie noty vám veľmi pekne ďakujem,“ objala som ju. „Ale hrať budem chodiť k vám.“

„Súhlasím,“ povedala teta s úsmevom.

Zrazu mi zazvonil mobil. Volala mi mamka. Zdvihla som a počula som, ako plače. Hneď mi bolo jasné, čo sa deje.

„Sme s ockom v nemocnici. Filipovi sa zhoršil stav. Práve ho operujú,“ opäť sa rozplakala a s ňou aj ja.

„Idem tam za vami,“ povedala som, zložila a bežala som sa rýchlo prezliecť.

„Zuzka, čo sa stalo?“ prišla za mnou teta Magda do izby.

Povedala som jej, čo sa deje. „No tak to ťa tam odveziem.“

„Vy máte auto?“ spýtala som sa. „Ale samozrejme. Hneď som tu.“

O pol hodinu som už sedela pri bratovi v jeho izbe. Doktor povedal, že z najhoršieho je už vonku. To nás potešilo. Asi o tri hodiny sa Filip zobudil. „Konečne si hore. Ani si nevieš predstaviť, ako si nás vystrašil,“ povedala som.

Po týždni sme mohli Filipa odviezť domov. Keďže ja som musela chodiť do školy a rodičia do práce, starala sa o Filipa teta Magda. Tiež si ju obľúbil, ale na mňa stále nemal. Ja mám tetu najradšej.

O 10 rokov neskôr

„Neboj sa Zuzka. Prvé vystúpenie pred takýmto veľkým publikom je vždy stresujúce, ale ty to zvládneš. Ja ti verím,“ povedala mi Magda.

„Ani nevieš, ako veľmi sa bojím. Asi tu skolabujem.“

„No, to by si skúsila. Všetci čakajú iba na teba. Predstavuj si namiesto hláv paradajky. Vraj to pomáha,“ upokojovala ma Magda.

Do mikrofónu povedali moje meno, vyšla som na pódium, posadila som sa a začala som hrať. Postupne zo mňa opadla všetka tréma. Keď som dohrala, ozval sa veľký potlesk. Postavila som sa, poklonila a zišla som dole z pódia. Tam ma už čakali rodičia, Filip, ale aj Deana, ktorú som nevidela asi sedem rokov.

„No vidíš Zuzka, hovorila som ti, že raz budeš slávna a tvoj brat bude zdravý. Síce ešte nie je úplne zdravý, ale je to na dobrej ceste,“ povedala Dea s úsmevom. Objala som ju. Bola som rada, že ju vidím. Mala som ju rada.

„Kde je Magda?“ spýtala som sa.

„Sedí tam na chodbe,“ ukázal Filip.

„Zahrála si to vynikajúco,“ pochválila ma Magda.

„Ďakujem, ale bez teba by som to nedokázala,“ povedala som.

„Môžeme ísť?“ prerušila nás mamka.

Postavili sme sa a spoločne sme išli všetci na večeru do našej obľúbenej reštaurácie. Magda sa stala pevnou súčasťou našej rodiny a mojou najlepšou priateľkou.

Mojou najlepšou a skutočnou kamarátkou je babička, ktorá má pomaly osemdesiat. Skutočná kamarátka sa na vás nevykašle za žiadnych okolností, vždy vás podporí, zasmee sa aj poplače si s vami, nikdy vás neodstrčí a ja som rada, že takú osobu vo svojom živote mám.

KRAJINA SPLNENÝCH SNOV

Bol štvrtok. Milujem štvrtky. Sú to dni, kedy z domu vyrážam na dlhú cestu plnú dobrodružstiev. Utekám do sveta, v ktorom nachádzam pokoj.

Rýchlo hádzem veci do batoha. Malá knižka na zapisovanie hodín, zošit na fyziku, voda a napokon veľké prezreté jablko. A nie jedno. Vezmem rovno tri a s úsmevom ich napchám do plného batoha. Na úplný vrch si dám ešte peňaženku a staré ošúchané rajtky. Okom letmo pozriem na hodiny a vidím tam číslo, ktoré mi oznamuje, že ak nevyrazím ihneď, nestihnem. Potichu zakľajem a pozdravím sa malému orieškovi, ktorý sa rozvaľuje na svojom veľkom pelechu.

Miestami bežím, miestami sa potkynam. Priebežne kontrolujem čas. Autobus chodí stále rovnako, a preto viem, že aj keď hodiny tvrdia, že môj odvoz už stojí na zastávke, mám ešte pár minút k dobru.

Mala som pravdu. Na zastávku dobehnem tesne pred autobusom, ktorý prichádza s dvojminútovým meškaním. Moja jediná záchrana. Usadím sa na svoje tradičné miesto celá zadýchaná a červená, dám si do uší slúchadlá a vytiahnem fyziku. Čaká ma polhodinová cesta, a preto sa pohodlne usadím a snažím sa využiť čas. Hlas z reproduktora oznámi názov konečnej zastávky a ja sa rýchlo postavím. Slúchadlá som už dávno odložila, no fyziku ešte stále zvieram pevne v prstoch.

Vystúpila som a vykročila zo zastávky priamo do strmého kopca. Na jeho konci stojí les, popri ktorom prejdem po úzkej kamennej cestičke. Vedie zároveň s lesom a ja sa tak môžem kochať jeho krásou. Učenie som už úplne vzdala a fyziku odložila. Vydláždená cestička sa napojila na riadnu cestu a smeruje opäť do kopca. Ulicu lemujú domy, ktoré poznám už naspamäť. Vľavo zelený, modrý a krémový a napravo samé béžové. Ale to čo ma zaujíma, je to, čo sa skrýva za nedlhou ulicou domov. Odbočím doprava a vidím všetko v plnej kráse.

Obrovské hnedozelené pole je predelené prístupovou cestou. Lavú stranu ohraničuje les, zatiaľ čo na pravej je prázdno, a preto odtiaľ dovidieť až na naše sídlisko. A na poli... Nádherné ušľachtilé štíhle tvory! Kone na poliach majú snáď všetky farby. Od ryšiakov a hnedákov až po vraníkov stoja s hlavami ponorenými v kopách sena a jarnej trávy. Na ľavej strane sú len tri žrebce a dole všetky ostatné kone, ktoré spolu vychádzajú a nezvádzajú medzi sebou súboje.

Dorazila som na koniec cesty, ktorá sa rozvetvuje. Jedna vedie k jazdeckej škole a k ďalším koňom v boxoch. No moje nohy smerujú

rovno do maštale. Panuje tu tradičný zhon. Kone erdzia a ľudia, poväčšine dievčatá, sa preháňajú okolo boxov. Rýchlo som zhodila batoh do šatne a vybrala jablká.

Vydala som sa k boxu so staršou kobyľkou na druhej strane budovy. Tu vzadu nikto nie je. Uvoľnila som sa a zhlboka nasala vôňu konského potu, blata a kože. Jasana, jazdecká kobyľka zaerdžala a ja som ju pohladkala po veľkej hlave. Uhla a natiahla sa k môjmu vrecku.

„A ja som myslela, že náš vzťah má hlbší zmysel,“ zafilozofovala som a potichu sa zachichotala.

Vybírala som jablko a položila si ho na vyrovnanú ruku. Zoberala ho a začala s ním bojovať. Nedočkavosť jej bola vpísaná priamo do tváre. Pokrútila som hlavou a pozbierala kúsky jablka zo zeme. Ešte raz som ju pohladkala a s pozdravom odišla.

Vrátila som sa dopredu k boxu s kobyľkou, na ktorú som mala prvýkrát v živote vysadnúť. Mladá energická Lo. Zafírkala a akoby zacítila môj strach, drgla do mňa hlavou. Zasmiala som sa a objala ju okolo krku. Lo je vysoká, čierna, miestami šedivá kobyľka s pevnými kopytami a zaťatou myslou, ktorá ma, dúfam, naučí jazdiť. Po chvíľke hladkania sa podobne ako Jasana naklonila za mojím vreckom a skoro svojpomocne oslobodila jablko zo zovretia textilu.

„Hó dievča, ideš na to prirýchlo, čo tak počkať, kým ti ho dám sama?“

Ona ma ale pokojne ignorovala, hlavou do mňa vytrvalo strkala, až kým som so smiechom nevybrala jablko a nedala jej ho. V tom momente som začula, ako niekto volá moje meno.

„Ahoj! Vyčisti Lo, a potom mi príd pomôcť,“ volala na mňa Táňa a okrem týchto základných pokynov vychrlila ešte milión ďalších vecí. Mala som ju rada. Vždy mi vysvetlila to, čo som nevedela. Chvíľu sme ešte udržiavali konverzáciu, ale potom sme sa už každá pobrali k inému boxu. Začala som čistiť Lo, potom sme spoločne šli po žrebce, osedlali a nauzdili ich. Keď bolo všetko hotové, prehodila som cez Lo deku a nasledovala som Táňu s Jasmínou.

Táňa celou cestou hovorila o rozdieloch medzi sedlami a o tom, ako sa teší, že dostane licenciu a pôjde na súťaže. Lo spomalila, a aj keď sme sa ponáhľali, zaostávali sme za nimi. Tak som teda nadviazala konverzáciu s mojou kobyľkou.

Vyzerala, že ju to úprimne teší. Upriamila na mňa pozornosť a múdrymi hnedými očami sledovala, ako mi z pier unikajú zvuky. Často ako odpoveď zaerdžala, a to mi robilo radosť. Vedela som, že náš rozhovor nie je jednostranný. Cítila som súznenie.

O chvíľu sme vkročili do haly a šli priamo do stredu. Tam mi už Táňa povedala, ako pracovať so strmeňmi a s opratami. Vysadla som do sedla. Vtedy vkročila do miestnosti aj trénerka a všetkým dala pokyny. Všade lietali pojmy, ktorým som nerozumela, ale snažila sa porozumieť. My sme spolu s Lo stáli a čakali, čo sa bude diať. Naklonila som sa a hladkala ju po krku. Spokojne zafrkala.

Keď už mali všetci pridelené úlohy, nízka žena sa otočila ku mne a priplla si modrú lonžku o koliesko na uzde. Začala mi odznova všetko vysvetľovať. Ako sedieť, ako dýchať, ako myslieť. Opisovala mi všetko dopodrobna a napokon ma nechala jazdiť v malom kruhu okolo nej. Celá som sa uvoľnila a nechala sa viesť.

„Dobre, tak ideme na to. Naklušeme! Lo pomaly zrýchli krok a ty sa ňou nechaj viesť, drž chrbát...“ trénerka stále pokračovala v reči a ja som si to všetko snažila zapamätať.

Keď dohovorila, popohnala Lo, tá predĺžila krok a prešla do klusu. Bez strmeňov to bolo niečo šialené! Lo ma chvíľu nadhadzovala ako vrece zemiakov. Trénerka ma upozornila na pár chýb, ktoré robím a vzápätí sme prešli späť do kroku. A vtedy som to pochopila!

Udržiavala som s Lo neustály kontakt. Lýtka som jej jemne pritlačila k bruchu a začala sa nadvihovať spolu s ňou. Lo bola trpezlivá a akoby mi sama ukazovala, čo mám robiť. Neustále som strácala rovnováhu, no hneď, keď som pocítila jej teplé telo pod sedlom a pri mojich lýtkach, vnímala som, ako ma zatlačí až dole do sedla. Pracovala a ja som sa učila. Splnil sa mi sen! Aj keď bola jazda náročná, bolo to úžasné!

V ten deň som si uvedomila, že mám fantastickú kamarátku. Síce netradičnú, ale o to úžasnejšiu! Už teraz sa teším na najbližší štvrtok, kedy znova vysadnem do sedla a ona ma bude učiť zas čosi nové. A že svet je najkrajší z konského chrbta, tak to je svätá pravda!

Čestné uznanie

Katarína Balogová

Leo

Bála som sa. Veľmi. A vždy. Aj keď v podstate o nič nešlo. Mala som to jednoducho...v krvi? Preto som iná ako ostatní. Ľudia často hovoria, že byť iným, je niečo výnimočné. Ale ja by som to takto nepovedala. Zvyčajne to hovoria tí, ktorí dokonale zapadajú do okolia. Normálni ľudia majú priateľov. Ja nie. Teraz nie. V minulosti som mala priateľku. No teraz uvažujem, či to bolo skutočné priateľstvo. Teraz je to

už aj tak jedno. Odsťahovala sa. A odvtedy sedím v triede sama, vzadu, utiahnutá so štítom proti ostatným.

Možno sa pýtate, *prečo?* Na toto neviem odpovedať. Nikdy som nemala veľa kamarátov. Mala som ich len pár. Postupne odo mňa všetci odchádzali. Ticho a pomaly. Akoby si mysleli, že to nevnímam. Nebolo ťažké si to uvedomiť. Teraz som v ôsmom ročníku a už rok sa nič nezmenilo. Rok sa utápam vo vlastných myšlienkach a snažím sa prísť na to, *prečo som iná.* Zmenili ma oni? Možno áno, možno nie...

Ráno mi zazvonil budík presne o siedmej. Už pol hodinu len tak pozerám na stenu. Asi čakám, že ma osvieti. Ironicky som sa nad tým zasmiala a vyšla som z izby. Mama už dávno odišla do práce, počula som ju. Odchádza vždy skoro ráno a vracia sa neskoro večer. Možno si teraz poviete, že takýto príbeh je v každej tretej rodine. Ale neviete si predstaviť, aké je to naozaj ťažké. A bolí to. Mame to nezazlievam, robí pre mňa, čo môže. Peňaží máme síce dosť, keďže mama je v práci na vysokej pozícii, ale niekedy je aj obyčajný rozhovor viac ako nové tenisky.

Netuším, kde je môj otec, ale o spoznanie takého človeka skutočne nestojím. Nechal to všetko na mamu a ja si len môžem predstavovať, ako sa má a kde je on. Pochybujem, že ho trápi, že má dcéru. Ale ja som si už zvykla. Na všetko sa dá časom zvyknúť.

Vošla som do triedy a hneď som zamierila do mojej lavice celkom vzadu. Všetci okolo mňa sa bavili medzi sebou, keďže ostávalo pár minút do zvonenia. Predpokladám, že ste si znovu mysleli, že keď som osamelá, tak som aj bifľoška, ktorá nikdy nemešká, neodvráva, nekreslí po lavici. Opak je pravdou. „*Tímea?! Koľkokrát ti mám hovoriť, aby si si dala dole tú kapucňu z hlavy?*“ zavrčala učiteľka a ja som si ju s povzdychom dala dole. Moje hnedé vlasy sa rozliali na plecía a ja som zaborila zrak znovu do zošita. Nevšímala som si tie pohľady, ktoré sa na mne zastavia raz za týždeň. Aj tak som nikomu nikdy neverila, že sa o mňa skutočne zaujíma. Vidieť to všetkým na očiach. A potom príde ten pocit, keď sa vám zdá, že neznamenaáte nič. Nestojíte ani za jedno *ahoj.* *Úprimné ahoj,* nie to z ľútosťi.

Kráčala som zo školy domov, keď som na ceste zbadala nejakého psa. V tejto časti mesta je to bežné, ale tento na mňa pozeral tak uprene, že som sa musela zastaviť. Podľa môjho názoru nebol túlavý. Bol čistý a určite nevyzeral ako miešanec. Buď niekomu ušiel, alebo ho niekto vyhnal. Vôbec by som sa nečudovala. Ľudia sa vedía správať hrozne nielen k ľuďom, ale očividne aj ku psom. Jeho čokoládové oči sa do tých mojich zelených vpíjali tak silno, že som si k nemu pomaly kľakla. Akoby si ten pes vytváral ku mne nejaké puto. Pomaly som k nemu natiahla

ruku, aby som ho nevystrašila. Tým som sa prekonala aj samu seba, veď ja sa psov bojím. Nikdy by som toto neurobila. Mám svoju ochrannú zónu a vyzerá, že on tiež. Chvíľku na mňa len pozeral, ale potom podišiel bližšie.

Pohladkala som ho, ale hneď som sa postavila a chcela som odísť. Prešla som pár metrov a uvedomila som si, že za mnou niekto ide. S úsmevom som sa otočila a pozrela naňho. Stál za mnou a vrtel chvostom. Musela som ho nejako nazvať. Naznačila som mu, aby prišiel ku mne. S rozziarenými očami ku mne pribehol a mne neschádzal úsmev z tváre. Ani neviem, kedy naposledy som sa usmievala. „Budeš Leo, dobre?“ povedala som po dlhšom rozmýšľaní, keď šiel vedľa mňa. Veselo zavrel chvostom a ja som verila tomu, že mi rozumie. Prišla som pred náš dom a premýšľala, či ho mám nechať vonku, alebo zobrať dnu. Nakoniec som sa rozhodla, že ho zoberiem dnu, kde mu dám najesť a potom uvidím, čo ďalej.

Doma som mala pocit, že Leo už veľmi dlho nejedol. Zjedol naraz takmer dve misky, v ktorých boli rôzne mäsové konzervy, čo sme mali doma. Uložila som ho k mojej posteli na kartóny a deku. Nič iné som nenašla. Leo si tam ľahol a ja som ho prikryla. Chvíľu nato ma zmohla únava, a tak som sa len oprela o stenu a čakala na mamu.

Pred jedenástou večer ma prebudilo buchnutie dverí. Pretrela som si oči a pomaly sa postavila. Ani si nepamätám, kedy som ju naposledy normálne videla. Potichu som prešla do obývačky, kde si mama dávala dole sako. Vyzerala unavene. Ale kto by nebol?

„Mami?“ To slovo som nepovedala poriadne dlho. Rýchlo sa otočila a rozziarili sa jej oči.

„Tímea. Prečo nespíš?“

„Kedy naposledy som ťa videla? Skoro ráno odchádzaš a vraciaš sa neskoro v noci. Vôbec ťa nevidám a ty sa ma teraz opýtaš toto?“ Možno som zvýšila hlas trochu viac, ako som chcela, ale raz to musí pochopiť. „Ja viem, že toto robíš pre mňa, ale viem aj, že utekáš. Ja potrebujem mamu...“ Nezvyknem plakať. Preto som bola prekvapená, keď som pocítila na líci slzu.

„Ja viem... prepáč. Mňa to veľmi mrzí.“

Zrazu, keď som chcela niečo povedať, ozvalo sa z mojej izby šteknutie. V duchu som si zanáďavala a sledovala maminu tvár.

„Čo to bolo?“ Začudovane na mňa pozrela a ja som hľadala správne slová.

„No... ja-a, to bol Leo.“ Super, teraz som to pokašľala. Mama zodvihla pochybovačne jedno obočie.

„Kto?“

„Pes.“ Povedala som jej potichu a dúfala som v najlepšie.

„Pes? Odkedy máme psa? A vôbec, kto ti ho dovolil?“

Mohla som si myslieť, že asi nebude nadšená. Ale keď ja musím mať aspoň niekoho. Neviem to vysvetliť, ale je v tom niečo iné.

„Oddnes. A nemala som sa ani koho spýtať. Ty to nechápeš. Mohla som si myslieť.“ Bola som z nej znechutená. Aj keď ide o moju mamu. Nepozná ma.

„Čo nechápem? Vysvetli mi to.“ Naliehala na mňa a jej pohľad som cítila až niekde v žalúdku.

„Ešte nie.... Tak môžem si ho nechať? Aspoň na chvíľu...“ Zúfalstvo v mojom hlase nebolo možné prepočuť. Nespoznávala som sa. A to všetko kvôli Leovi.

„Fajn. Nečakaj, že sa oňho budem starať ja.“

Zvýskla som od radosti.

„Chod' si ľahnúť. Dobrú.“ Stihla mi ešte mama povedať, kým zmizla v spálni. Aj toto bol pokrok. Vošla som naspäť do izby a zadívala som sa na spiaceho Lea.

Ráno ma zobudil budík, ktorý som si ešte večer nastavila, aby som nezabudla vyvenčiť Lea. Snažila som sa ho prebudiť, ale neúspešne. Ani ho nehlo. „No táák, musíme ísť vonku. Nech ti ani nenapadne tu niečo nechať.“ Pripadala som si, že hovorím sama so sebou. Nakoniec sa mi podarilo vytiahnuť ho von na dvor. Takmer sa odo mňa ani nepohol a ja som ho uprene pozorovala. Mala som pocit, že aj keď mu poviem hocičo, stále bude na mojej strane.

Ďalší deň v škole prebehol ako každý iný. Učítelia sa tvária, že ma nevidia, moji spolužiaci tak isto. Niekedy len rozmýšľam, ako sa to dá zvládať. To vedomie, že vás považujú len za vzduch. Niektorí hovoria, že každý jeden z nás je tu preto, lebo má niečo zmeniť. Niečo zmenať. Ja som stále neprišla na to, čo mám zmeniť ja. Mám zmeniť seba? To ťažko. Ja som si nevybrala, kým sa stanem. Vyberú za vás okolnosti.

Vracala som sa domov zo školy. A vtedy sa to stalo. Moja doživotná nočná mora. Doživotná trauma, na ktorú sa nedá zabudnúť. Bude vás budiť tak dlho, až si zvyknete. A báť sa budete ešte viac ako doteraz.

Najväčšia chyba bola v tom, že som mala slúchadlá v ušiach. Hudba niekedy pomáha zabudnúť na všetko okolo. No ja som zase dostala opačnú lekciu. Možno som to mala príliš nahlas, možno som sa len zamyslela nad textom, možno to bola hlúpa zhoda okolností. No bola

to moja vina. Nebyť Lea... neviem. Nevieť ako sa tam dostal, čo tam vôbec robil. Alebo možno len niečo vytušil.

Prechádzala som cez prechod. Nevníkala som ani zvuky okolo mňa, ani tú zimu a ani trúbenie auta. O chvíľu na to som už ležala na zemi s Leom na mne. Potom mi začali dochádzať zvuky okolo, ktoré bolo pred chvíľou počuť. Trúbenie, pišťanie pneumatík, brechot Lea.

„Slečna, ste v poriadku? Bolí vás niečo?“ Pribehol ku mne úplne vyplašený vodič auta a mne ho prišlo ľúto. Bolela ma len ľavá ruka, na ktorú som spadla, a tak som si sadla na obrubník.

„Som v poriadku. Len mám asi niečo s rukou...“ Povedala som mu ticho a muž len horlivo prikyvoval a niekam volal. O chvíľu na to sa vrátil so slovami: „Nebyť toho psa, ktorý na teba skočil, neviem, čo by sa stalo.“ Prikývla som a usmiala som sa na Lea, ktorý mi zachránil život. Bez toho, aby ku mne mal nejaký vzťah. V jeho očiach bolo čosi iné. Niečo ako oddanosť. Doteraz som neprišla na to, čím som si to zaslúžila.

A presne vtedy sa ten môj chlad vnútri začal pomaly roztápať. Možno som iná, mám iný život a som chladná, ale mám Lea, ktorému je úplne jedno, aká som. Aj v tomto som sa presvedčila, že priateľov v živote si môžeme, ale aj nemusíme vybrať. Prídu alebo odídu a je jedno, či je to človek, zviera či kniha.

Neskôr v sanitke na ceste do nemocnice som začala rozmýšľať trochu inak.

„Mami, som v poriadku,“ opakovala som mame už asi stý raz v nemocničnej izbe, keď sa sem dovalila ako veľká voda. Dokonca som si myslela, že zbije doktora.

„Sľubujem, že budem s tebou tráviť viac času. Odpustíš mi?“ Slza jej pomaly tiekla po líci ja som len prikývla a silno ju objala. Áno, dá sa to aj so zlomenou rukou. Mám s tým skúsenosti. Zlomené vnútro nie je výhrou.

„Leo!“ Zakričala som vchádzajúc do domu. Skočil na mňa a ja som ho začala hladkať. „Ďakujem... Ty vieš za čo,“ zašepkala som mu. Len tak sme ležali na chodbe. Od začiatku videl vo mne niečo, čo ja nie. Aj keď mi to nevedel povedať, chápala som. Chápala som tak veľmi, až som sa bála. Získala som kamaráta na život a na smrť...

Konečne som si našiel priateľa

Nájsť správneho priateľa je veľmi náročná vec. Verte mi, naozaj to nie je jednoduché. Existuje veľmi veľa druhov priateľov, natrafiť na toho správneho chvíľku trvá. No čo ak potrebuješ priateľa hneď teraz? Nemáš si s kým zahrať videohru alebo nemáš s kým ísť nakupovať? Na tieto veci proste potrebuješ priateľa. Najlepšie hneď. A práve preto ti teraz prinášam pár spôsobov, vďaka ktorým určite nájdeš toho pravého.

Prvý spôsob: Zakrič z okna, že hľadáš priateľa.

Tento spôsob ti zaručuje, že ak zakričíš dostatočne silno, tak sa o tvojom probléme dozvie veľa ľudí, od susedy až po predavačku na sídlisku oproti. Ak si ale vyberieš tento spôsob, môže sa stať všeličo. Uvádžam pár príkladov: Ľudia na teba budú pozeráť a pochechtávať sa, sused po nočnej službe na teba zavolá políciu, starenka z prvého sa u teba ukáže s koláčom a navrhne ti, aby ste si spolu pozreli pár dielov tureckej telenovely... Reakcie bývajú rôzne, a preto tento spôsob odporúčam tak na štyridsať percent.

Druhý spôsob: Vyjdi na ulicu a skús niekoho poprosiť.

Tento spôsob na rozdiel od toho prvého ponúka možnosť osobného stretnutia s potenciálnym kamarátom. Taktiež ti ponúka možnosť vybrať si, kto možno bude tvoj nový priateľ. No rovnako ako prvý spôsob aj tento má pár nedostatkov. Napríklad to, že pri rozhovore môžeš mať trému, a tak budeš rozprávať veľmi rýchlo alebo naopak veľmi pomaly a potenciálny kamarát jednoducho odíde. Tento spôsob je však účinnejší ako kričanie z okna, a tak ho odporúčam na päťdesiat percent.

Tretí spôsob: Zapíš sa na nejaký krúžok.

Ak si zvolíš túto možnosť, máš vysokú pravdepodobnosť úspešnosti. Ak si vyberieš činnosť, ktorá ťa baví, môžeš spoznať ľudí s podobnými záľubami. No musíš si dávať pozor na to, koho si volíš za svojho priateľa. Môže sa stať, že zvolíš zle a skončí to guľovačkou s hlinou na keramiku alebo hádzaním volejbalovej lopty do všetkých naokolo. Napriek tomu tento spôsob odporúčam najviac zo všetkých. Tak na sedemdesiat percent.

Štvrtý spôsob: ...

Kašli na všetky rady, ktoré som spomínal. Pravého priateľa tak rýchlo a jednoducho nenájdeš. Zvyčajne do tvojho života príde sám a nečakane. Skutočný priateľ pri tebe bude stáť vždy, v šťastí aj nešťastí, pri tvojom úspechu aj neúspechu. Aj keď sa na teba všetci vykašlú, on tu bude vždy pri tebe a podporovať ťa. Vždy bude k tebe úprimný a pravdivý. A ak si takého už našiel, stojí za to si ho udržať.

Čestné uznanie **Tomí Ajjúb**

Konečne som našiel skutočného priateľa

Nebudem sa tajiť tým, že nájsť si skutočného priateľa nie je jednoduché. A je to ešte ťažšie, keď máte nohy do x (alebo do iného neopísateľného tvaru), tvár posypanú vyrážkami, neviete povedať r a nadovšetko milujete cesnakové rožky.

Nikdy som nebol spoločenský typ a navyše mi ani rodičia nevenovali dostatok času. V detstve bol mojím najlepším kamarátom Tieň, ale keď zhaslo svetlo, bolo po ňom. V puberte som sa skamarátil so Zrkadlom, ale ani to nebolo, ako sa hovorí, med lízať. Zrkadlo ma nenechalo ani vydýchnuť, stále všetko opakovalo. Jednoducho po mesiaci kamarátstva so Zrkadlom som zistil, že môj priateľ je neznesiteľný.

Ak začínate mať pocit, že som vyberavý, tak sa pýtam: „Chceli by ste mať za priateľa, človeka, ktorý vám stále šliape po pätách a keď zhasne svetlo stále niekde zmizne? Alebo človeka, ktorý stále robí to, čo robíte vy a takýmto nechutným spôsobom si z vás neustále robí srandu?“

Síce nevidím do vašich hláv, ale na sto percent viem, že by ste nejaký veľký záujem neprejavovali. Začal som si teda všímať mojich rovesníkov. No generácia sklonených hláv mi veľmi nepomohla. Môj dedo mi vždy vravel, že on ma berie viac ako kamaráta než vnuka.

Karamat. Zvláštne slovo, pomyslel som si. Vždy som si myslel, že môj dedo sa iba pomýlil, ale všetko nasvedčovalo tomu, že karamat je niečo ako kamarát. Možno ešte viac.

Presne vtedy, keď som nad tým rozmyšľal, sa z televízie ozval osudový hlas: Kúp si aj ty novú karamatku. Zasiahlo ma to ako šíp terč.

Na televízii svietilo číslo 0800 800 800. Neváhal som a hneď som vytočil číslo. Myslel som len na jedno. Konečne si nájdem skutočnú karamatku, alebo ak chcete, tak priateľku.

Po asi piatich sekundách moja nová karamatka zdvihla. Jemný hlas ma pozdravil a hneď sa ma začal pýtať na adresu. Síce ma prekvapila rýchlosť nášho kamarátstva, ale karamatka mala pravdu. Musíme sa dohodnúť, kde sa budeme stretávať. Vonku by sme mohli prechladnúť a medzi ľuďmi chodím nerád. Keďže mi stále vykala, rovno som navrhol tykanie. Súhlasila.

Potom prišla trocha čudná otázka: „Budeš platiť kartou alebo v hotovosti?“ Zamyslel som sa. Nie je to iba obyčajná zlatokopka? Opýtal som sa jej teda na povolanie. Ja by som nejakú zlatokopku alebo baničku asi nechcel. Povedala, že pracuje v call centre. Myslím, že môže byť. Ale prečo sa pýtala na peniaze? Potom mi to došlo. Veď správny džentlmen platí stále aj za kamarátov. Povedal som jej, že budem platiť v hotovosti, lebo kartu nemám. Oznamila mi, že príde už zajtra a zložila.

Bol som plný očakávaní, a tak som spísal na papier 73 tém, o ktorých by sme sa mohli rozprávať, keby prišlo to trápne ticho, či ako sa to volá. Prvý dojem je mimoriadne dôležitý, a tak som takmer celý deň rozmýšľal, čo si oblečiem. Uvedomil som si, že nejdem na žiadne rande a bude ma musieť prijať takého aký som.

Ani som sa nenazdal a prišlo to. Nieкто zazvonil aj som cítil, že je to moja nová, ako hovoril dedko, karamatka. Utekal som dole, ale už bolo neskoro. Mamka otvorila. Skôr, než som dobehol k dverám, tak dotyčná osoba odišla. Moje predstavy sa zrútili. Mama držala v ruke škatuľu a povedala, že mi prišla v nejaká karimatka. Žeby som žene v televízii zle rozumel?

Vzal som si škatuľu a rozbalil ju. Dnu bola ozaj karimatka. V škatuli bol aj list, v ktorom sa písalo:

Vážení zákazníci, sme veľmi radi, že ste si zvolili práve náš produkt!

nečitateľný podpis

Katarína Kožuchová

Real trade s.r.o.

Všetko mi došlo, moja kamarátka Katarína nemohla prísť, a tak mi poslala aspoň darček.

Asi mi nebudete veriť, ale teraz som naozaj šťastný. Ja a karimatka sme ideálni kamaráti. Ja som vďaka nej začal cvičiť, ona zas spoznala kultúru a umenie. Chodíme spolu totižto do kina, divadla, a tak ďalej. Karimatka toho síce veľa nenarozpráva, ale už zháňam logopéda. Môj život sa otočil minimálne o 360 stupňov. Karimatka ma naučila minimálne dve veci:

1. Keď niekam neprídeš, nemôžeš meškať.

a

2. Takmer každý byt má toaletu.

Téma *Plastová krajina*

1. miesto **Ema Černická**

Plastová krajina

Ahojte, dobré ráno ...

Vlastne, ako sa tak pozerám na hodiny, tak správne by to malo byť - dobrý deň. Ospravedlňujem sa, asi som trochu zaspala. To bude v práci zase frmol.

Prepáčte, ešte som sa ani nepredstavila a už meliem o práci. Volám sa Etyléna a rozhodla som sa urobiť diery do sveta. Naozajstnú, teda skutočnú, ale musím byť opatrná. Náš svet je krásne miesto, ale trochu krehké. Toľko farieb a vôní a zvukov. Teraz na jar sa vrátia plastovičky, aby si postavili svoje plastové hniezda a budú spievať celé leto.

Ja pracujem vo Výskumnom ústave umelej inteligencie. Slangovo tomu hovoríme aj plastovej inteligencie. Celú zimu odhrabávame umelý sneh, ktorý k nám dofúkalo neznáme vetrisko. Veselo si pri tom pospevujeme. Sniežik sa nám chumelí, plastový aj umelý... . Naša práca je veľmi náročná. Skúste nabrať plnú lopatu guľôčok z polystyrénu a odniesť ju na iné miesto. Nemožné! Ale konečne príde jarný vetrík a všetok ten neporiadok vysaje ako vysávač a všade sa zazelená umelý trávnik a ňom umelé kvety plné umelých sladidiel...

Celú noc som myslela na plastelínu. Snažila som sa predstaviť si svet z plastelíny. Niekde som sa dočítala, že plastelína nie je z plastu,

a preto v našom svete pre ňu nie je miesto. Bola som trochu sklamaná. Na um mi prichádzali rôzne myšlienky. Je náš plastový svet dokonalý? Sú aj iné svety, kde plast nie je?

Myslím si, že náš svet je ideálne miesto na život. Napríklad umelé oblečenie nám vydrží, až na pár škrabancov, po celý život. A to nehovorím o autách, príboroch, pohároch, kĺboch, nechtoch, účesoch a úsmeve na tvári. Hlavne, keď si dáte urobiť plastiku. A to najlepšie - u nás sa nedá pribrať ani schudnúť. Jednoducho, narodíte sa do plastovej krásy a potom už len preplávate životom. Áno, plávanie je náš najobľúbenejší šport. My sa totiž nevieme utopiť. Ale pozor na zlomeniny. Náš prvý kráľ Plastomír umrel na jednu jedinú celkovú zlomeninu. Hrôza. Už sa ho nepodarilo zlepíť.

Ale som tu ja. Mám revolučný nápad. Mäkčený plast. Koniec všetkým tvrdým, zastaraným, spiatočníckym, krehkým materiálom. No predstavte si, ako sa všetko zmení. Náš svet zmäkne, už žiadne hádky, vojny, škrabance či nebudaj zlomeniny, jedným slovom cesta do večnosti. Prepáčte, trochu som sa rozpálila , ale, čo to ... čo sa to so mnou deje? Je tu strašne teplo, horúco ... ja, ja sa roztápam, zmenšujem ... pomóc.

„Haló, Etyléna vstávaj už, lebo nestihnesh plastobus do školy“.

2. miesto Tereza Proksová

Krajina z plastu

Zdravím, neznáma osoba, ktorá si možno prečíta a možno neprečíta tento list! Nevie, prečo som sa rozhodla napísať svoj príbeh. Možno z nudy, možno z núdze, možno len chcem, aby tu po mne v tomto plastovom svete ostalo niečo skutočné.

Narodila som sa s heterochromiou - pravé oko mám modré a ľavé je sivé. Odmala som vedela, že som iná. Videla som veci, ktoré iní nemohli alebo skôr nechceli, dokázala som rozlíšiť skutočné od plastového - nepravdivého. Videla som za plastové úsmevy rodičov, keď mi tvrdili, že dnešný deň v škôlke bude určite lepší. Klamali. Bol horší, deti si ma už síce všímali. No nie preto, aby boli milé, ale preto, aby sa mali na kom vyvršíť. Nerozumela som tomu, no teraz už chápem, že sa báli mojich rôznofarebných očí.

Presťahovali sme sa - nová škôlka, nové deti, rovnaké plastové tváre. Bol to ale posledný rok, dalo sa to zvládnuť. Škola, veľký krok pre malé dievča. Tešila som sa, dúfala som, že budem mať nových priateľov, verila som v nový začiatok. Prvé roky boli skvelé, našla som si milé

priateľky, mali sme milé zážitky. Naivne som verila, že to tak zostane navždy. No ľudia sa, samozrejme, menia.

Z malých dievčat vyrástli veľké. Niektoré sa odcudzili, no jedna zostala. Verila som jej viac ako komukoľvek, nikdy sa neschovávala za plastovú masku ako moji rodičia, učiteľky, či ostatné dievčatá. Ľudia nás považovali za sestry, boli sme nerozlučné. Ako to už v živote býva, ona spoznala chlapca. Toho najplastovejšieho z najplastovejších. Skúšala som ju varovať, nepočúvala. V láske sú ľudia slepí a hluchí. Stála som pri nej celý čas, no ona už o to nestála. On bol pre ňu všetko. Zrejme aj kvôli nemu so mnou prerušila kontakt úplne. Nepozdávali sa mu moje oči, moje obyčajné vlasy, to, že priveľa čítam, primálo chodím von. Snažila som sa ju pochopiť a dala som jej toľko priestoru, koľko chcela, aj keď ma to bolelo. Bola som osamelá. Nikto si to nevšimol.

Netrvalo dlho a rozišiel sa s ňou. Vrátila sa ku mne, zrazu som jej bola dosť dobrá. Utešovala som ju, povzbudzovala, nadávali sme spoločne na neho. Znova sme boli nerozlučné. Nikdy som jej nepovedala, ako som sa cítila naozaj, aj tak by ma nepočúvala. Nebola ideálna priateľka, ale inú som nemala. Potrebovala som ju, ako kvety potrebujú vodu. Aspoň som si to myslela. Ako sme rástli, zmenili sme sa. Myslím, že môžem povedať, že ona k lepšiemu. Našla si lepšieho chlapca, mali toho mnoho spoločného a zároveň sa dopíňali.

Tentokrát na mňa nezabudla, teda nie zo začiatku. Neprestali sme sa rozprávať. Hoci boli všetky rozhovory o ňom, bola som rada, že som stále súčasťou jej života. Ale postupne ma to prestalo zaujímať. Už mi nestačilo byť iba poslucháčom. Chcela som, aby sa aj ona zaujímala o mňa. Sťahovala som sa viac a viac do seba. Knihy som si nosila aj do školy, celé dni som len čítala a počúvala hudbu.

A ona? Začala nosiť plastovú masku, za ktorú nešikovne schovávala nechť nad mojou úbohous existenciou. Nakoniec to vzdala. Našla si nové priateľky, pravdepodobne lepšie ako ja. Veď kto by už len stál o niekoho, kto má problém sa rozprávať s cudzími ľuďmi, nechodí von a počúva depresívnu hudbu? Ak mám byť úprimná, ani ja by som si nevybrala seba. Bola som osamelá, vždy som sa bála, že ma opustí a keď sa to naozaj stalo, necítila som vôbec nič. Iba hlbokú, temnú prázdnotu.

Desilo ma to. V noci som nespávala, cez deň som bola apatická, bolesti hlavy boli na nevydržanie, v škole sa mi zhoršili známky. Učítelia i rodičia to pripisovali typickej tínedžerskej lenivosti. Možno keby sa ma opýtali, čo so mnou, do pekla, je, povedala by som im to. No nikto sa neopýtal. Nikoho to nezaujímal. Všetci sa len plastovo usmievali a dali mi plastové tabletky. S plastovými frázami, že sa to zlepší, len sa musím

viac snažiť a známky budú znova lepšie. Išlo im len o tie hlúpe známky! Nikdy sa nezaujímal o to, ako som sa cítila. Aj ja som si nasadila plastovú masku, plastovo som sa usmiala, prikývla a vzala si tabletky. Ved' keď to vyzerá, že som v poriadku, tak to musí byť pravda, no nie? Prečo sa trápiť kvôli niekomu inému, aj keď je to vlastná dcéra. Každý má predsa dosť svojich problémov.

A tak tu sedím v plastovej miestnosti za plastovým stolom na plastovej stoličke. Plastovým perom v ruke píšem a prehltám plastové tabletky, ktoré zapijem vodou z plastového pohára. Ľahnem si do plastovej postele a zaspím.

Dovidenia.

Čestné uznanie

Marcela Gániová

Plastová krajina

Plast. Iba ešte jedna látka, ktorá sa môže recyklovať. Alebo nemusí? Ved' kôš na recyklovanie sa nachádza na konci školy a obyčajný kôš je omnoho bližšie, šetrí moje už dosť unavené nohy a môj čas. Takže je rozhodnuté, túto plastovú fľašu dám do obyčajného koša, ved' na čo vlastne recyklovať plast? Ako keby sa neskoršie z neho vytváralo niečo nádherné?! Kdeby!

Len čo to uvidela naša pani učiteľka z ekológie, porozprávala sa o tom s riaditeľkou a zorganizovala obchádzku recyklačného centra. Povedala, že to bude ohromná poučka pre žiakov. Keby som tam nemusela ísť, pravdaže by som nešla, ale výhovorka, že ma strašne bolí brucho, je už nanič. Toľko ráz som ju už využila, že už prestala fungovať. No nič, čo sa dá robiť? Iba predsa ísť do recyklačného centra a pozeráť na plast, ktorý sa hromadí na každom mieste. Vo dvojici sme si prezerali rôzne prístroje na topenie, rezanie a drobenie plastu a trochu chýbalo, aby sme nezaspali. Zrazu nás učiteľka postavila do radu a predstavila nám pána Majkla, riaditeľa recyklačného centra. On nám po krátkom príhovore predstavil ostatných robotníkov a zoznámil nás s ich prácou. Zrazu sa mi zazdalo, že jeden dosť nízky zamestnanec veľmi prísne pozerá na mňa. Bol to hrozný pocit. Mimikou mi ukázal, nech ho nasledujem. A to som aj urobila. Schmatla som pospanú Katku za jej dlhý rukáv a rýchlo ju ťahala, aby šla so mnou, ved' predsa nebudem riskovať, aby som bola sama v tomto príšernom centre s tým čudným chlapom.

Prišli sme pred ohromnú železnú bránu, ktorá bola zamknutá, no keď sa jej zamestnanec dotkol, vráta sa ihneď otvorili. A niečo, čo sa nachádzalo za nimi, nás mocne schmatlo za golier a potiahlo do... vlastne, ani neviem, čo to bolo! SEN? ILÚZIA? REALITA? Otázky sa hromadili. Kata na mňa pozrela ostrým zrakom a dívala sa mi rovno do očí, kým to neprerušilo niečo naozaj nezvyčajné. Zem sa zachvela a bolo počuť zvuk plastu, ktorý sa láme. Zo zeme vyskočil zlatý, milučký krtko s noštekou ako uhlík. Kata ako veľká dáma, ako prvá podala ruku a zahundrala, že mu je ňufáčik celkom zablatený. Krtko iba mlčal a labkou si pretieral ňufáčik.

„Viem, ale pozri, je to plastová zem, s ňou mám poriadne problémy, ťažko sa dáva z ňufáčika dolu a hrozne to štekli!“, chichotavým hlasom riekol krtko, kým si dával, ako on povedal, plastovú zem. Kata a ja sme sa dívali do prázdna. Krtko pokračoval a povedal, nech ho nasledujeme. No, Kata už bola našťvaná a unavená a povedala, že viacej nechce hrať túto moju HRU. Ona sa zbláznila?! Ved' toto nie je moje maslo! Rezko som jej odbrúsila, že nech robí, čo len chce. A tak sme sa krtko a ja pobrali na juh a Kata na sever k veľkej jabloni. Pod nohami sa nám ocitla nejaká drsná, totiž dúfam plastová tráva. Bolo to vzrušujúce.

„Prepáč, ale nemáš ťažkosti s touto trávou?“, opýtala som sa ho.

Krtko iba cupkal, pozrel sa na mňa usmievavo a povedal:

„To snáď nie. Ved' je to celkom v pohode. Pozri sa, je nízka, čerstvo pokosená, zelená, plastová...“

Krtko chcel ešte niečo povedať, ale keď som počula slovo PLASTOVÁ, prerušila som ho.

„Ty si robíš zo mňa srandu? Plastová tráva? No, fajn a ja som blázonka? Nechceš mi možno povedať, že aj ty si z plastu?“, zasmiala som sa, lebo to bolo šialené.

„No, tak ma dotkni“, povedal maličký krtko.

Dotkla som sa ho a zostala som bez slova.

„No toto. Tak že ty si blázonka? CHI CHI CHI, no vidíš, CHI CHI CHI CHI CHI CHA CHA. Typickí ľudia neveria ničomu! CHI CHI CHA CHA“.

Kráčali sme spolu, ale zrazu mi krtko povedal, nech som tíško, ba ukázal na Katu, ktorá šla zjesť plod plastovej jablone.

„Plast?“, pošepkala som tíško, aby ma Kata nespozorovala.

„Áno,“ chichotavým hlasom riekol krtko.

Vychutnávala som si chvíľu, keď Kata pochopila, že je to vlastne plast. Potom sme potíšku a pomaly šli ďalej. Onedlho sa naša cesta skončila. Pred nami stál obrovský palác, mal 39 veží, ak som si to dobre spočítala. No, čo bolo naozaj zvláštne na ňom, bola farba paláca.

„Prečo je palác čiernobiely? Panuje tu nejaký smútok, či čo?“ opýtala som sa zvedavo krtka.

„Iba jedno slovko... šach!“ Povedal trochu naľakane. Pociťovala som strach v jeho očiach a opýtala som sa, čo sa deje v jeho kráľovstve. Vysvetlil mi, že ich kráľ je veľký zlý lev a že je fanúšikom šachu, ale včera si stratil špeciálnu šachovú figúrku, akurát KRÁĽA. O niekoľko dní sa uskutoční šachový turnaj a ak ich kráľ nezvíťazí, vzniknú veľké problémy a v najhoršom prípade, kráľovi by sa vzal titul kráľa.

„Čítal som veľkú knihu riešení a ona mi povedala, že dve dievčiny zachránia naše kráľovstvo a jeho veličenstvo. Tak, aký je tvoj nápad pre záchranu našej plastovej krajiny?“

„No, ak tá kniha povedala, že ten problém máme riešiť Kata a ja, tak musím najprv nájsť Katku“, dopovedala som to a pobrala sa hľadať Katku. Veď ona je múdra hlava, iste bude vedieť radu dať.

„No fajn a šťastlivo! A nech sa Vám podarí zachrániť nás... všetkých. Budúcnosť plastovej krajiny je vo vašich rukách“, povedal trochu bojzливо a polohlasne, ale aj tak som to všetko dobre počula a srdce mi začalo prudko biť. Pátranie netrvalo dlhý čas. Našla som Katu, ako pokojne spí pod tou istou jablňou. Ihneď sme sa dali do pátrania. No šachová plastová figúrka nebola vo vysokej, plastovej tráve, ani v korune starého plastového stromu, ani v plastovej zemi, kde bolo plastové kráľovstvo plastových červov... inými slovami povedané, strácali sme nádej. Vrátili sme sa do kráľovstva, aby sme zvestovali zlé správy. Ale práve keď sme šli kráľovi povedať o našom neúspechu pochopili sme, že vlastne palác sa podobá veľkej šachovej tabuli, a tak sme zistili, že je na vysokej veži poličko, kde sa v šachu nachádza kráľ. A áno naša

predtucha, že sa tam nachádza plastová figúrka, bola správna. Figúrka sa našla a plastová krajina spolu s jej plastovými obyvateľmi bola ZACHRÁNENÁ. Po turnaji sme sa zase ocitli v recyklačnom centre.

Odvtedy som plast vždy recyklovala. Zbadala to aj naša pani učiteľka z ekológie a opýtala sa ma, či som z toho získala dáke poučenie. Áno, získala som. Všetko, čo sa zdá nemožné, je možné, iba ak veríme aj srdiečkom a aj hlavičkou a dúfame, že je to možné.

Čestné uznanie Roland Korečko

Plastová krajina/ Krajina, kde je všetko z plastu

Tento príbeh sa rozpráva v neďalekej budúcnosti. Píše sa rok 2100, kedy ropné plošiny oznámili, že zo zeme už nevyťažia ani kvapku drahocennej ropy a plyn došiel tri mesiace na to. Na svete nastala panika. Útrapy narástli, keď sa v správach objavila ďalšia správa: „Míňajú sa zásoby železa a rôznych kovov“. Ďalšie problémy nastali so znečistením oceánov, ktoré boli nasiaknuté rôznym nepoužiteľným smetím. V dôsledku roztopenia Antarktídy sa uvoľnilo množstvo vody a prímorské krajiny boli zatopené alebo úplne zničené. Okrem vody sa do ovzdušia dostalo aj veľké množstvo metánu a spôsobilo tak silný skleníkový efekt. Na púšti bola teplota okolo 70 °C. Keďže Zem bola na pokraji totálneho neobývania, začali vedci skúmať podzemie, či tam nenájdu nejaký predmet spásy alebo nejakú dobrú skrýšu pred drsnými podmienkami na povrchu.

Posádka vrtu APOLO pozostávala z jedného mechanika Adama Karinya a veliteľa Tomáša Wostonského. Tým dvom sa podarilo vybaliť posledný plne funkčný vrták na svete. Ten sa rozbehol a začal vrtáť do zeme. Nanešťastie sa zlomila jeho diamantová čepeľ v dôsledku zrážky s čímsi tvrdším, ako je samotný diamant. „Podme sa pozrieť dolu, že čo sa tam stalo,“ naliehal mechanik Adam Kariny a zišiel dolu až ku pretlakovej komore. Keď sa otvorili vonkajšie dvere, oboch ich zavalil otrasný smrad spáleného motora. „No... tento vrták má svoje dni za sebou“ skonštatoval vzápätí Adam a skočil dolu. „Vyzerá to, akoby sme narazili pri vítaní na super tvrdý kameň,“ povedal Adam a veliteľ Tom začal tento materiál podrobne skúmať. Objavili zvláštny útvar, ktorý sa nápadne podobal na poklop ponorky. Mechanik skúsil zatočiť čímsi, čo sa podobalo na ventil a prekvapivo sa to začalo otáčať. „Eheh, šéfe, je normálne, keď sa kameň začne sám od seba otáčať?“ pýtal sa

prekvapeným hlasom Adam a točil závitom. „Šéfe, poklop je otvorený!“ zvolal. „Pána, ja ho snáď roztrhnem! Počúvaj, prestaň tu plácať blbo... “ vtom sa veliteľ odmlčal, keď videl otvorený poklop a Adama, ako doň vlieza. „Hej! Kam to lezieš?!” zreval naňho. „No predsa do vnútra“ kričal už Adam z vnútra.

Veliteľ zagúľal očami, ale po chvíli po rebríku vliezol dnu aj on. Obaja sa ocitli v dlhej temnej chodbe, ktorá pripomínala labyrintové chodby v starovekých Mayských pyramídach. Na stenách boli vytesávané rôzne obrázky, ktoré vyzerali ako spodok plošného spoja. Po chvíli prišli do miestnosti, ktorá pripomínala strojovňu. Všade okolo bolo čosi ako potrubia a rôzne počítačové displeje. V strede miestnosti sa nachádzalo niečo podobné radiacemu panelu, na ktorom bola hromada tlačidiel. Keď sa Adam priblížil k tomuto panelu, zrazu sa ozval zvuk štartujúceho motora a nad panelom sa rozsvietil hologram, na ktorom bola hromada nezrozumiteľných písmen a pod nimi znak vybitej baterky. Vtom sa prehnilo celým miestom červené svetlo a zaznel divný zvuk a všetko sa v tom okamihu vyplo.

Po chvíľke ticha a úžasu sa obaja pobrali naspäť ku vrtáku, opravili motor a vrátili sa späť na povrch. Aké bolo ich prekvapenie, keď ich tam už čakali prezident krajiny, riaditeľ NASA a sponzor akcie. „Takže pán Tomáš Wostonský a Adam Kariny čo ste tam našli?“ spýtal sa prezident krajiny mohutným hlasom.

„Vlastne ani neviem“. Začal veliteľ Tom Wostonský. „Našli sme povrch niečoho.... niečoho veľmi tvrdého. Ukázalo sa, že je to strop nejakého podzemného komplexu. Našli sme tam poklop, ktorý viedol do dlhej tmavej chodby a...“ vtom prerušil Toma netrpezlivo riaditeľ NASA: „Skúste to zhrnúť Wostonský!“ „OK,“ pokračoval Tom ďalej. „Našli sme úkryt, ale ešte to musíme preskúmať. Potrebujeme silný generátor. Zdá sa, že ten komplex je čímsi napájaný, ale už tomu dochádza šťava“. „Vezmite si zo skladu generátor XTT,“ povedal sponzor. Po chvíli, akoby na povel všetci traja rýchlo zmizli za veľkými drevenými dverami.

Tom a Adam sa po krátkej porade vrátili do APOLA a naštartovali. Keď dorazili naspäť, dolu vtiahli generátor XTT a pobrali sa naspäť do miestnosti. Hľadali niečo ako konektor, alebo zásuvku. Po chvíli beznádejného hľadania sa ozvalo: „Adam, niečo som našiel!“ ozval sa nádejne Tom. „Ale to nie je konektor Tom,“ odvrkol Adam, ale potom si všimol hromadu káblikov. „Veď to je radiaci panel a pokiaľ sa nemýlim,

tak niekde bude aj prívod energie.“ vykrikol Adam, ale po chvíli jeho nadšenie zmizlo. „Čo sa deje?“ spýtal sa znepokojene Tom. „Nemôžeme to zapojiť len tak hocijak, lebo ešte nebudaj niečo pripečieme alebo zničíme.“ „A čo pripojiť kábel takej istej farby k sebe?“ Adam sa na Toma divne pozrel, ale potom to skúsil. Keď pripájal posledný kábel povedal Tomovi, aby stisol červený gombík. Generátor sa pomaly rozbehol a v miestnosti sa rozsvietili svetlá a nad riadiacim panelom sa ukázal hologram tentoraz s ikonou nabíjajúcej sa baterky.

Konečne bolo svetlo!

Keď však prišli na chodbu, už nebola taká prázdna. Všade bolo vidno dvere. Adam aj Tom sa rozhodli vstúpiť do jedných z dverí. Všetky dvere viedli na terasu. Čakali pekný výhľad, ale namiesto toho bola terasa uzavretá ochranným krytom, cez ktorý nevideli nič. Uprostred terasy bol maličký panel s dvoma tlačidlami. Jeden svietil na červeno a druhý bol vypnutý. Adam sa priblížil ku panelu a stlačil vypnutý gombík. Po stlačení sa rozsvietil na zeleno a kryt na terase sa začal rolovať smerom hore. To čo bolo za krytom, ich takmer vyviedlo z miery.

Bola to celá krajina!

„Zdá sa, že tento komplex bude väčší, ako sme si mysleli.“ Povedal prekvapený Adam. Ale nebola to obyčajná krajina. Bola celá z plastu. Obaja si pomysleli, že tu by sa zmestila celá civilizácia... teda aspoň to, čo z nej ostalo. Uvažovali, kto mohol postaviť niečo také. a prečo tu nikto nie je, veď to tu vyzerá ako nové. Neuveriteľné, že niekto také niečo vybudoval!

Vtom sa opäť stalo to, čo v prvej miestnosti. Terasou sa prehnal červený záblesk a všade nastala tma. Zdalo sa, že budú potrebovať viac ako jeden generátor. To, čo však našli v strojovni, keď sa tam vrátili, bolo udivujúce. Ich generátor bol úplne zničený. Usúdili, že to nespôsobil jeho výbuch, ani skrat. Vyzeralo to skôr, akoby na neho niečo zaútočilo a celkom ho rozbilo na malé časti. Adam nahlas vyslovil túto hrozivú domnienku.

„Zaútočilo? A čo by tu už žilo a čím by sa tu prosím ťa živilo?“ pozeral Tom na Adama. „Ale aha! Vzal energetické jadro!“ všimol si hneď na to Tom. „To mi chceš povedať, že to niečo sa živí energetickými jadrami generátorov?“ udivene zajachtal mechanik Adam. „No asi áno.“

zamyslel sa Tom. „A čo budeme robiť?“ chcel sa strategický zamyslieť Adam. „No ja by som vzal nohy na plecia skôr, než to zožerie či zničí aj nás,“ rozhodol rýchlo veliteľ Tom.

Po rýchlom návrate do APOLA, zamierili rovno do skladu zbraní. „Ak to bude nejaké opancierované monštrum, tak brokovnicou ho nezabiješ,“ uvažoval Tom, keď pripravoval zbraň. „Ale odkiaľ zoberieme zdroj energie, veď druhý generátor nám už nedajú?“ pochyboval Adam. „Ani nemusia, zoberieme si generátor z vrtáku,“ predpokladal Tom. „No a ako sa potom vrátíme hore, pán múdry?“ nerozumel plánu Adam. „Na to, aby sme sa vrátili hore, nám stačí iba desatina energie.“ vysvetlil veliteľ Tom. Po odpojení a niekoľkých komplikáciách sa generátor spolu s Tomom Wostonským a Adamom Karinyim dostal až do strojovne a bol opäť úspešne zapojený. „Takže, ja tu zostanem a budem strážiť generátor a ty sa zatiaľ poobzeraj,“ zavelil Tom. „OK,“ prijal veliteľov príkaz mechanik Adam.

Adam vliezol poklopom do známeho priestoru. Keď sa opäť ocitol na známej terase s výhľadom na krajinu, druhýkrát žasol nad jej rozlohou. Jeho úlohou bolo čiastočne preskúmať dostupnú časť krajiny, pokiaľ to bude možné.

Ale vtom sa stalo niečo nečakané! Adam niečo zazrel. Vyzeralo to ako človek na štyroch nohách, ale bolo to mierne zhrbené, čo pripomínalo skôr zviera. Admovi sa zdalo, akoby to nemalo kožu. Tvorovi bolo vidieť iba svaly a na chrbte mal niečo ako ostne. Vystupovali z každého jeho stavca, ale keďže ten tvor bol v tieni, nebolo jasné, že čo to vlastne je. Keď sa na to monštrum Adam pozrel, stiahlo sa a pomaly odkráčalo. Adam mal zrazu zdesený pohľad, pretože tento desivý tvor mieril do budovy so schodmi nahor, z ktorej on prišiel. Potom už len počul vo vysielacke zdesený Tomov hlas. „Niečo sa ku mne rýchlo blíži!“ kvílil Tom. Adam ihneď prevzal velenie a zavelil on: „Tom! Okamžite to znič! Je to pravdepodobne to, čo zničilo ten generátor!“ velil. Tom bezradne kričal: „Mám problém! Vystrelil som po ňom raketu a nič sa nestalo aaaaa!“ Keď to Adam počul, rozbehol hore sa hore za veliteľom rýchlosťou svetla. Bral schody po troch. Keď sa ocitol na chodbe, videl kúdol prachu po rakete. Keď dorazil do strojovne, nevidel Toma, ani to monštrum a na generátore boli škrabance a časť jeho ochranného obalu bola zničená. Po chvíli si všimol dieru v múre budovy. Táto však bola vyžratá, teda to neurobil človek, ale pravdepodobne to monštrum. Vtom sa z diery ozval ďalší výbuch rakety. Adam si nabil zbraň a vybral sa do

tej diery, ktorú si všimol. Diera bola tmavá a na jej konci bolo blikajúce červené svetlo. V ovzduší bolo cítiť roztavený plast. Keď prišiel na jej koniec, uvidel tam obrovské hniezdo z plastu. Okolo boli ďalšie tunely podobné tomuto. Bola to miestnosť s hlavným zdrojom energie. Bola veľkého guľatého tvaru. Adama vydesilo, keď si uvedomil, že táto potvora tu teraz niekde pobehuje. Všade okolo jadra lietali divné kusy niečoho, čo pripomínalo svietiaci opál. Tieto lietajúce predmety sa točili okolo plazmovej gule. Pod guľou bola veľká plošina, na ktorej bolo hniezdo. Hniezdo vytvorené z rôznych pastových odpadkov.

Začal horúčkovo prehľadávať trosky po výbuchu, až našiel telo Toma. Bolo živé, ale malo vážnu popáleninu na nohe. Zrejme z raketometu. Adam sa rozhodol, že tú príšeru zničí, lebo inak tu ľudstvo neprežije. Pokúsil sa Toma priviesť k vedomiu a podarilo sa mu to. „Tak Tom, čo sa tu do čerta stalo?“ vyzvedal Adam, keď sa Tom dostal k vedomiu. „Tá potvora.... je to zrejme nejaký ľudský mutant...“ jachtal Tom, „raketa mu nijako neublížila. Má zrejme veľmi tvrdý pancier,“ dodal. „A nespozoroval si niečo podozrivé na jeho správaní, čo by nám mohlo pomôcť ho zničiť?“ zaujímalo Adama. „No len to, že sa živí energiou z tohto jadra. Má na chrbte niečo ako otvor, ktorým odsáva z neho energiu. Mám pocit, že vďaka tomu sa regeneruje.“ opisoval Tom, čo zazrel a skúšal z toho niečo vyvodiť. „Ale moment! Ak je jadro stále funkčné, tak prečo nenapája mesto?“ svetlo zrazu Adamovi. „Je očividne odpojené od zvyšku, aby vydržalo čo najdlhšie,“ uboleným hlasom odpovedal Adamovi veliteľ Tom. „Fajn, tak ja idem nájsť kontrolnú miestnosť!“ rozhodne povedal Adam. „Ty sa zatiaľ dostaň späť do APOLA. Vieš chodiť?“ zaujímal sa. „Áno, dúfam,“ zachrčal Tom.

Po tomto rozhovore sa Adam vybral hore po zničených schodoch do kontrolnej miestnosti, cez ktorú sa ovládalo jadro. Tomovi sa podarilo bez problémov sa vrátiť naspäť do APOLA. Adam sa zhrozil pri pohľade na tri kostry človeka v kontrolnej miestnosti. Tá vyzerala ako po rytierskom boji. Napriek strachu sa snažil sústrediť na svoju úlohu. Vypol jadro. V celej miestnosti nastala ihneď tma. Bolo počuť len zlovestné vrčanie. Dokonca sa mechanikovi zdalo, že v diaľke pri dierach, kde bolo to plastové hniezdo, bolo vidieť biele svietiace oči príšery. Potom Adam dostal nápad. Ak príšera skočí do jadra, tak ju to upečie. Zdalo sa, že táto príšera sa orientuje skôr pomocou sluchu. Vystrelil teda do stredu guľovitého priestoru, v ktorom bolo vypnuté svetlo. Príšera skočila priamo ku miestu, kde dopadla strela. Adam neváhal a v momente zapol reaktor. Monštrum začalo revať a postupne

ho jadro upieklo. Keď sa Adam vracal, vo vysielacke sa ozval Tomov hlas: „Adam, zdá sa, že tá príšera nie je jedna! Práve tu bezradne pobejú akoby dve jej malé mláďatá. Začínajú ničieť generátor.“ vravel Tom. Adam mu odpovedal do vysielacky: „Tom, už viem, prečo sa tie príšery živia energiou. Je to ich regeneračný nástroj.“ „Máš pravdu,“ prisvedčil Tom. „Keď som jedno zranil, začalo sa ihneď uzdravovať z energie jadra.“ Adamovi svitlo: „Takže, ak teraz vypnem jadro, už nebudú schopné sa zmobilizovať.“ Keď mechanik Adam znova vypol jadro, mláďatá už nemali z čoho nabráť silu na rýchle oživenie a ihneď podľahli svojim zraneniam.

Posádka APOLA tak zohrala dôležitú úlohu pri záchrane ľudstva.

A plastová krajina?

Tá sa stala novým domovom a nádejou pre zvyšky civilizácie.

Poučili sme sa z minulosti a začali sme používať termálnu energiu. Naučili sme sa recyklovať odpad a žiť v súlade s prírodou, aj keď umelou. Všetci sme sa naučili žiť v mieri. Nemohli sme si dovoliť vojny. Skrátka... bol to nový začiatok pre nás všetkých.

Čestné uznanie

Adam Budzak

Plastová krajina

Ráno ako každé iné. Vstávam, umývam sa, obliekam a pomaly idem do kuchyne raňajkovať. Mamka zapla rádio. Mlčky sedím a jem cereálie s mliekom. V rádiu práve začali správy. Tie veci o politike ani nevnímam, čakám na správy o počasí. Možno dnes budeme môcť ísť von. Bol by to už piaty deň od začiatku roka, čo by sme mohli ísť von iba s rúškami bez izolačných skafandrov. V rádiu práve opisujú, kam sa presúva plastový ostrov. Ešte včera bol medzi Anglickom a Islandom. Dnes sa presunul pred Nórsko. Ale vraj špeciálne lode robia koridory, takže lodná doprava bude fungovať.

A už je to tu! Obsah dioxínov vo vzduchu je už od piatej hodiny rannej nižší. Aj mamka sa potešila. Dnes budeme môcť otvoriť okná a normálne vyvetrať.

Dojedel som a pomaly sa chystám do školy. Na skafander sa, chvalabohu, dnes môžem vykašľať. Nasadím si rúško, rozlúčim sa

a idem. Dejepis, fyzika, matematika... Dedko spomínal, že oni mali v škole aj normálnu telesnú výchovu, a nie hodiny elektrostimulácie svalov ako my teraz. Vraj vyšli na ihrisko a behali, cvičili vonku na vzduchu. Ja mu ale veľmi neverím. Ved' vonku sa predsa nesmie len tak chodiť! Asi vymýšľa. Spomínal tiež, že mali také taniere a poháre, ktoré keď spadli, rozbili sa na márne kúsky a dokonca sa na nich aj porezal. Volalo sa to porcelán a vyrábali z toho aj sošky, umývadlá a vraj aj záchodové misy. To už je fakt čudné.

Blížim sa ku škole. Nezamestnaní sú stále v izolačných skafandroch, asi nepočuli správu o pozitívnej hladine dioxínov v ovzduší. Aj dnes zbierajú igelitové a mikroténové vrecúška zo stromov a trávnikov. Znova ich v noci prífúklo z východu od Ukrajiny, či odkiaľ. Niekedy ich je toľko, že nie je vidieť ani jediný list, ani jedinú byľku trávy.

Vchádzam do školy. Prechádzam filtračnou zónou, dekontamináciou a odovzdávam rúško na výmenu. V diaľke už vidím Miša výnimočne s nosom zarytým do učebnice. Och, panebože, ved' dnes je písomka z chémie, na ktorú som celkom zabudol! To zas bude doma krik...

Čestné uznanie **Barbora Kopnická**

Krajina, kde je všetko z plastu

„Ruby, tak už poď,“ kričala na mňa mama. Doma som mala byť už pred niekoľkými minútami, a preto mi to pripomenula. Neznášam, keď ma niekto vyruší pri hre s kamarátmi. Mám totiž len osem rokov a myslím si, že hra je dôležitou súčasťou môjho života. Teda aspoň ja to tak vnímam.

„Už idem,“ odpovedala som, rozlúčila sa s kamarátmi a utekala domov.

„Nabudúce sa nezdržiavaj tak dlho,“ povedala mi mama trochu vyčítavo.

„Dobre, dobre. A platí moje poobedné kúpanie?“ opýtala som sa s nádejou v hlase, že si to mama nerozmyslela po mojom neskorom príchode.

„Pravdaže platí, no iba ak si dovedy stihneš urobiť domáce úlohy,“ oznámila mi mama. Ja som si vzdychla a odišla do svojej izby. Domáce úlohy sú strašiakom všetkých detí na svete, aj tých španielskych. Keď som však chcela ísť plávať, neostávalo mi nič iné, ako splniť si všetky povinnosti.

Nakoniec mi to netrvalo viac ako hodinu, čo som brala ako víťazstvo. Väčšinou mi trvá aspoň tri hodiny, kým pochopím látku a naučím sa ju. Hovorím vám, učenie sú ukrutné muky. No našťastie dnes som už skončila a môžem ísť do mora. Hurá!

„Mami, tak už idem,“ oboznámila som mamu s mojím plánom minimálne na najbližšiu hodinu a pol. Bývame pri pláži, a tak si do mora môžem chodiť v podstate, kedy sa mi zachce. A verte mi, využívam každú situáciu, kedy môžem zdrhnúť z reality a len tak sa nechať unášať vlnkami.

Neznášam však, keď ľudia pohadzujú odpadky do mora namiesto do koša. Je to absolútne neprijateľné. A práve teraz tam pláva jedna PET fľaša s nápisom Plast. Nechápem, ako môžu byť dospelí ľudia takí zlí k životnému prostrediu. Nič im predsa neurobilo.

Namiesto ďalšieho rozjímania sa hádzem do vody a idem fľašu vyloviť. No akonáhle sa jej dotýkam, všetko sa so mnou roztočí a stiahne ma akýsi morský prúd.

Po hodnej chvíli som otvorila oči. Nevedela som, čo si mám myslieť o tom, kde som sa ocitla.

Skúsila som sa uštipnúť, či sa mi nesníva, no nesnívalo sa mi. Ocitla som sa v nejakej čudesnej krajine. Mohla by som povedať, že som si pripadala ako v rozprávke o Osmijankovi a jeho vernom psom kamarátovi Osmidunčovi, no s tým rozdielom, že namiesto nich som sa v úplne Plastovej krajine ocitla ja.

Vyzeralo to tu ako na Zemi, ale všetko navôkol bolo len a len z plastu. Nevediac, čo robiť, ďalej som aspoň išla zistiť, kde ma more vyplavilo.

„Dobrý deň, kde sa to, prosím vás, nachádzam?“ opýtala som sa milo sa usmievajúcej paney, ktorá vyzerala podobne ako naša suseda.

„Ty byť v krajine Plast a mesto, kde sa ty momentálne nachádzať byť Obal,“ odpovedala mi pani.

„A neviete, ako sa odtiaľ dať dostať na Zem?“ snažila som sa prispôbiť ich reči.

„Ja to nevedieť, ale môj manžel určite vieť. Ty môcť ísť so mnou, ak ty chceť,“ oznámila mi a ja som ju nasledovala.

Od jej manžela, učiteľa tu, v tomto meste, som sa dozvedela, že krajina Plast je hneď vedľa krajín Papier, Sklo a Mix všetkého. „Tieto krajiny sa volajú podobne ako kontajnery,“ pomyslela som si, hľadiac na mapu, ktorú mi miestny pán učiteľ pred chvíľou ukázal.

„Priniesť ti ja čaj?“ opýtala sa ma pani ako správna hostiteľka.

„Áno, ďakujem,“ povedala som a usadila sa na gauči. Strávila som tu asi hodinu, a keď som sa rozlúčila, pobrala som sa objavovať krajinu.

Všade bol len jeden materiál - plast. Stromy z nádherne tmavozeleného plastu, umelá jasnozelená tráva a dokonca aj všetky domy, chodníky a ploty, boli z plastu. Okrem materiálu sa však menil aj tvar vecí, ktoré mi pripadali celkom obyčajné. Domy neboli typickými kvádrami so strechou, no vyzerali ako naše kontajnery. Dokonca mali aj kolieska. Uznávam, že je to praktickejšie, keď sa sťahujete, ale nevyzerá to bohvieako dobre.

Ďalšou, naozaj čudnou vecou, bolo oblečenie. Vyzeralo, akoby bolo z látky utkanej z drobných vlákien plastu. Keďže mám rada extravagantné veci, musela som zájsť do prvého obchodu, ktorý som zbadala. Mali tu krásne vzory plastových šiat. Jedny boli z kráľovskej modrej látky a druhé z pastelovoružovej s nádhernými pestrofarebnými kvetmi. Takto som si ich všetky obzerala, kým ma nevyrušila pani predavačka.

„Ahoj! Pomôcť ti ja?“ pýtala sa ma, mysliac si, že som odtiaľ.

„Dobrá! Ja sa iba pozeráť,“ odpovedala som, akoby sa nič nedialo. Vlastne nič sa ani nedeje, okrem toho, že som v celkom neznámej krajine a mňa ako vždy zaujímajú handry.

„Môcť ti ja poradiť?“ opýtala sa predavačka.

„Ak vy chcete, tak áno,“ snažila som sa naďalej hovoriť v ich reči.

„Tieto by ti pristát k tvojej vlasy,“ vravela, podávajúc mi krásne bledožlté šaty s modrými motýlikmi v oblasti pásu. Boli jednoducho úžasné.

„Smieť si ich ja vyskúšať?“ opýtala som sa s očami upretými na tie šaty.

„Pravdaže. Kabínka byť na konci obchodu.“ Už mi viac ani nebolo treba a hneď som sa vydala tam, kde ma pani predavačka usmernila.

Šaty mi neskutočne ladili s mojimi bledohnedými vlasmi dlhými pod pás, orieškovohnedými očami a trochu tmavšou pokožkou. Aj napriek látke z iného materiálu, na aký som zvyknutá, som si v nich vôbec nepripadala čudne. Naopak, mám pocit, že boli príjemnejšie ako šaty z BIO bavlny. „Tieto šaty musím mať,“ pomyslela som si a pozrela sa na visačku. Stáli päť PET fliaš a dve igelitové tašky. Toto má byť nejaký vtíp? Napriek tomu som si šaty nechala odložiť a išla hľadať miestne platidlo.

Keďže som už vedela, čo mám hľadať, netrvalo mi to tak dlho. PET fľaše boli aj v tejto krajine pohodené len tak na zemi a pár igelitových tašiek sa zachytilo o konáre stromov, takže ich nebolo ťažké zohnať.

„Dobrý deň, ja si brať tie odložené šaty,“ oznámila som predavačke a podala jej presne päť PET fliaš a dve igelitové tašky.

„Nech sa páčiť,“ povedala mi predavačka a podala mi šaty, ktoré som si na toaletách obliekla.

Bola som neskutočne šťastná, že som si ich kúpila a na visačke, ktorú som si pred chvíľou dala dole, bolo napísané, že sa dajú využiť taktiež ako plavky. Bomba! Keď sa vrátim domov, všetky baby mi ich budú závidieť. Myšlienka na domov ma však pripravila o všetku radosť. Ako sa dostanem domov, keď ani neviem, kde som sa to ocitla? Túto otázku som si kládla celý čas, ktorý som strávila prechádzaním sa popri obchodíkoch, keď ma v jednom výklade upútala bábika. „Tá musí byť moja!“ pomyslela som si a vošla do hračkárstva, aby som sa pozrela na cenu. Táto bombastická bábika Dolly aj s príslušenstvom stála desať PET

fľaš, tri igelitové tašky a jednorazový príbor. „Ach, ako toto všetko len zoženiem?“ Zdalo sa mi to priam nemožné, no čo človek neurobí pre takú krásnu bábiku. A tak som sa vybrala hľadať všetkých štrnásť vecí.

Jednorazový príbor som našla ako prvý a tri igelitové tašky som nehľadala viac ako hodinu. Najhoršie bolo hľadanie PET fliaš. Deväť som už našla, no tú desiatu som nikde nevidela, keď vtom som jednu zazrela v mori. Svoj nahromadený majetok som si nechala na pláži a rýchlo plávala po tú desiatu fľašu. Tentoraz som bola ľuďom vďačná za to, že nechávajú odpadky, kde sa len dá.

Doplávala som teda k fľaši, no hneď, ako som sa jej dotkla, celý svet sa so mnou začal točiť. „Znova?“ pomyslela som si, keď ma stiahol morský prúd a ja som sa ocitla na veľmi známom mieste. V mori pri našom menšom domčeku.

„Aspoň, že som doma,“ vzdychla som si nahlas. Zároveň som si uvedomila, že naša krajina nie je taká znečistená ako tá plastová, no o chvíľu si budú podobné, a preto musím naďalej zachraňovať životné prostredie, a to aj napriek riziku, že sa znova ocitnem v nejakej čudesnej krajine.

Môj ďalší plán vyzeral asi takto: kráčať do mojej neveľkej izby, aby som svojmu denníku oznámila tento neuveriteľný zážitok.

„Dnes si sa kúpala dosť dlho, bavila si sa?“ pýtala sa ma mama, ktorá chrptom otočená a nič netušiac pripravovala večeru.

„Áno, bavila som sa,“ oznámila som a hnala sa do izby, aby nezistila, čo sa mi prihodilo. Na sebe som totiž ešte stále mala šaty utkané z plastu.

Vo svojej izbičke som sa prezliekla do domáceho úboru a svoje šaty vložila do škatule, kde bol schovaný aj môj denník. Ten som vytiahla a začala s písaním:

Môj milý denníček!

Neuveríš, čo sa mi dnes stalo...

Plastová krajina

Tma. Takto sa to všetko začína. Som iba predpotopná plastová tabletka, z ktorej sa chystajú vyčarovať zázraky.

Jééj. Vyrástla som! Je zo mňa kráska so štíhlym pásom a okrúhlou hlavičkou. Ale prečo? Vedľa mňa stoja najmenej státisíce ďalších krások rovnakých ako ja. Ako si to len môžu dovoliť. Čo sa to deje? Prečo mi obliekli nálepku farby, ktorá sa ku mne vôbec nehodí? Chudery moje napodobeniny majú takú istú. Klobúk na hlavu mi aspoň zladili. Nasledovala jazda po dlhokánskom páse plnom štíhlych tiel – potom nás uložili do škatule. Naozaj som to nechápala. Je tu tma... a byť tu ešte k tomu s týmito falošnicami? No to určite!

Konečne svetlo! Ešteže ma vybrali darebáci! Už som si myslela, že v tej škatuli plnej napodobení ostanem. Pekne ma uložili na stól a začali ma plniť! Čože!? Ako si dovoľujú prihadzovať mi na váhe! Cítim sa teraz oveľa ťažšia. Uspokojuje ma aspoň, že aj tie falošnice sú na tom rovnako. Mohutné chápadlá ma chytili a hodili ma opäť do škatule. So mnou by sa malo zaobchádzať ako v rukavičkách. Ďalší čas strávený v tme bol ešte horší ako minule. Naozaj... tie falošnice sa o mňa opierali. Nevedia pravidlá slušnosti v prepravnom zariadení?

A toto je čo? Akí fešáci. Zo škatule putujem na policu. No na policu naproti svalnatým fešákom rôznych farieb a tvarov. Veľkých či malých. Toto je nádherný výhľad! Kiežby by mi to tie falošnice nekazili. Preberú mi mojich fešákov! Dokázala by som sa na nich pozeráť hoci aj celý deň. Zaujímalo by ma, či im nevadí, že sú takí ťažkí. Predsa pribrať takto pár kíľ je dosť nepríjemné. A toto je zas čo? Nemôžem mať ani na chvíľu pokoj? Veľké monštrá s mohutnými chápadlami sa tu obšmietajú hore-dole. Dúfam, že si prišli pre tie falošnice. Konečne niekto spozná moju pravú krásu. NIE! Chápadlá! Uniesli ma! Toto je môj koniec! Ako je to len možné, že toto sa stalo práve mne? Prečo nie tie falošnice? Ja som tu originál!

Fuj, to je odporné. Takto mi zobrať nechutne klobúk a položiť ho vedľa mňa? Ešte aby som sa na neho pozerala. Cítim chlad. Chcem ten klobúk naspäť! Hlúpe chápadlá. Nevedia, čo sa patrí. A strkať si moju hlavu do úst? No, priam neveriteľné! Ako si toto niekto môže dovoliť

ku mojej kráse! Jediná výhoda je, že som schudla. A o koľko! O veľa! Nevieť, čo je toto za zázračná technika, ale páči sa mi. Chcela by som vedieť jej tajomstvo.

Cesty... cesty a opäť cesty. Nevieť, čo je tento chápadláč zač, ale berie si ma úplne všade! Občas si ma položí na lavičku a môžem tak sledovať okolité prostredie. Vidím ho každý deň kopať do guľatého predmetu na zelenej ploche. Zaujímavé, ale nič pre krásky ako som ja. Keď ma nechá v taške, mám chuť vynadať mu. Ako sa len opovažuje! Ako keby sa jemu páčilo byť zavretý v taške.

Začala som umierať. Prečo sa ku mne takto spáva? Jasné, že potom takto vyzerám! Popučená, pofarbená... jediná výhoda je, že už nemusím nosiť tie hlúpe šaty. Aspoň jeden chápadláč má vkus. Cítila som sa zle. Vyzerala som odporne. Moje šaty boli preč. Mala som na sebe všelijaké fľaky a spučené miesta. Môj klobúk už nebol rovnaký. Zamenil ho za iný - ktovie prečo. Mám pocit, že prichádza kráskin koniec.

Stála som na tom istom mieste pekne dlhú dobu. Nevedela som prečo. Chápadláč ma už nebral so sebou na zelenú plochu, ba ani do tmavej uzavretej miestnosti. Asi som už nebola pre neho dostatočne dobrá. Nadišiel deň, keď ma opäť odniesol na tajuplné miesto plné tmy. Tešila som sa, že stále na mňa myslí. Cesta ale netrvala dlho. Vybral ma a surovo odhodil do veľkého koša.

Plas-st-ty? Čo to je? Navôkol nebolo nič, iba prázdnota. A hlboká tma. Takto som skončila? Táto kráska? Pozrela som sa pod seba a uvidela som niečo hrozné. Falošnice... čo vy tu? Ani pred mojou smrťou ma neviete prestať kopírovať? No čo už... aspoň sme to spolu začali, tak to aj spolu asi skončíme... v tejto plastovej krajine.

Fotogaléria

Názov: Literárne Košice Jána Štiavnického;
XXIII. ročník

Podnázov: Zborník ocenených prác

Zostavili: Mgr. Lenka Mencilová, PhDr. Kamila Prextová

Foto: Ing. Viera Ristejová

Zodp. redaktorka: Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice

Rok vydania: 2018

Počet strán: 119

Náklad: 70 ks

ISBN 978-80-89161-52-2
EAN 9788089161522